

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel. 02/289.76.11
Fax 02/289.76.99

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

BESLISSING

(B)091022-CDC-914

over

‘het aangepaste voorstel van standaardcontract voor de toegang van de eindafnemer tot het aardgasvervoersnet (het zgn. “standaard aansluitingscontract”)’

genomen met toepassing van artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen

22 oktober 2009

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) onderzoekt hierna, op basis van artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (hierna: de gaswet), het aangepaste voorstel van de N.V. FLUXYS (hierna Fluxys) van standaardcontract voor de toegang van de eindafnemer tot het aardgasvervoersnet (het standaard aansluitingscontract genoemd), ingediend bij de CREG in het Frans op 29 september 2009.

Artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet bepaalt dat de CREG de belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot de vervoernetten goedkeurt en de toepassing ervan door de vervoerondernemingen in hun respectieve netten controleert.

Sedert de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (B.S., 28 december 2006) wordt de term “belangrijkste voorwaarden” in artikel 1, 51°, van de gaswet gedefinieerd als “het standaardcontract voor de toegang tot het vervoersnet en de daarmee verbonden operationele regels”.

In haar beslissing (B)080901-CDC-789 van 1 september 2008 over ‘het voorstel van standaardcontract voor de toegang van de eindafnemer tot het aardgasvervoersnet (het zgn. “standaard aansluitingscontract”)’ (hierna: de beslissing van 1 september 2008) keurde de CREG het voorstel van standaard aansluitingscontract van Fluxys af en vroeg haar onder meer uiterlijk binnen een termijn van een maand na betekening van de beslissing een aangepast voorstel ter goedkeuring voor te leggen.

Op verzoek van Fluxys werd deze deadline een aantal keer uitgesteld om nieuwe besprekingen met de CREG toe te laten.

Het door Fluxys in het Frans ingediende aangepaste voorstel van standaard aansluitingscontract preciseert dat het bestaat uit de volgende documenten: het voorstel van standaard aansluitingscontract (dat bepalingen specifiek voor nieuwe aansluitingen bevat) met 10 bijlagen getiteld 1) *Procédures opérationnelles (version 2.31 du 10 septembre 2008)*, 2) *Modèle de Contrat d’Allocation*, 3) *Plan d’implantation*, 4) *Certificat de conformité*, 5) *Rapport de mise en service*, 6) *Coordonnées*, 7) *Spécifications*, 8) *Garantie bancaire (pour de nouveaux raccordements)*, 9) *Installations du Gestionnaire* en 10) *Station de Réception de Gaz Naturel*. Samen met het aangepaste voorstel van standaard aansluitingscontract maakte Fluxys ook een motivatienota over.

Deze beslissing is opgesplitst in vijf delen. Het eerste deel is gewijd aan het wettelijke kader en de bevoegdheid van de CREG. In het tweede deel worden de antecedenten van de beslissing samengevat. Het derde deel bevat een aantal voorafgaande opmerkingen. Het vierde deel bevat het artikelsgewijze commentaar van de CREG bij het aangepaste voorstel van standaard aansluitingscontract. Het vijfde deel bevat de eigenlijke beslissing.

Een kopie van het aangepaste voorstel van standaard aansluitingscontract (de Franse versie waarop deze beslissing betrekking heeft) wordt als bijlage aan deze beslissing toegevoegd.

Onderhavige beslissing werd door het directiecomité goedgekeurd op 22 oktober 2009.

////

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	2
INHOUDSOPGAVE	4
WETTELIJK KADER & BEVOEGDHEID CREG.....	5
ANTECEDENTEN.....	13
VOORAFGAANDE OPMERKINGEN.....	17
AANGEPAST VOORSTEL VAN STANDAARD AANSLUITINGSCONTRACT	36
I. HET EIGENLIJKE CONTRACT.....	36
II. DE BIJLAGEN.....	72
BESLUIT.....	83

WETTELIJK KADER & BEVOEGDHEID CREG

1. Op basis van artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet, is de CREG bevoegd om o.m. het aansluitingscontract van Fluxys goed te keuren. Deze bevoegdheid bestaat ten andere eveneens op grond van onder meer de artikelen 1, 4 en 9 van Verordening (EG) nr. 1775/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 28 september 2005 *betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten* en zijn bijlage (hierna “de gasverordening”)¹.

Artikel 1 van de gasverordening: het voorwerp (en doel) – De gasverordening heeft als doel « niet-discriminerende regels vast te stellen betreffende de toegangsvoorwaarden voor aardgastransmissiesystemen. Dit doel omvat onder meer de vaststelling van geharmoniseerde principes betreffende (...), de instelling van derdentoegangsdiensten, (...) » (art. 1, 1) (eigen onderlijning).

Artikel 4 van de gasverordening: de « derdentoegangsdiensten », artikel 4 van de gasverordening stelt dat:

« 1. Transmissiesysteembeheerders waarborgen:

- a) dat ze op niet-discriminerende basis diensten aan alle netgebruikers aanbieden. Met name wanneer een transmissiesysteembeheerder dezelfde dienst aan meerdere afnemers aanbiedt, geschiedt dit onder gelijkwaardige contractuele voorwaarden, met gebruikmaking van geharmoniseerde transportcontracten of een door de bevoegde instantie volgens de procedure van artikel 25 van Richtlijn 2003/55/EG goedgekeurde gemeenschappelijke netcode;
- b) dat zij zowel vaste als afschakelbare derdentoegangsdiensten aanbieden. De prijs van afschakelbare capaciteit is een afspiegeling van de waarschijnlijkheid van afschakeling;

¹ Er weze opgemerkt dat deze bevoegdheid in de toekomst zal voortvloeien uit de artikelen 1, 14 en 23 van Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 *betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005* en zijn bijlage, dewelke in werking trad de 20ste dag volgend op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie doch slechts van toepassing is in elke lidstaat vanaf 3 maart 2011.

c) dat zij de netgebruikers zowel lange- als kortetermijndiensten aanbieden.

2. Transportcontracten met niet-standaardaanvangsdata of van een kortere duur dan een standaard transportcontract van een jaar, resulteren niet in willekeurig hogere of lagere tarieven die niet de marktwaarde van de dienst weerspiegelen overeenkomstig de in artikel 3, lid 1, vermelde principes.

3. Zo nodig kunnen derdentoegangsdiensten afhankelijk worden gesteld van passende garanties van netgebruikers voor wat betreft de kredietwaardigheid van deze gebruikers. Zulke garanties mogen geen oneerlijke marktbelemmering vormen en moeten niet-discriminerend, transparant en proportioneel zijn. » (eigen onderlijning)

Artikel 9 van de gasverordening: de « richtsnoeren » - Onder de titel « Richtsnoeren » stelt artikel 9 van de gasverordening bovendien het volgende:

« 1. In voorkomend geval worden in de richtsnoeren inzake de minimaal vereiste harmonisatie voor het bereiken van het doel van deze verordening, de volgende punten gespecificeerd:

a) de nadere bijzonderheden van de derdentoegangsdiensten, inclusief de aard, duur en andere eisen betreffende deze diensten, in overeenstemming met artikel 4;

b) (...);

c) de nadere gegevens betreffende de definitie van de technische informatie die nodig is opdat de netgebruikers effectieve toegang kunnen verkrijgen tot het systeem en de definitie van alle voor de transparantie-eisen relevante punten, inclusief de op alle relevante punten te publiceren informatie en het tijdschema voor de publicatie van deze informatie, in overeenstemming met artikel 6.

2. De richtsnoeren betreffende de in lid 1 genoemde kwesties zijn opgenomen in de bijlage. Zij kunnen door de Commissie worden gewijzigd; dit gebeurt volgens de procedure (...).

3. Bij de toepassing en de wijziging van de krachtens deze verordening aangenomen richtsnoeren wordt rekening gehouden met de verschillen tussen de nationale gassystemen. Derhalve zullen geen uniforme voorwaarden voor de toegang van derden op communautair niveau vereist zijn. Er kunnen

evenwel minimumeisen worden gesteld waaraan moet worden voldaan om de voor een interne gasmarkt noodzakelijke niet-discriminerende en transparante voorwaarden voor nettoegang te verwezenlijken; deze minimumeisen kunnen vervolgens worden toegepast in het licht van de verschillen tussen de nationale gassystemen. » (eigen onderlijning)

Artikel 12 van de gasverordening stelt het volgende: « Deze verordening laat de rechten van de lidstaten onverlet om maatregelen te handhaven of in te voeren die meer gedetailleerde voorschriften bevatten dan in deze verordening en de in artikel 9 bedoelde richtsnoeren » (eigen onderlijning)

2. De bijlage bij de gasverordening is opgesplitst in 3 titels, waarbij titel 3 luidt « Definitie van de technische informatie die netgebruikers nodig hebben om effectieve toegang te kunnen verkrijgen (...) ».

Onder deze titel valt deel 3.1 getiteld « Definitie van de technische informatie die netgebruikers nodig hebben om effectieve toegang tot het systeem te kunnen verkrijgen », waarin het volgende wordt gesteld:

« De transmissiesysteembeheerders publiceren ten minste de volgende informatie over hun systemen en diensten:

a) een gedetailleerde en uitvoerige beschrijving van de verschillende aangeboden diensten en de bijbehorende tarieven;

b) de verschillende typen transportcontracten die voor deze diensten beschikbaar zijn en, in voorkomend geval, de netcode en/of de standaardvoorwaarden waarin de rechten en verantwoordelijkheden van alle netgebruikers worden beschreven, inclusief de geharmoniseerde transportcontracten en andere relevante documenten;

c) de geharmoniseerde procedures die worden toegepast wanneer gebruik wordt gemaakt van het transmissiesysteem, inclusief de definitie van kernbegrippen;

(...);

i) de regels voor verbinding met het door de transmissiesysteembeheerder geëxploiteerde systeem;

(...); » (eigen onderlijning).

3. De gasverordening verwijst uitdrukkelijk naar Richtlijn 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 *betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en houdende intrekking van Richtlijn 98/30/EG* (hierna « de tweede gasrichtlijn ») waarvan zij de logica overneemt en waarvan de huidige gaswet de omzetting op nationaal niveau vormt. In het kader van onderhavige beslissing moet worden gewezen op de artikelen 8 en 25, §2.

Er weze opgemerkt dat de artikelen 13.3 en 41.6, a) van Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 *betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG* (hierna: de derde gasrichtlijn) de bepalingen van de artikelen 8.2 en 25, §2, 2, van de tweede gasrichtlijn inhoudelijk hernemen. De derde gasrichtlijn trad reeds in werking; de lidstaten hebben evenwel tot 3 maart 2011 om deze naar nationaal recht om te zetten.

Artikel 8.2 van de tweede gasrichtlijn², artikel 8 met als titel « Taken van systeembeheerders », luidt als volgt:

« De door transmissiesysteembeheerders vastgestelde regels voor het in evenwicht houden van het gastransmissiesysteem, waaronder de regels voor de tarieven die zij hun systeemgebruikers in rekening brengen voor energieonbalans, zijn objectief, transparant en niet-discriminerend. De voorwaarden, met inbegrip van de regels en tarieven, voor het verlenen van dergelijke diensten door transmissiesysteembeheerders worden volgens een methode die in overeenstemming is met artikel 25, lid 2, vastgesteld op een niet-discriminerende wijze die de kostprijs weerspiegelt. De voorwaarden worden gepubliceerd » (eigen onderlijning).

Artikel 25, §2, van de tweede gasrichtlijn³ stelt de minimale bevoegdheden vast die door de Lidstaten moeten worden toegewezen aan de regelgevende instanties.

² In dezelfde zin: artikel 13.3 van de derde gasrichtlijn: “De door transmissiesysteembeheerders vastgestelde regels voor het in evenwicht houden van het gastransmissiesysteem, waaronder de regels voor de tarieven die zij hun systeemgebruikers aanrekenen voor verstoring van de energiebalans, zijn objectief, transparant en niet-discriminerend. De voorwaarden, met inbegrip van de regels en tarieven, voor het verlenen van dergelijke diensten door transmissiesysteembeheerders worden volgens een methode die in overeenstemming is met artikel 41, lid 6. vastgesteld op een niet-discriminerende wijze die de kostprijs weerspiegelt. De voorwaarden worden gepubliceerd.”

³ In dezelfde zin: artikel 41.6.a) van de derde gasrichtlijn: “De regulerende instanties zijn bevoegd om ten minste de methodes voor het berekenen of tot stand komen van de volgende voorwaarden vast te stellen of voldoende ruim vóór hun inwerkingtreding goed te keuren: a) de aansluiting op en toegang

Overeenkomstig deze paragraaf :

« 2. De regelgevende instanties zijn verantwoordelijk voor de vaststelling of de aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake:

a) aansluiting op en toegang tot nationale netwerken, inclusief de tarieven inzake transmissie en distributie. Deze tarieven of methoden maken het mogelijk dat de noodzakelijke investeringen in de netwerken zodanig worden uitgevoerd dat zij de rentabiliteit van de netwerken waarborgen;

(...)»(eigen onderlijning).

De derde gasrichtlijn voorziet bovendien, in tegenstelling tot de tweede gasrichtlijn, de verplichting voor de lidstaten om ervoor te zorgen dat de regulerende instantie de bevoegdheden krijgt die haar in staat stelt de haar overeenkomstig de leden 1, 3 en 6 toevertrouwde taken op een efficiënte en snelle wijze uit te voeren, waarbij de regulerende instantie ten minste beschikt over een aantal bevoegdheden, waaronder het vaststellen van bindende besluiten voor aardgasbedrijven (artikel 41.4,a).

Uit de gezamenlijke lezing van de artikelen 1, 4 en 9 van de gasverordening, en artikel 3.1, b) van de bijlage van de gasverordening die rechtstreeks van toepassing zijn in het Belgische recht, met de artikelen 8 en 25, §2, van de tweede gasrichtlijn en voor zoveel als nodig met de artikelen 13.3 en 41.6.a) van de derde gasrichtlijn (principe van de eensluidende interpretatie) blijkt dat de CREG bevoegd is en moet zijn om de aansluitingsvoorwaarden goed te keuren; deze aansluitingsvoorwaarden moeten bovendien op niet-discriminerende wijze worden vastgesteld en worden gepubliceerd.

4. De term « transportcontract » wordt in artikel 2, 1.2 van de gasverordening gedefinieerd als « *een contract tussen een transmissiesysteembeheerder en een netgebruiker voor de uitvoering van de transmissie* ». Transmissie heeft in de gasverordening een eigen definitie, i.e. « *het transport van aardgas door een net dat vooral bestaat uit hogedrukpijpleidingen, met uitzondering van een upstreampijpleidingnet en van het gedeelte van hogedrukpijpleidingen dat in de eerste plaats voor lokale aardgasdistributie*

tot nationale netten, inclusief de transmissie- en distributietarieven en voorwaarden en tarieven voor toegang tot LNG-installaties. Deze tarieven of methoden maken het mogelijk dat de noodzakelijke investeringen in de netten en LNG-installaties op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat deze investeringen de levensvatbaarheid van de netten en de LNG-installaties kunnen waarborgen;»

wordt gebruikt, met het oog op de beleving van afnemers, de levering zelf niet inbegrepen » (art. 2, 1.1 van de gasverordening).

De gasverordening stelt verder wat dient te worden verstaan onder netgebruiker: « een afnemer of mogelijke afnemer van een transmissiesysteembeheerder, (...) » (art. 2, 1.11 van de gasverordening), waarbij het om afnemers gaat, in de zin van de tweede gasrichtlijn, « grootafnemers of eindafnemers van aardgas en aardgasbedrijven die aardgas kopen » (art. 2, 24, van de tweede gasrichtlijn) (eigen onderlijning).

Hieruit volgt dat het vervoerscontract, uit hoofde van de gasverordening, het contract is dat door de transmissiesysteembeheerder met het oog op het uitvoeren van het transport wordt afgesloten met hetzij een grootafnemer, hetzij een eindafnemer van aardgas.

5. Op nationaal vlak, en meer bepaald in de gedragscode, wordt een onderscheid gemaakt tussen het vervoerscontract en het aansluitingscontract, waarbij dit laatste slaat op klanten die aardgas *afnemen*.

Met toepassing van artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet moet de CREG de belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot het vervoersnet goedkeuren, zijnde “*het standaardcontract voor de toegang tot het vervoersnet en de daarmee verbonden operationele regels*” (artikel 1, 51°, van de gaswet).

Om de terminologie die in het nationaal recht wordt gebruikt af te stemmen op de bedoelingen van de Europese wetgever dient er te worden van uitgegaan dat het « standaard contract voor toegang tot het vervoersnet » slaat op het « transportcontract » zoals bedoeld in het Europees recht, namelijk een contract afgesloten door de transmissienetbeheerder met een netgebruiker – en dit zowel « stroomopwaarts » (« shipper ») als « stroomafwaarts » (« consument ») met het oog op het transport.

In de praktijk is het zo dat Fluxys een afzonderlijk contract aanbiedt voor de toegang tot respectievelijk de opslaginstallatie, de LNG-installatie en het aardgasvervoersnet, en nogmaals afzonderlijk naargelang het de toegang tot het aardgasvervoersnet in hoofde van de bevrachter (reservering van vervoerscapaciteit en flexibiliteit), dan wel in hoofde van de eindafnemer (aansluiting) betreft.

Hieruit volgt dat de CREG bevoegd is voor het evalueren van de voorwaarden vastgelegd in het zogenaamde « aansluitingscontract » aangezien dit laatste deel uitmaakt van en een « toepassing » is van het « transportcontract » in de betekenis van de gasverordening.

Het voorstel (C)090716-CDC-882 van 16 juli 2009 van koninklijk besluit *betreffende de gedragscode inzake de toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie en tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor de levering van aardgas en de toekenningsvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas* maakt ten andere op expliciete wijze een onderscheid tussen het aansluitingscontract, het aardgasvervoerscontract, het opslagcontract en het LNG-contract. Dit voorstel werd bekend gemaakt op de website van de CREG. Verder in deze beslissing wordt hiernaar verwezen als “het voorstel van nieuwe gedragscode”.

6. Het recht op toegang van eindafnemers aangesloten op het aardgasvervoersnet is verder expliciet opgenomen in artikel 15/6 van de gaswet.

In artikel 15/6 van de gaswet wordt bepaald dat de eindafnemers aangesloten op het aardgasvervoersnet en de leveranciers die hun klanten bevoorraden via een aardgasdistributienet evenals de distributieondernemingen vanaf 1 juli 2004 recht hebben op toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG installatie.

Met toepassing van artikel 15/7, §1, van de gaswet kunnen de vervoerondernemingen de toegang tot het vervoernet enkel geldig weigeren in de mate dat :

1° het net niet over de nodige capaciteit beschikt om het vervoer te verzekeren;

2° de toegang tot het net de goede uitvoering van een openbare dienstverplichting door de betrokken vervoeronderneming zou verhinderen;

3° de toegang tot het net voor de betrokken vervoeronderneming economische en financiële moeilijkheden zou meebrengen ingevolge « take-or-pay » contracten gesloten voor 1 januari 1998⁴.

Elke weigering van toegang tot het vervoernet in uitvoering van §1 moet met toepassing van artikel 15/7, §2, van de gaswet met redenen worden omkleed.

⁴ §1, 3°, en elke ontheffing die wordt verleend in uitvoering van deze bepaling houden op uitwerking te hebben op 1 oktober 2006 (artikel 15/7, §2, tweede lid, van de gaswet)

7. Het koninklijk besluit van 4 april 2003 betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas (hierna “de gedragscode”) bevat slechts enkele bepalingen specifiek met betrekking tot de aansluiting, te weten in de artikelen 84 tot en met 86. Deze artikelen worden hierna weergegeven.

Artikel 84

§1. De aansluitingsovereenkomst afgesloten tussen de vervoersonderneming en de betrokken netgebruiker of netgebruikers bevat de voorschriften inzake de aansluiting van de betrokken afnemer of afnemers op het vervoersnet.

§2. Deze voorschriften betreffen:

- 1° het ontwerp van het gasontvangstation;
- 2° de inplanting en de constructie van de vervoersinstallatie;
- 3° de aansluitingsprocedure;
- 4° de indienstname van de vervoersinstallatie;
- 5° de ijking en de herijking van de meetapparatuur;
- 6° de registratie van de meetresultaten;
- 7° het onderhoud en de controle van de vervoersinstallatie;
- 8° de door de beheerder van de vervoersinstallatie na te leven veiligheidsvoorschriften;
- 9° de voorwaarden inzake leveringsdruk en gaskwaliteit.

Artikel 85

De voorschriften vastgelegd in uitvoering van artikel 84 blijven onverminderd van toepassing zolang de vervoersinstallatie fysisch is verbonden met het vervoersnet onafgezien van het feit of er al dan niet aardgas door de afnemer wordt afgenomen,

Artikel 86

De beheerder van het gasontvangstation geeft de vervoersonderneming vrije toegang tot het gasontvangstation. De vervoersonderneming heeft het recht om de meettoestellen en de afsluiters van het gasontvangstation te verzegelen. De beheerder van het gasontvangstation verwittigt onmiddellijk de vervoersonderneming telkens deze zegels worden verbroken.

Vermeldenswaard is nog artikel 5 van de gedragscode volgens hetwelk de vervoersonderneming voldoet aan de eisen van transparantie, objectiviteit en redelijkheid en zich onthoudt van elke discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers.

8. De CREG heeft in het voorstel van nieuwe gedragscode een ruimer aantal artikelen aan het aansluitingscontract gewijd.

ANTECEDENTEN

9. Fluxys maakte de CREG begin 2006 twee ontwerpen van aansluitingsovereenkomst over in het Engels, één m.b.t. de bestaande aansluitingen, één m.b.t. de nieuwe aansluitingen.

Op basis van de opmerkingen van een aantal industriële eindafnemers en een eerste analyse van het ontwerp van aansluitingsovereenkomst van maart 2006 vonden een paar informele overlegvergaderingen plaats tussen de CREG en Fluxys, waarna de CREG Fluxys verzocht de aansluitingsovereenkomst aan te passen en haar een gewijzigde versie voor publieke raadpleging over te maken.

10. Eind juni 2006 ontving de CREG een tweede versie van de aansluitingsovereenkomst, waarin de bepalingen voor bestaande en nieuwe aansluitingen werden samengebracht en waarin een aantal aanpassingen werden doorgevoerd, al dan niet om tegemoet te komen aan vragen/suggesties van de CREG.

11. Op basis van deze versie van de aansluitingsovereenkomst alsook een vragenlijst die de CREG opstelde ten aanzien van de eindafnemers aangesloten op het aardgasvervoersnet, waarin hen werd gewezen op een aantal genomen opties in het ontwerp, organiseerde de CREG op 5 september 2006 een consultatiedag. Ter gelegenheid van deze consultatiedag kwamen zowel de technische als de juridische aspecten van de aansluitingsovereenkomst aan bod.

12. Na verloop van de consultatiedag ontving de CREG de schriftelijke opmerkingen van negen eindafnemers en van de Federatie van de Industriële Grootverbruikers van Energie in België (Febeliec). De raadpleging werd afgesloten op 29 september 2006.

Op basis van de resultaten van de raadpleging heeft de CREG haar gesprekken met Fluxys verder gezet in een poging om te komen tot een voor de verschillende partijen aanvaardbare overeenkomst.

13. Door middel van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (B.S., 28 december 2006) werd de definitie van het begrip “belangrijkste voorwaarden” gewijzigd, door de invoering van een definitie van dit begrip in de gaswet, waardoor de CREG een goedkeuringsbevoegdheid wordt toegekend met betrekking tot de standaardcontracten voor de toegang tot het vervoersnet. Immers, door artikel 63 van voornoemde wet van 27 december 2006 wordt de term “belangrijkste voorwaarden” in artikel 1, 51°, van de gaswet gedefinieerd als “het standaardcontract voor de toegang tot het vervoersnet en de daarmee verbonden operationele regels”.

14. Per brief van 22 maart 2007 verzocht de CREG Fluxys onder meer om haar het standaardcontract voor de toegang van de eindafnemer op het vervoersnet (het aansluitingscontract) ter goedkeuring over te maken tegen 4 mei 2007.

Na veelvuldige briefwisseling tussen de CREG en Fluxys en herhaald aandringen vanwege de CREG maakte Fluxys uiteindelijk per schrijven van 17 september 2007, ontvangen op 18 september 2007, een nieuwe versie van de aansluitingsovereenkomst in het Frans over. De aangekondigde Nederlandse vertaling ervan alsook de bijlagen 2-8 (gedeeltelijk in het Engels) werden per e-mail van 3 oktober 2007 aan de CREG bezorgd. Ook een Franstalige versie werd opnieuw meegestuurd met als datum 3 oktober 2007. Het bleek niet om een Nederlandse vertaling te gaan, doch om een nieuwe versie, waarvan ook de Franstalige versie werd bezorgd.

15. Niettegenstaande de transmissiesysteembeheerders met toepassing van bijlage 1.(3) bij de gasverordening geharmoniseerde contracten ontwikkelen inzake derdentoegangsdiensten nadat zij naar behoren overleg hebben gepleegd met de netgebruikers, achtte de CREG het nuttig deze nieuwe versie van het voorstel van aansluitingsovereenkomst, ontvangen op 3 oktober 2007, (nogmaals) op eigen initiatief ter consultatie voor te leggen aan de eindafnemers. Via een persbericht van 4 oktober 2007 werd het voorstel van aansluitingsovereenkomst op de website van de CREG gepubliceerd. De CREG kondigde daarin reeds aan dat zij, op basis van haar analyse, de ontvangen reacties en de informatie verstrekt tijdens de overlegvergaderingen een beslissing tot goedkeuring of aanpassing van het nieuwe ontwerp van aansluitingsovereenkomst van Fluxys zou nemen en op haar website zou publiceren. De netgebruikers werden uitgenodigd om binnen een termijn van dertig kalenderdagen hun eventuele opmerkingen aan de CREG

over te maken. De CREG mocht talrijke opmerkingen van meerdere eindafnemers en van Febeliec ontvangen.

Per schrijven van 11 januari 2008, ontvangen op 14 januari 2008, werden de versies van het aansluitingscontract van 3 oktober 2007 nogmaals aan de CREG meegedeeld. Niettegenstaande de contracten zelf dezelfde datum dragen als diegene die ter raadpleging werden bekendgemaakt, draagt althans één van de bijlagen 11 januari 2008 als datum, zodat ervan kon worden uitgegaan dat deze versie opnieuw een nieuwe versie uitmaakte.

Amper twee weken na indiening van het voorstel van standaard aansluitingscontract op 14 januari 2008 werd de CREG benaderd om (andermaal) een nieuw voorstel in te dienen om rekening te houden met de opmerkingen van de eindafnemers. Nochtans werden de fundamentele opmerkingen van de eindafnemers reeds herhaaldelijk in 2007 door medewerkers van de CREG aan Fluxys meegedeeld. Fluxys had klaarblijkelijk in 2007 ook rechtstreekse contacten en overlegvergaderingen met eindafnemers om hun mening aangaande het contract te kennen.

16. Per brief van 18 februari 2008, ontvangen daags nadien, liet Fluxys onder meer weten dat zij, na ontvangst van de resultaten van de consultatie deze resultaten grondig zou analyseren en, in samenspraak met de diensten van de CREG, zou proberen om een aanvaardbare oplossing te vinden voor alle partijen binnen een redelijke termijn.

17. Per brief van 3 maart 2008, ontvangen op 4 maart 2008, liet Fluxys weten het consultatieverslag van de raadpleging van de CREG bijzonder grondig te hebben nagekeken en diende zij een nieuw voorstel van standaard aansluitingscontract (gedateerd op 29 februari 2008) ter goedkeuring in het Frans in.

18. De CREG heeft een derde openbare raadpleging georganiseerd die van start ging op 17 maart 2008 op basis van deze aangepaste versie van het standaard aansluitingscontract dd. 29 februari 2008. Een aantal trilaterale vergaderingen tussen de CREG, Fluxys en een aantal eindafnemers en vertegenwoordigers van Febeliec vonden plaats en gaven aanleiding tot opmerkingen en een aantal aanpassingen, voornamelijk met betrekking tot de operationele procedures, waarin Fluxys zich kon vinden.

19. Per beslissing van 1 september 2008 heeft de CREG de goedkeuring van het voorstel van standaard aansluitingscontract ontvangen op 4 maart 2008 geweigerd.

Nadien hebben meerdere besprekingen op verzoek van Fluxys plaatsgevonden ter voorbereiding van het aangepaste voorstel van standaard aansluitingscontract. Nadat meerdere versies door de CREG werden becommentarieerd, diende Fluxys uiteindelijk officieel een aangepast voorstel van standaard aansluitingscontract bij de CREG in op 29 september 2009.

20. De CREG behandelt het aangepast voorstel van standaard aansluitingscontract ontvangen op 29 september 2009 hierna artikelsgewijs. Zij geeft achtereenvolgens het ontworpen artikel waarbij ze opmerkingen heeft weer en haar beoordeling, daarbij rekening houdend met de toelichtingen vervat in de motivatienota van Fluxys die samen met het aangepast voorstel van standaard aansluitingscontract aan de CREG werd overgemaakt en deze bekomen vanwege Fluxys tijdens de diverse werkvergaderingen.

VOORAFGAANDE OPMERKINGEN

A. Fluxys als voorlopig beheerder

21. Indien Fluxys hierna als 'beheerder' wordt aangeduid, gaat het vanzelfsprekend om Fluxys fungerend als van rechtswege (voorlopig) beheerder op grond van artikel 8/1 van de gaswet. De procedure voor de aanduiding van beheerders bedoeld in artikel 8 van de gaswet, opnieuw opgestart met een tweede oproep tot kandidatuurstelling bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad van 29 juli 2009, heeft nog niet geresulteerd in de benoeming van beheerders.

B. Bestaande aansluitingen

22. Het voorstel van standaard aansluitingscontract is bedoeld zowel voor bestaande als voor nieuwe aansluitingen.

Fluxys legt terecht ook voor de bestaande aansluitingen een standaardcontract ter goedkeuring voor.

Lang niet alle eindafnemers die over een bestaande aansluiting beschikken, blijken immers een aansluitingscontract met Fluxys te hebben afgesloten.

Daarenboven zijn er een aantal eindafnemers die met het oude Distrigas een leveringscontract afsloten, dat in de niet-geliberaliseerde context, tevens een luik "aansluiting" zou hebben bevat. In elk geval is geen enkele eindafnemer bereid gevonden dit "contract", waarvan de CREG betwijfelt of dit nog bestaat, laat staan afdwingbaar is ten aanzien van Fluxys in het bijzonder gelet op de sterk gewijzigde geliberaliseerde context, aan de CREG voor te leggen. De CREG stelt vast dat het ten andere vooral die categorie eindafnemers is geweest, die het nuttig vond gedurende het consultatieproces met betrekking tot het aansluitingscontract, inhoudelijke opmerkingen te maken bij het aansluitingscontract dat Fluxys voorstelt. De CREG gaat ervan uit dat deze eindafnemers dit doen vanuit de wetenschap dat er geen aansluitingscontract bestaat, dan wel dat een eventueel aansluitingscontract, indien dit nog zou bestaan en afdwingbaar zou zijn, onaangepast is aan de huidige marktomstandigheden.

23. Hoewel Fluxys de eindafnemer die over een bestaande aansluiting én een geldige aansluitingsovereenkomst beschikt niet kan verplichten het door de CREG goedgekeurde aansluitingscontract te ondertekenen (het goedgekeurde standaard aansluitingscontract heeft immers geen reglementair karakter. Fluxys moet de instemming van zijn medecontractant bekomen om dit op lopende contracten te kunnen toepassen wanneer er geen uitdrukkelijke contractuele clausule in die zin is opgenomen), lijkt het de CREG ten zeerste in het belang van de eindafnemer om een aansluitingscontract conform het door de CREG goedgekeurde standaard aansluitingscontract af te sluiten.

De CREG is ervan overtuigd dat het door haar goedgekeurde aansluitingscontract gunstiger zal zijn dan de bestaande aansluitingscontracten. De CREG heeft gedurende de besprekingen van de afgelopen jaren diverse versies van het aansluitingscontract bestudeerd en heeft onder meer vastgesteld dat deze een onevenwichtige verdeling van rechten en plichten inhouden en talrijke onduidelijkheden bevatten wat betreft de precieze draagwijdte van de erin vervatte rechten en verplichtingen. Doorheen de afgelopen jaren heeft het aansluitingscontract reeds in belangrijke mate gewonnen aan duidelijkheid. De CREG is ervan overtuigd dat het uiteindelijk door haar goedgekeurde aansluitingscontract meer evenwicht in de rechten en verplichtingen van partijen zal brengen en meer waarborgen zal bieden voor een correcte verdeling van aansprakelijkheid.

Bovendien zullen eindafnemers met een bestaand aansluitingscontract over een contract beschikken dat vermoedelijk -de CREG stelt de nieuwe gedragscode voor; zij stelt ze niet vast- niet aangepast zal zijn aan de nieuwe gedragscode. In het voorstel van nieuwe gedragscode dat de CREG aan de minister heeft gericht, heeft zij ten opzichte van de bestaande gedragscode immers meer artikelen gewijd aan het aansluitingscontract en heeft zij nieuwe verantwoordelijkheden voorzien zowel aan de zijde van Fluxys als van de eindafnemer. Aangezien de gedragscode de openbare orde raakt, zullen de relevante bepalingen *ipso facto* op de bestaande aansluitingscontracten van toepassing zijn en desgevallend voorrang hebben op de daarmee strijdige bepalingen in het contract. Het spreekt evenwel voor zich dat in dat geval het bestaande aansluitingscontract niet langer representatief riskeert te zijn/zal zijn voor de rechten en verplichtingen van partijen. Niemand zal ontkennen dat zulks tot onduidelijkheden en betwistingen kan/zal aanleiding geven en dat beide partijen er belang bij hebben over een contract te beschikken dat de gewijzigde wettelijke context reflecteert, te meer daar het aansluitingscontract van onbepaalde duur is.

De CREG is er bijgevolg voorstander van dat partijen de bestaande aansluitingscontracten aanpassen om deze in overeenstemming te brengen met het door de CREG goedgekeurde aansluitingscontract en beveelt dit sterk aan.

24. Aangezien Fluxys gehouden is tot een niet-discriminatieverplichting in het bijzonder op grond van de gaswet en de gedragscode, dient zij alle eindafnemers in elk geval de mogelijkheid te bieden om toegang tot het net te bekomen tegen de voorwaarden vervat in het door de CREG goedgekeurde standaard aansluitingscontract.

Het spreekt voor zich dat zij die geen aansluitingscontract met Fluxys hebben, verplicht zijn om er één af te sluiten overeenkomstig de wetgeving.

C. Recht van toegang tot de vervoersnetten

25. De CREG is de mening toegedaan dat het recht van toegang tot de vervoersnetten, bedoeld in de artikelen 15/5, 15/6 en 15/7 van de gaswet van openbare orde is.

Het recht van toegang tot de vervoersnetten is immers één van de noodzakelijke basispijlers van de liberalisering van de aardgasmarkt⁵. Opdat er concurrentie op de aardgasmarkt zou komen en de eindafnemers daadwerkelijk hun leverancier van aardgas kunnen kiezen, is het essentieel dat de eindafnemers en hun leveranciers gegarandeerd toegang tot de vervoersnetten hebben en dat zij van dit recht kunnen genieten op een niet-discriminatoire wijze. Het is immers via de vervoersnetten dat nagenoeg elke ingevoerde en verbruikte of opnieuw uitgevoerde aardgasmolecule passeert. Een leverancier kan maar het door hem verkochte aardgas effectief aan zijn klant leveren indien hij en zijn klant elk toegang hebben tot de vervoersnetten.

Hierbij komt dat, enkele zeer lokale uitzonderingen daargelaten, de vervoersnetten een natuurlijk monopolie zijn, gelet op het feit dat de investeringen erin hoge *sunk costs* zijn: de investeringen vertegenwoordigen hoge bedragen en zijn moeilijk aanwendbaar voor een ander gebruik dan het vervoer van aardgas. Daarbij komt dat de bouw van vervoersinfrastructuur op groot verzet van de bevolking stuit waardoor het *de facto* uitgesloten is om de nodige bouw- en andere vergunningen te verkrijgen voor de aanleg van

⁵ Zie ook considerans 7 van de tweede gasrichtlijn waarin ook uitdrukkelijk gesteld wordt dat het voor een goed werkende concurrentie is vereist dat de toegang tot het netwerk niet-discriminerend en transparant is en tegen redelijke prijzen kan geschieden en considerans 4 van de derde gasrichtlijn waarin gesteld wordt dat er nog steeds geen sprake is van een niet-discriminerende nettoegang.

concurrerende vervoersnetten naast de bestaande. Het is dan ook niet realistisch te veronderstellen dat naast de bestaande vervoersnetten één of zelfs meerdere nieuwe vervoersnetten zullen worden gebouwd. Dit verklaart dan ook waarom het beheer van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie sedert de wet van 1 juni 2005 tot wijziging van de gaswet (B.S., 14 juni 2005) wordt verzekerd respectievelijk en alleen door de beheerder van het aardgasvervoersnet, de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas en de beheerder van de LNG-installatie, dewelke elk de functie van gecombineerd netbeheerder kunnen vervullen.

26. Dat het recht van toegang tot de vervoersnetten een noodzakelijke basispijler van de liberalisering van de aardgasmarkt is, blijkt ook uit de analyse van de juridische situatie vóór de inwerkingtreding van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten (B.S., 11 mei 1999). Op het vlak van het vervoer van aardgas bestond er immers geen wetgeving die enig monopolie toekende aan de historische vervoersonderneming die ook actief was in de markt voor de levering van aardgas. Nochtans had alleen deze onderneming *de facto* als enige leverancier toegang tot de vervoersnetten. Dat derden geen toegang tot de vervoersnetten hadden, volgde gewoon uit het feit dat deze vervoersonderneming de eigenaar was van nagenoeg alle vervoersinfrastructuur van aardgas in België. Het was precies omwille van dit eigendomsrecht van deze vervoersonderneming dat derden, met uitzondering van de eindafnemers die bevoorrad werden door deze vervoersonderneming, geen toegang tot de vervoersnetten hadden. Om de concurrentie in de gasmarkt te introduceren, heeft de gaswet ervoor geopteerd om elke in aanmerking komende afnemer alsook de leveranciers van aardgas, voor zover deze laatste leveren aan in aanmerking komende afnemers, een recht van toegang te verlenen tot de vervoersnetten.

Het is dan ook duidelijk dat een miskennis van dit essentiële recht van toegang tot de vervoersnetten de liberalisering van de gasmarkt op de helling zet.

27. Uit artikel 15/5 van de gaswet blijkt dat de daadwerkelijke garantie van het recht van toegang tot de vervoersnetten onlosmakelijk gekoppeld is aan de gedragscode en de regulering van de vervoersnettarieven bedoeld in de artikelen 15/5*bis-duodecies* van de gaswet. De gedragscode en de regulering van de vervoersnettarieven beogen het recht van toegang tot de vervoersnetten in de feiten te realiseren.

Overeenkomstig artikel 15/5*undecies* van de gaswet regelt de gedragscode de toegang tot de vervoersnetten. Met de gedragscode beoogt de wetgever te voorkomen dat er enige discriminatie zou ontstaan tussen netgebruikers op basis van allerlei technische, niet-

pertinente redenen die door de netgebruikers zelf moeilijk of zelfs onmogelijk weerlegbaar zijn wegens hun gebrek aan de nodige gespecialiseerde kennis inzake het beheer van de vervoersnetten. Met deze gedragscode beoogt de wetgever ook het juiste evenwicht te vinden tussen de netgebruikers enerzijds en de beheerders anderzijds. De belangen van de netgebruikers en de beheerders zijn immers niet altijd gelijklopend. Aldus bestaat het risico dat de beheerders de toegang tot hun vervoersnet weigeren om technische redenen die niet pertinent zijn. Anders dan een gewone privé-onderneming hoeft de beheerder immers niet te streven naar een zo groot mogelijk aantal klanten om zijn kosten te dekken en een zo hoog mogelijke winst te maken. De regulering van de tarieven voor de toegang tot en het gebruik van de vervoersnetten en de ondersteunende diensten krachtens artikelen 15/5*bis* en *ter* van de gaswet impliceert immers dat het totaal inkomen (en dus ook de tarieven) precies in elk geval het geheel van al zijn reële kosten en een billijke winstmarge dekken, ongeacht de gebruiksintensiteit van de vervoersnetten. Door deze garantie dat al haar kosten, samen met een billijke winstmarge, gedekt zijn, ontstaat immers het gevaar dat de beheerder netgebruikers aan wie de dienstverlening ingewikkelder is of die meer technische of financiële risico's stellen zal trachten te weigeren en haar weigering zal trachten te motiveren met complexe, maar niet-pertinente argumenten. Doordat de gedragscode de verplichtingen van de beheerders en de netgebruikers verduidelijkt, is het derhalve de technische vertaling van het recht van toegang tot de vervoersnetten en derhalve eveneens van openbare orde.

28. De complexiteit van het beheer van het vervoersnet heeft ook een weerslag op de tarifiering van de dienstverlening die de beheerders aanbieden. Het is voor een netgebruiker onmogelijk uit te maken of de prijzen die de beheerder autonoom zou bepalen, effectief correcte prijzen zijn. Hij kan dit niet uitmaken omdat hij zelf niet over de vereiste technische specialisatie noch over de nodige informatie beschikt. Bovendien kan hij de prijzen van de beheerder doorgaans niet met deze van andere netbeheerders vergelijken omdat de beheerder van het aardgasvervoersnet van een natuurlijk en wettelijk monopolie geniet en de diverse nationale vervoersnetten onderling sterk kunnen verschillen. Daarom garandeert artikel 15/5*bis* van de gaswet niet-discriminatoire en transparante tarieven. Artikel 15/5*bis* garandeert dat het totaal inkomen dat nodig is voor de uitoefening van de respectievelijke wettelijke en reglementaire verplichtingen van de beheerders voornamelijk het geheel van reële kosten nodig voor de vervulling van de in artikel 15/1, §1, en 15/2 bedoelde taken en een billijke marge en afschrijvingen te dekken. Zonder deze regulering van de vervoersnettarieven wordt immers het recht van toegang tot het vervoersnet niet daadwerkelijk verzekerd. Niet alleen discriminatoire tarieven, maar ook te hoge tarieven beperken de toegang tot de vervoersnetten. Het hoeft geen betoog dat discriminatoire of te

hoge vervoersnettarieven het recht van toegang tot de vervoersnetten *de facto* uithollen. De regulering van de vervoersnettarieven is dan ook van openbare orde.

D. Toetsingscriteria voor de CREG

29. Krachtens artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet samen gelezen met artikel 1, 51°, van de gaswet is het standaard aansluitingscontract onderworpen aan de goedkeuring door de CREG en dient de beheerder van het aardgasvervoersnet een voorstel van standaard aansluitingscontract, evenals alle wijzigingen die hieraan worden aangebracht, aan de CREG ter kennis te geven zodat de CREG hierover een beslissing tot goed- of afkeuring kan nemen.

30. In geval van een goedkeuringsbevoegdheid gaat de goedkeurende overheid na of de goed te keuren akte regelmatig is en conform is met het algemeen belang.⁶

D.1. Overeenstemming met de wet

31. Een akte is regelmatig indien zij overeenstemt met de wet. Aldus wordt de CREG de opdracht gegeven ervoor te zorgen dat de bepalingen van het standaard aansluitingscontract in overeenstemming zijn met de wetgeving en dat het standaard aansluitingscontract en de wetgeving een sluitend geheel vormen. Typerend voor contracten is dat zij de regels van openbare orde of van dwingend recht verder uitwerken of aanvullen.

Aldus is de CREG er via haar goedkeuringsbevoegdheid mee belast erop toe te zien dat het standaard aansluitingscontract in de eerste plaats de sectorspecifieke wetgeving niet schendt en ervoor zorgt dat het recht van toegang tot het vervoersnet en de wettelijke regels die dit recht van toegang reguleren, worden aangevuld op een manier dat aan elke netgebruiker zijn recht van toegang tot het vervoersnet effectief gegarandeerd wordt.

De CREG zal hierbij in het bijzonder nagaan of het voorstel van standaard aansluitingscontract de toegang tot het vervoersnet niet belemmert (en zodoende artikel 15/7 van de gaswet respecteert), de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het vervoersnet niet in gevaar brengt (en zodoende in overeenstemming is met de verplichtingen voorzien

⁶ Zie onder meer VAN MENSEL, A., CLOECKAERT, I., ONDERDONCK, W. en WYCKAERT, S., *De administratieve rechtshandeling – Een Proeve*, Mys & Breesch, Gent, 1997, p. 101; DEMBOUR, J., *Les actes de la tutelle administrative en droit belge*, Maison Ferdinand Larcier, Bruxelles, 1955, p. 98, nr. 58.

voor de beheerder in artikel 15/1, §1, 1° en 2°, van de gaswet volgens hetwelk de respectieve beheerders de vervoersinstallaties dienen te exploiteren, te onderhouden en te ontwikkelen op economisch aanvaardbare, veilige, betrouwbare en efficiënte wijze) en redelijk is (en zodoende artikel 5 van de gedragscode respecteert).

Bovendien gaat de CREG na of het voorstel in overeenstemming is met het mededingingsrecht en de algemene verbintenissenrechtelijke regels.

D.1.1. De sectorspecifieke wetgeving

32. De sectorspecifieke wetgeving betreft het recht van toegang tot de vervoernetten, de regulering van de vervoernettarieven en de regels van de gedragscode (zie §§ 25-28 van deze beslissing).

33. Onverminderd het openbare orde karakter van de regulering van de tarieven met betrekking tot de vervoersnetten en de gedragscode, dient er ook op gewezen te worden dat het tot de algemene taak van de CREG behoort om toezicht en controle uit te oefenen op de toepassing van de wetten en reglementen die de sectorspecifieke regelgeving inzake aardgas betreffen (artikel 15/14, §2, van de gaswet). Deze controletaak kent als sanctie die de CREG eventueel kan opleggen, (enkel) het opleggen van administratieve geldboetes nadat de CREG een overtreding van de sectorspecifieke rechtsregels heeft vastgesteld (artikel 20/2 van de gaswet). Dankzij artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet hoeft de CREG niet onmiddellijk artikel 20/2 van de gaswet in werking te stellen, maar kan zij, indien dit nodig blijkt, eerst de onwettige voorwaarden van de contracten weren en de beheerder uitnodigen de nodige aanpassingen te doen.

D.1.1.1. Geen belemmering van de toegang tot het vervoersnet

34. Krachtens artikel 15/5 van de gaswet hebben de afnemers en de houders van leveringsvergunningen toegang tot elk netwerk voor het aardgasvervoer, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie op basis van de tarieven vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 15/5bis en goedgekeurd door de CREG.

Paragraaf 25 van deze beslissing zet uiteen dat de vrije toegang tot het vervoersnet essentieel is voor de vrijmaking van de aardgasmarkt. Het recht van toegang tot het vervoersnet is dan ook een basisprincipe en principieel recht dat niet beperkend mag worden

geïnterpreteerd. Elke uitzondering op of beperking van dit recht moet uitdrukkelijk voorzien zijn en beperkend geïnterpreteerd worden. Zo bepaalt artikel 15/7 van de gaswet dat de beheerders de toegang tot het vervoersnet enkel geldig kunnen weigeren indien het net niet over de nodige capaciteit beschikt om het vervoer te verzekeren of de toegang tot het net de goede uitvoering van een openbare dienstverplichting door de betrokken beheerder zou verhinderen.⁷ Bovendien moet de weigering met redenen omkleed zijn.

35. De CREG is van oordeel dat, in het kader van de liberalisering van de aardgasmarkt, de toetredingsdrempel tot de aardgasmarkt zo laag mogelijk dient te zijn teneinde het recht van toegang tot het vervoersnet te garanderen en de (vrije) toegang tot het vervoersnet op geen enkele wijze te belemmeren, dit uiteraard in zoverre de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het vervoersnet niet in gevaar gebracht wordt en de optimale ontwikkeling van het vervoersnet niet verhinderd wordt.

De CREG meent dan ook dat het niet kan toegelaten worden dat de beheerder op enige wijze het recht van toegang tot het vervoersnet zou bemoeilijken, beperken of belemmeren door het opleggen van onbillijke, onevenwichtige, onredelijke of disproportionele contractvoorwaarden.

36. De CREG wijst er tevens op dat de beheerder van het aardgasvervoersnet het beheer van het aardgasvervoersnet niet enkel op een onpartijdige, onafhankelijke en niet-discriminatoire wijze⁸ dient waar te nemen maar daarbij tevens een zo groot mogelijke transparantie dient na te streven. Dit is noodzakelijk voor de goede werking van de aardgasmarkt en een goede werking van de mededinging op deze markt.

37. Verder is de CREG van oordeel dat de beheerder bij het uitvoeren van zijn wettelijke taken dient te zorgen voor een tijdige en zo duidelijk, accuraat en volledig mogelijke informatieverstrekking aan de netgebruikers. Dit geldt voor de pre-contractuele fase, het contract zelf en de toepassing van het contract. Dit is nodig met het oog op een transparant beheer en teneinde de toegang tot het vervoersnet op optimale wijze te verzekeren en op geen enkele wijze te belemmeren.

Een dergelijke volledige, accurate, en tijdige informatieverstrekking houdt ondermeer in dat, wanneer de beheerder in uitvoering van zijn wettelijke taken een beslissing neemt die het

⁷ Artikel 15/7, §1, 3°, van de gaswet hield op uitwerking te hebben op 1 oktober 2006 (artikel 15/7, §2, tweede lid, van de gaswet);

⁸ Zie ondermeer artikel 15/1, §1, 5° en 7°, van de gaswet en artikel 8/3, §5, 3°, van de gaswet.

recht van toegang van een netgebruiker (rechtstreeks of onrechtstreeks) raakt, hij deze beslissing dan ook tijdig en duidelijk dient mee te delen aan de netgebruiker en de redenen voor deze beslissing steeds op duidelijke wijze dient te vermelden. Alzo kan de netgebruiker desgevallend zelf maatregelen nemen om zijn toegang tot het vervoersnet te vrijwaren of de kosten ervan te reduceren.

38. Zoals reeds vermeld kunnen de beheerders krachtens artikel 15/7 van de gaswet de toegang tot het vervoersnet *alleen* weigeren wanneer het net niet over de nodige capaciteit beschikt om het vervoer te verzekeren of indien de toegang tot het net de goede uitvoering van een openbare dienstverplichting door de betrokken beheerder zou verhinderen. De beheerder kan bijgevolg de toegang tot het vervoersnet enkel en alleen weigeren in deze twee gevallen, limitatief opgesomd in artikel 15/7 van de gaswet, en niet wanneer de in aanmerking komende afnemer niet zou voldoen aan andere “voorschriften” of (contractuele) verplichtingen.

De CREG meent dat hieruit dan ook voortvloeit dat de beheerder enkel in de twee gevallen, limitatief opgesomd in artikel 15/7 van de gaswet zelf (t.t.z. eenzijdig, zonder voorafgaande rechterlijke machtiging) kan overgaan tot het, al dan niet tijdelijk, buiten dienst stellen van een aansluiting en/of het, geheel of gedeeltelijk, schorsen of beëindigen van het aansluitingscontract aangezien dit *de facto* neerkomt op een (al dan niet tijdelijke) weigering van de toegang tot het vervoersnet door de beheerder.

De gemeenrechtelijke regel dat contracten van onbepaalde duur steeds eenzijdig kunnen opgezegd worden met eerbiediging van een redelijke opzeggingstermijn/vergoeding wordt opgeheven door de *lex specialis*regel van openbare orde vervat in artikel 15/7 van de gaswet. Het kan immers niet volstaan om een redelijke opzeggingstermijn/vergoeding toe te kennen om het recht van toegang aan een netgebruiker te ontzeggen.

Verder moet ook opgemerkt worden dat, wat betreft de ontbinding van een overeenkomst overeenkomstig het gemeen recht, de ontbinding van een contract voor een ernstige of zwaarwichtige wanprestatie krachtens artikel 1184 van het Burgerlijk wetboek in principe voor de rechter moet gevorderd worden. De CREG is dan ook van oordeel dat de beheerder, wanneer hij in een concrete situatie meent dat het aansluitingscontract om andere redenen dan een gebrek aan capaciteit of het verhinderen van de goede uitvoering van een openbare dienstverplichting, zou moeten beëindigd worden, hij een voorafgaande rechterlijke machtiging dient te krijgen voor de beëindiging van het contract. Het komt dan aan de rechter toe om *in concreto* en op tegenspraak te beoordelen of de door de beheerder

opgeworpen redenen voldoende zwaarwichtig zijn om over te gaan tot een ontbinding van het aansluitingscontract. Zoals reeds gezegd kan de beheerder immers enkel zelf (met andere woorden eenzijdig, zonder voorafgaande rechterlijke controle en machtiging) overgaan tot het beëindigen (of schorsen) van het aansluitingscontract in de twee gevallen, limitatief opgesomd in artikel 15/7 van de gaswet.

De CREG is niettemin van mening dat artikel 15/7 van de gaswet niet zodanig kan worden uitgelegd dat Fluxys verplicht is de eindafnemer onbepaald toe te laten aardgas af te nemen van het aardgasvervoersnet in geval geen afnamecapaciteit voor hem werd gereserveerd, terwijl die capaciteit nochtans beschikbaar is. Fluxys kan niet gehouden zijn capaciteit ter beschikking te stellen van de eindafnemer indien door of namens deze eindafnemer zelfs geen capaciteit werd gevraagd. Anders redeneren zou Fluxys ook verplichten aardgas te leveren in strijd met het verbod vervat in artikel 15/1, 8°, van de gaswet.

D.1.1.2. Veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het vervoersnet

39. De gaswet, doch vooral de gedragscode, voorzien in een heel aantal bepalingen teneinde de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het aardgasvervoersnet te waarborgen. Bij het onderzoek van het voorstel van standaard aansluitingscontract wordt dan ook geverifieerd of hieraan voldaan is.

D.1.1.3. Redelijkheid en niet-discriminatie

40. Met toepassing van artikel 5 van de gedragscode voldoet de vervoersonderneming aan de eisen van transparantie, objectiviteit en redelijkheid en onthoudt zich van elke discriminatie tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers.

Met toepassing van voormelde bepaling dient Fluxys ook wat betreft de door haar voorgestelde contracten te voldoen aan de eisen van redelijkheid. De gedragscode laat bijgevolg expliciet toe de door Fluxys voorgestelde voorwaarden aan een redelijkheidstoets te onderwerpen.

De omstandigheid dat het om een standaardcontract gaat, impliceert dat alle eindafnemers toegang kunnen krijgen tegen dezelfde voorwaarden, waardoor een niet-discriminatoire toegang tot het net wordt bewerkstelligd. Het spreekt voor zich dat de in artikel 5 van de gedragscode vermelde vereisten tevens een rol spelen na het afsluiten van een contract. Ook de uitoefening van de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten moet op een redelijke

en niet-discriminatoire wijze gebeuren. De wijze van uitoefening van de rechten voortvloeiend uit een overeenkomst wordt begrensd door de leer van het rechtsmisbruik.

D.1.2. Het mededingingsrecht

41. Naast de algemene verbintenissenrechtelijke regels (cfr. §45 ev.), inzonderheid het principe betreffende de gekwalificeerde benadeling, heeft de CREG zich bij het onderzoek van het voorstel van standaard aansluitingscontract ook geïnspireerd op het mededingingsrecht. Ondernemingen met een dominante positie of monopoliepositie hebben immers een “bijzondere verantwoordelijkheid” ten aanzien van het concurrentiemechanisme op de markt en hun gedragingen dienen in die optiek redelijk en proportioneel te zijn.

In het bijzonder heeft de CREG zich daarbij geïnspireerd op artikel 3, tweede lid, 1°, van de wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 15 september 2006, en artikel 82, tweede lid, a) van het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschappen, welke bepaalt dat het opleggen van onbillijke contractuele voorwaarden of prijzen door ondernemingen met een machtspositie een verboden misbruik van machtspositie kan uitmaken. Onbillijke contractvoorwaarden zijn voorwaarden die de betrokken contractspartijen onder normale mededingingsvoorwaarden niet zouden aanvaarden.

De wettelijke monopoliepositie die Fluxys heeft ingevolge de opdrachten die haar door de federale overheid toevertrouwd werden in het algemeen belang, samen met de bijzondere verantwoordelijkheid die overeenkomstig het mededingingsrecht rust op elke onderneming met een dominante of monopoliepositie, begrenzen de vrijheid van handel en nijverheid van Fluxys. Dit is nog des te meer het geval wanneer men hierbij ook artikel 15/7 van de gaswet en artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet in rekening brengt.

42. In haar administratieve praktijk maakt de Europese Commissie doorgaans een onderscheid tussen de volgende relevante markten in de gasector⁹ : (1) de markt van de gasinfrastructuur (met name de vervoers- en distributienetten, de opslagsites en de LNG-installaties), (2) de levering (met een onderscheid naargelang van de desbetreffende categorie van afnemers) en (3) de handel.

⁹ Zie, bijvoorbeeld, Commissie, zaak nr. COMP/M.4180 Gaz de France/Suez, §§ 56 en volgende.

In dit geval lijkt de relevante markt deze van de gasinfrastructuur te zijn, in het bijzonder dan de infrastructuur bestemd voor de activiteit van het vervoer van gas.

Voor wat de geografische transportmarkt betreft, gaat de Commissie er vanuit dat ieder vervoersnet op zichzelf een geografische markt vormt¹⁰. De relevante geografische markt kan bijgevolg worden geïdentificeerd als zijnde de Belgische markt voor het vervoer van gas.

43. Aangezien Fluxys een wettelijk monopolie heeft voor wat het beheer van het vervoersnet voor aardgas in België betreft, neemt Fluxys een dominante positie in op de relevante markt.

Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen is van oordeel dat een onderneming die een wettelijk monopolie heeft, kan worden beschouwd als zijnde een onderneming met een dominante positie¹¹.

Voor wat de potentiële medecontractanten van Fluxys betreft, namelijk de industriële afnemers of distributeurs, zij hebben geen ander alternatief dan zich tot Fluxys te richten om respectievelijk gas geleverd te krijgen voor eigen gebruik of om gas geleverd te krijgen voor distributie. Fluxys is bijgevolg een verplichte en onvermijdelijke medecontractant, waarmee zijn dominante positie op de markt nogmaals wordt bevestigd.

44. Het opnemen van de voorgestelde clausules in het voorstel van aansluitingscontract van Fluxys kan worden beschouwd als zijnde onbillijk wanneer zou worden aangetoond dat de medecontractanten van Fluxys een dergelijke clausule niet zouden aanvaarden of niet bereid zouden zijn te aanvaarden wanneer normale concurrerende voorwaarden zouden gelden.

In dit geval kunnen deze clausules worden beschouwd als zijnde misbruik van een dominante positie in hoofde van Fluxys en moeten deze ongeldig worden verklaard, en dit ten minste voor wat het deel betreft waarin de regels inzake de mededinging worden overtreden.

¹⁰ Commissie, 9 december 2004, zaak nr. COMP/M.3440, ENI/EDP/GDP, § 75 (voor elektriciteit).

¹¹ HvJEG., 23 april 1991, Zaak nr. C-41/90, *Klaus Höfner en Fritz Eser c/ Macrotron GmbH*, Rec., 1991, p. I-01979.

Meerdere netgebruikers hebben in het kader van de verscheidene raadplegingen gedaan door de CREG opmerkingen geformuleerd op het voorstel van aansluitingscontract dat door Fluxys wordt voorgesteld. Verscheidene opmerkingen en klachten werden genoteerd.

D.1.3. Algemene verbintenissenrechtelijke regels

45. Het openbare orde karakter van de hierna besproken algemene verbintenissenrechtelijke regels, zoals de gekwalificeerde benadeling, de bindende partijbeslissing, de geoorloofdheid van het voorwerp en de oorzaak van het contract en het voorkomen van interpretatieproblemen of het streven naar duidelijke en transparante contractsbepalingen, is algemeen aanvaard.

De gekwalificeerde benadeling

46. De cumulatieve voorwaarden van de gekwalificeerde benadeling zijn:

- er bestaat een groot (kennelijk) onevenwicht tussen de wederzijdse prestaties;
- de ene partij maakt misbruik van de concrete omstandigheden waarin de medecontractant zich ten aanzien van haar bevond, om zich bij de contractssluiting een disproportioneel voordeel toe te eigenen. Dit kan ondermeer het geval zijn wanneer er sprake is van economische superioriteit van de misbruikplegende partij, bijvoorbeeld als gevolg van een monopoliepositie;
- het contract dan wel een of meerdere clausules zouden ofwel niet, ofwel tegen voor de zwakkere partij minder ongunstige voorwaarden zijn gesloten, indien er niet van misbruik sprake zou zijn geweest.

Aangezien de (voorlopige) beheerder van een wettelijk toegekende monopoliepositie geniet, dringt een toetsing aan het principe van de gekwalificeerde benadeling zich bijgevolg op.

De taak van de CREG bestaat er hier in om preventief te werken, m.a.w. misbruiken te voorkomen. Zij beoogt hier niet het bewijs te leveren van een misbruik in een concreet geval; aangezien het hier om een voorstel van contract gaat dat Fluxys aan de netgebruikers wenst aan te bieden, is het immers ook niet mogelijk dat er reeds een concreet misbruik heeft plaatsgevonden daar het aansluitingscontract nog niet afgesloten werden. Door een voorafgaande toetsing aan de desbetreffende verbintenissenrechtelijke regel wordt ook

vermeden dat achteraf inbreuken op deze verbintenissenrechtelijke regel van openbare orde door de rechter moeten vastgesteld worden.

De bindende partijbeslissing

47. Overeenkomstig artikel 1129 van het Burgerlijk Wetboek is één van de voorwaarden voor de geldigheid van een overeenkomst dat ze een bepaald of minstens bepaalbaar voorwerp heeft. Door aan overeenkomsten of beter aan de contractuele verbintenissen de vereiste van een bepaalbaar voorwerp te stellen, heeft de wetgever geoordeeld aan overeenkomsten alleen binnen welbepaalde grenzen rechtsgevolgen te willen verlenen. De wilsovereenstemming volstaat niet omdat er ook nog een zekere maatschappelijke controle op de inhoud van de overeenkomst moet worden uitgeoefend.

Het principe van de bindende partijbeslissing vereist ten minste dat de overeenkomst op zijn minst de nodige objectieve gegevens moet bevatten om het voorwerp te kunnen bepalen, zonder dat nog een nieuwe wilsuiting van één van hen vereist is. De inhoud van de rechten en verplichtingen uit een overeenkomst mag niet aan een geheel arbitraire beslissing van een van de contractspartijen worden overgelaten.

Bepaald/bepaalbaar voorwerp

48. De wetgever heeft in artikel 1108 van het Burgerlijk Wetboek duidelijk gemaakt dat elke verbintenis bij haar totstandkoming een voorwerp moet hebben dat bovendien bepaald moet zijn. Het voorwerp van de verbintenis is het concrete doel, het concrete resultaat waartoe de aangegane verbintenis –bij volmaakte uitvoering- moet leiden. Het voorwerp zal de inzet worden van alle latere aansprakelijkheids- en uitvoeringsincidenten. Daarom is de rechtspraak terughoudend m.b.t. bedingen, waardoor het (bestaand) voorwerp naderhand in zekere zin kan worden geneutraliseerd. Dergelijke bedingen worden soms nietig verklaard om aldus het voorwerp van de verbintenis te kunnen vrijwaren.¹²

De geoorloofdheid van het voorwerp en de oorzaak

49. Onder de miskennis van de algemeen verbintenissenrechtelijke regel van de geoorloofdheid van het voorwerp en de oorzaak van een overeenkomst verstaat de CREG

¹² CORNELIS, L., *Algemene theorie van de verbintenis*, Intersentia, Antwerpen-Groningen, 2000, p. 121 ev.

ook de miskening van een rechtsregel van openbare orde. Bijgevolg telkens de CREG van oordeel is dat het algemeen belang geschonden werd door een van de voorwaarden van het aansluitingscontract (die uiteraard het voorwerp of de oorzaak van dit contract betreffen), wordt het principe van de geoorloofdheid van het voorwerp en de oorzaak van contracten geschonden.

Het voorkomen van interpretatieproblemen

50. Onduidelijke contractsclausules leiden tot interpretatieproblemen en dienen daarom te worden geweerd. In de mate dat zij niet behept zijn met een schending van de algemene verbintenissenrechtelijke regel van de bindende partijbeslissing, zou kunnen beweerd worden dat zulke clausules geen rechtsregel van openbare orde schenden. Nochtans dient verwezen te worden naar de vereiste van een zo groot mogelijke transparantie welke noodzakelijk is om de vrije toegang tot het aardgasvervoersnet te garanderen en welke valt onder het toetsingscriterium betreffende het niet belemmeren van de toegang tot het vervoersnet en daarom alleen al van openbare orde is.

In de mate dat onduidelijke contractsclausules toch niet strijdig zouden zijn met enige rechtsregels van openbare orde – iets wat volgens de CREG niet mogelijk is gezien het toetsingscriterium betreffende het niet belemmeren van de toegang tot het aardgasvervoersnet -, dan verhinderen zij in ieder geval dat de CREG haar taak naar behoren kan uitoefenen en is de beheerder in dat geval ten minste verplicht de nodige bijkomende toelichtingen te geven.

D.2. Conformiteit met het algemeen belang

51. Als administratieve overheid heeft de CREG ook tot taak om het algemeen belang te behartigen. Het algemeen belang is dan ook een essentieel toetsingscriterium voor de CREG om te bepalen of het voorstel van aansluitingscontract hieraan voldoet.

52. Het algemeen belang is een ruim begrip. Het feit dat dit begrip noch in de gaswet noch in de gedragscode gedefinieerd wordt, impliceert noodzakelijkerwijze dat de CREG de inhoud ervan op discretionaire wijze bepaalt. Dit begrip verwijst minstens naar alle rechtsregels die van openbare orde zijn, waaronder in ieder geval de sectorspecifieke wetgeving, het mededingingsrecht, de algemene verbintenissenrechtelijke regels.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat sommige van deze rechtsregels in de praktijk dezelfde eisen stellen aan de contracten, zoals bijvoorbeeld de vereiste van redelijke, billijke, evenwichtige en proportionele contractsbepalingen.

Het begrip algemeen belang verwijst evenwel niet uitsluitend naar alle rechtsregels die van openbare orde zijn, aangezien deze toetsing zodoende zou samenvallen met de toetsing inzake conformiteit met de wet die de CREG reeds uitvoert en op die manier geen enkele eigen inhoud biedt.

53. De goedkeuring van het voorstel van aansluitingscontract betreft de goedkeuring van een standaardcontract, dit is een toetredingscontract. Er bestaat geen individuele onderhandelingsvrijheid meer omtrent het goedgekeurde standaardcontract. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de ongelijkwaardige positie van de contractspartijen. Fluxys heeft, als exclusief (voorlopig) beheerder van het aardgasvervoersnet, immers een wettelijke monopoliepositie. Het aardgasvervoersnet is voor de netgebruikers een essentiële infrastructuur waarvoor geen alternatief bestaat; voor de uitoefening van hun activiteiten zijn zij genoodzaakt met Fluxys overeenkomsten te sluiten om toegang tot en het gebruik van het vervoersnet te hebben. Daarom kennen de artikelen 15/5 en 15/6 van de gaswet dan ook een uitdrukkelijk recht van toegang toe aan de eindafnemers.

De CREG is van oordeel dat, teneinde inhoud te geven aan het begrip “algemeen belang” in het kader van het goedkeuren van een standaardcontract, d.i. een toetredingscontract, in elk geval gewag gemaakt moet worden van de bescherming van de “zwakkere partij”, diegene wiens onderhandelingsvrijheid wordt ontnomen, d.i. de eindafnemer. Het gaat immers niet alleen over de vraag of de contractsbepalingen in overeenstemming zijn met het algemeen belang, maar ook of zij dit zijn rekening houdend met de bijzondere omstandigheid dat de onderhandelingsvrijheid terzake in hoofde van de eindafnemer wordt uitgesloten.

“Het meest geschikte middel bestaat er echter in de zwakkere partij preventief te beschermen, door bijzondere wetsbepalingen, dan wel doordat over de inhoud van de overeenkomst voorafgaandelijk afspraken worden gemaakt tussen de sterkere partij en een vereniging of groepering (bv. Een consumentenvereniging), eventueel de overheid, die de belangen van de zwakkere contractpartijen waarneemt(...). Resultaat van die onderhandeling is dan een standaardovereenkomst waartoe individuele (zwakkere) partijen kunnen toetreden (in de echte zin van het woord...)”¹³.

¹³ VAN GERVEN, W. en COVEMAERKER, S., *Verbintenissenrecht*, Acco, Leuven, 2001, p. 44.

Het algemeen belang vereist volgens de CREG evenwel meer dan dat. Bescherming van de zwakkere partij, nl. de eindafnemer, betekent weliswaar niet dat de eindafnemer geen enkele verantwoordelijkheid moet dragen in het kader van het goed beheer van het vervoersnet. Ook al rust de wettelijke verplichting voor beheer van het vervoersnet op Fluxys, de eindafnemer moet daartoe bijdragen. Zo is de CREG absoluut voorstander dat al het nodige wordt gedaan opdat de metingen van de afnames op het aardgasvervoersnet correct gebeuren. De bewustwording in hoofde van eindafnemers dat zij het nodige moeten doen om het vervoer te regelen van het aardgas dat zij aankopen is tevens van groot belang met het oog op de veilige exploitatie van het aardgasvervoersnet door Fluxys. Ook dat is in het algemeen belang.

54. In het kader van de clausules vervat in het voorstel van standaard aansluitingscontract met betrekking tot de aansprakelijkheid tussen partijen vertaalt het algemeen belang zich onder meer in de noodzaak voldoende garanties in te bouwen opdat de voorziene verplichtingen ook daadwerkelijk worden nageleefd.

E. Verhouding met de andere standaardcontracten voor de toegang tot de vervoersnetten

55. De standaardisering van de verscheidene standaardcontracten voor de toegang tot het vervoersnet is wenselijk, maar geen doel op zich. Belangrijker dan de standaardisering van de verschillende standaardcontracten is de vereiste dat het contract moet aangepast zijn aan zijn precieze voorwerp en aan de behoeften van de partijen bij dit contract. In de praktijk blijkt dat de netgebruikers die met Fluxys een aansluitingscontract afsluiten heel vaak verschillen van de netgebruikers die met Fluxys een vervoerscontract afsluiten. Het is heel vaak zo dat een leverancier (of loutere bevrachter) het vervoerscontract met Fluxys afsluit, daar waar het de eindafnemer is die het aansluitingscontract met Fluxys afsluit.

56. Waar de relevante markt voor de leveranciers van aardgas beperkt is tot de Belgische nationale markt, is dat niet zo voor de eindafnemers. De overgrote meerderheid van eindafnemers rechtstreeks aangesloten op het aardgasvervoersnet zijn immers grote industriële ondernemingen waarvan de relevante markt zich ten minste op Europees en veelal wereldniveau situeert. Waar het voor de leveranciers van aardgas vooral op aan komt, is het garanderen van een gelijke behandeling zodat de concurrentie onder de leveranciers van aardgas niet wordt scheefgetrokken. Het streven naar een zo laag mogelijke financiële last voortvloeiend uit het contract is voor hen ook belangrijk in die zin dat een te hoge

financiële last op hun schouders de marge beschikbaar voor concurrentie op de markt voor de levering van aardgas kan verkleinen en wel zo kan verkleinen dat nieuwkomers niet op de markt kunnen overleven. Toch speelt deze overweging minder bij hen dan bij de grote industriële ondernemingen omdat de leveranciers van aardgas deze kosten kunnen doorrekenen aan hun klanten voor zover deze kosten identiek zijn voor elke leverancier en voor zover ze niet zo hoog zijn dat zij de marge voor concurrentie al te zeer doen verkleinen. Bij de grote industriële eindafnemers is dit anders. Voor hen kan men stellen dat eerder het omgekeerde geldt: een gelijke behandeling is uiteraard belangrijk, maar waar het vooral op aan komt is het drukken van de financiële last op hun schouders voortvloeiend uit het contract. Zij staan immers in concurrentie met vooral ondernemingen gelokaliseerd in andere landen en om aan deze concurrentie het hoofd te bieden, dienen zij waar zij maar kunnen hun kosten te drukken. Aangezien de kosten voor de aansluiting op het vervoersnet per land verschillend gereguleerd zijn, zullen deze kosten van land tot land verschillen. Niet-discriminatie op nationaal niveau is immers minder relevant wanneer de concurrentie in een ander land gevestigd is en dus onderworpen is aan andere kosten voor de aansluiting op het vervoersnet. Niet-discriminatie is voor hen dan ook enkel interessant in de zin van een meestbegunstigingsclausule, namelijk dat ze ook kunnen genieten van de gunstigste contractuele regeling die de nationale beheerder aan een andere onderneming heeft geboden.

57. De CREG stelt vast dat de reacties van de partijen bij het aansluitingscontract uitgebreid en precies zijn. Elke clausule wordt op haar kosten en baten geanalyseerd, namelijk dat bij hen de financiële kost van elke contractuele bepaling veel zwaarder speelt dan een eerder algemene benadering die vooral een gelijke behandeling van alle netgebruikers en een niet al te grote aantasting door Fluxys van de concurrentiemarge op de markt voor de levering van aardgas beoogt.

58. Tot besluit kan dus gesteld worden dat het standaard aansluitingscontract een afzonderlijk contract is dat eigen zeer specifieke technische kenmerken heeft, en dat in de overgrote meerderheid van de gevallen gesloten wordt met andere contractspartijen die geen leverancier/bevrachter zijn, waardoor andere contractsbepalingen dan deze gebruikt in het vervoerscontract meer gepast of noodzakelijk kunnen zijn. Niettemin zal de beheerder er moeten over waken dat het standaard aansluitingscontract en het standaardcontract voor binnenlands vervoer mekaar aanvullen en één sluitend geheel vormen. Afhankelijk van het uiteindelijk door de CREG goedgekeurde standaard aansluitingscontract, zal het standaardcontract voor binnenlands vervoer moeten opgesteld/aangepast worden.

F. Ontwikkelingen in het dossier van het aansluitingscontract

59. Sinds de eerste versie van het aansluitingscontract die door Fluxys aan de CREG ter kennis werd gebracht is er een hele tijd, reeds ruim drie jaar, verlopen. Zoals uiteengezet in de inleiding van deze beslissing heeft het aansluitingscontract in deze periode een hele evolutie gekend: er werden door Fluxys meerdere ontwerpen van aansluitingscontract opgesteld, er waren verschillende informele overlegvergaderingen tussen de CREG en Fluxys, er werden raadplegingen - met inbegrip van schriftelijke consultaties - van de betrokken netgebruikers georganiseerd. Een heel aantal bepalingen van het aansluitingscontract werden in deze periode ook meermaals gewijzigd.

Sinds de eerste consultatiedag georganiseerd door de CREG op 5 september 2006 heeft de CREG dan ook heel wat bijkomende ervaring in deze materie opgedaan en heeft zij nieuwe informatie van de eindafnemers ontvangen. Indien er in een dossier nieuwe elementen zijn zoals nieuwe informatie, bijvoorbeeld onder de vorm van nieuwe opmerkingen van de netgebruikers, dient de CREG hier op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel immers rekening mee te houden bij haar onderzoek en haar beslissing. De CREG heeft met andere woorden veel nieuwe informatie van de eindafnemers ontvangen waardoor zij bijkomende opmerkingen diende te formuleren bij een aantal contractsbepalingen of haar voorlopige inzichten besproken tijdens de consultatiedag of inzichten desgevallend vervat in de beslissingen met betrekking tot de belangrijkste voorwaarden uit het verleden (notie vervat in artikel 10 van de gedragscode) en in de beslissing van 1 september 2008 hier en daar moest bijsturen. De CREG ziet zich daartoe mogelijks opnieuw genoodzaakt in toekomstige beslissingen met betrekking tot het standaard aansluitingscontract om rekening te houden onder meer met relevante nieuwe opmerkingen vanwege Fluxys en/of eindafnemers en Febeliec.¹⁴

60. In dit verband wijst de CREG er ook op dat de Europese Commissie intussen een studie is opgestart met betrekking tot de aansprakelijkheid van transmissienetbeheerders, weze het in de elektriciteitssector (zie onder meer punt 34 van de conclusies van het 16^e European Electricity Regulatory Forum in Firenze op 4 en 5 juni 2009). Er valt niet uit te sluiten dat de resultaten van deze studie ook van belang kunnen zijn voor de transmissienetbeheerders in de aardgassector.

¹⁴ Zie ook artikel 41.2, derde lid, van de derde gasrichtlijn: "Goedkeuringen die uit hoofde van deze richtlijn door een regulerende instantie (...) zijn verleend, doen geen afbreuk aan een naar behoren gemotiveerd toekomstig gebruik van de bevoegdheden waarover de regulerende instantie uit hoofde van dit artikel beschikt (...)"

AANGEPAST VOORSTEL VAN STANDAARD AANSLUITINGSCONTRACT

61. Ook al maken de bijlagen integraal deel uit van het standaard aansluitingscontract, wordt hierna onder I. van “het eigenlijke contract” en onder II. van “de bijlagen” gesproken met het loutere oogmerk om de bespreking van de bijlagen te kunnen onderscheiden van de rest van het document.

I. HET EIGENLIJKE CONTRACT

TITEL

62. Zoals gevraagd in haar beslissing van 1 september 2008, laat Fluxys uit het titelblad blijken dat het gaat om het standaard aansluitingscontract. De CREG suggereert om ook de datum van goedkeuring door de CREG te vermelden.

IDENTITEIT PARTIJEN

63. Ingevolge een opmerking in die zin in de beslissing van de CREG van 1 september 2008, is thans sprake van “beheerder van het aardgasvervoersnet” (cfr. artikel 1, 31°, van de gaswet), kortweg “beheerder”, met dien verstande dat Fluxys althans van rechtswege als beheerder van het aardgasvervoersnet benoemd is met toepassing van artikel 8/1 van de gaswet in afwachting van de definitieve aanwijzing van de betrokken beheerder of tot de weigering van de minister deze benoeming te aanvaarden.

PREAMBULE

- Ontworpen preambule

“Attendu que l’Arrêté royal du 4 avril 2003, relatif au code de bonne conduite en matière d’accès aux réseaux de transport pour le gaz naturel prévoit qu’un contrat de raccordement doit être conclu entre le Gestionnaire et les consommateurs de gaz naturel;

Attendu que dans le cadre d’une demande du Client final à l’Affréteur (les Affréteurs) de lui fournir du Gaz Naturel au Point de prélèvement, l’Affréteur (les Affréteurs) a (ont) demandé au Gestionnaire de transporter du Gaz Naturel par le biais du Réseau de transport de gaz naturel en vue d’une re-livraison à ce Point de prélèvement.

Attendu que le Client final souhaite que ses installations soient physiquement reliées au Réseau de transport de gaz naturel du Gestionnaire.

[A AJOUTER POUR LES NOUVEAUX RACCORDEMENTS :

Attendu qu'en vue de la réalisation du raccordement physique des installations du Client final, le Gestionnaire a envoyé une offre au Client final à la date du [DATE]].

Il est donc convenu entre les Parties que la Station de Réception de Gaz Naturel du Client final sera et restera raccordée au Réseau de transport de gaz naturel du Gestionnaire aux conditions générales suivantes.»

➤ Beoordeling CREG

64. Ingevolge de door de CREG geformuleerde opmerking in haar beslissing van 1 september 2008, heeft Fluxys gemotiveerd waarom zij het tweede lid van de preambule wenst te behouden. Zij wenst daarmee te benadrukken dat niettegenstaande het recht van de eindafnemer om aangesloten te worden op het aardgasvervoersnet, zulk een aansluiting telkens gerealiseerd wordt met het oog op de beleving van aardgas en dat het dan ook essentieel is deze algemene context en de relatie met het aardgasleveringscontract expliciet te vermelden in de preambule van het aansluitingscontract.

De CREG merkt op dat deze bepaling dan ook op die manier dient te worden begrepen en geenszins kan worden uitgelegd in strijd met artikel 85 van de gedragscode, nl. op zodanige wijze dat het behoud van de fysische aansluiting afhankelijk zou worden gesteld van een continue afname van aardgas door de afnemer.

65. Aan de vraag om de termen "Fluxys" en "Beheerder" niet door elkaar te gebruiken, maar uitsluitend één van beide termen te gebruiken, komt Fluxys in huidig voorstel tegemoet.

66. Voor wat de nieuwe aansluitingen betreft verwijst Fluxys voortaan ook naar de offerte voor aansluiting die werd overgemaakt aan de eindafnemer (zie ook §92 van deze beslissing).

1. DEFINITIES

Algemeen

67.

De CREG is van mening dat het ten zeerste aangewezen is de definities eigen aan het standaard aansluitingscontract op te nemen in het door Fluxys gepubliceerde glossarium van

definities, van zodra zij door de CREG worden goedgekeurd. Met toepassing van artikel 3.1, c), van de bijlage bij de gasverordening publiceert de beheerder immers de definitie van kernbegrippen. Vanzelfsprekend zijn eenzijdig door Fluxys aangebrachte wijzigingen van de hier bedoelde definities via wijzigingen van het glossarium de eindafnemer niet tegenstelbaar.

In haar commentaar bij de artikelen gebruikt de CREG niet steeds hoofdletters voor de gedefinieerde begrippen. Het is wel haar bedoeling om naar de gedefinieerde begrippen te verwijzen.

Definitie “Autres Affréteurs”

68. Ingevolge een opmerking in de beslissing van de CREG van 1 september 2008 werd de definitie van het begrip “autres affréteurs” geschrapt omdat de term eenvoudigweg niet wordt gebruikt in het standaard aansluitingscontract.

Definitie “Compteur de volume de gaz” ou “Compteur”

➤ Ontworpen definitie

« Instrument de mesure accepté par les autorités compétentes, permettant de déterminer le volume de gaz acheminé le long du conduit sur lequel cet instrument est installé. »

➤ Beoordeling CREG

69. Zoals gevraagd in de beslissing van 1 september 2008 werd de vermelding tussen haken in deze definitie geschrapt. De woorden “*accepté par les autorités compétentes*” werden thans toegevoegd. Deze toevoeging vormt volgens de CREG een terechte precisering.

Definitie “Contrat d’Allocation”

➤ Ontworpen definitie

“le contrat conclu entre le(s) Affréteur(s), le Gestionnaire et le Client final, pour l’allocation des quantités de Gaz Naturel prélevées au Point de prélèvement par le(s) Affréteur(s), étant entendu que si le Client final en a expressément fait la demande au

Gestionnaire, il est conclu autant de Contrats d'Allocation que d'Affréteurs approvisionnant le Point de prélèvement."

➤ Beoordeling CREG

70. Ingevolge de opmerkingen van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 heeft Fluxys de vermelding "*d'autres parties concernées, le cas échéant*" in de definitie van "contrat d'allocation" geschrapt en heeft zij de idee toegevoegd dat, op uitdrukkelijke vraag van de eindafnemer, evenveel toewijzingsovereenkomsten zullen worden afgesloten als er bevrachters het afnamepunt bevoorraden. Op die manier kan de eindafnemer vermijden dat elke individuele bevrachter weet welke hoeveelheden hij respectievelijk bij de onderscheiden bevrachters betreft.

Artikel 157, §1, van het voorstel van nieuwe gedragscode bepaalt dat tussen de beheerder van het aardgasvervoersnet en elke betrokken bevrachter en/of leveringsonderneming en, al naargelang het geval, de eindafnemer of de distributienetbeheerder, voor elk afnamepunt binnen het aardgasvervoersnet een toewijzingsovereenkomst voor aardgas wordt afgesloten. Indien er meerdere bevrachters en/of leveringsondernemingen actief zijn op eenzelfde afnamepunt preciseert voornoemd artikel dat er een toewijzingsovereenkomst per bevrachter en/of leveringsonderneming wordt opgesteld.

In afwachting van de nieuwe gedragscode werd aldus reeds bekomen dat de eindafnemer het recht heeft op zoveel toewijzingsovereenkomsten als er bevrachters het afnamepunt van de eindafnemer bevoorraden. Hoewel de nieuwe gedragscode vanaf haar inwerkingtreding voorrang zal hebben vanwege haar openbare orde-karakter (cfr. §§23 en 27 van deze beslissing), past het het standaard aansluitingscontract daarmee in overeenstemming te brengen.

Definitie "Dommage Direct"

➤ Ontworpen definitie

*"tout dommage au patrimoine d'une Partie qui est la conséquence directe et immédiate d'une faute commise par l'autre Partie, incluant les dommages matériels, soit les dommages aux biens tangibles (les « **Dommages Matériels Directs** ») et les dommages immatériels, soit les dommages aux composants patrimoniaux intangibles d'une Partie découlant directement d'un Dommage Matériel Direct (les « **Dommages Immatériels Directs** »), incluant entre autres les pertes de revenus et les pertes de bénéfices, à l'exclusion de tout dommage indirect. »*

➤ Beoordeling CREG

71. Ten gevolge van het herwerken door Fluxys van de aansprakelijkheidsregeling bedoeld in artikel 4 van het voorstel, heeft Fluxys de definitie van “Dommage Matériel et Direct” vervangen door een definitie van het begrip “Dommage Direct”. Ingevolge een opmerking van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 geschiedt de uitsluiting van de vergoeding van “indirecte schade” niet langer aan de hand van een definitie die ook op niet-limitatieve wijze schadeposten van directe en materiële aard omvatte.

Definitie “Installation du Gestionnaire”

➤ Ontworpen definitie

“toute installation et/ou appareillage appartenant au Gestionnaire et exploités par lui, et situés sur le Site, tels qu'énumérés à l'Annexe 9 au présent Contrat.”

➤ Beoordeling CREG

72. Ingevolge het verzoek daartoe van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 levert Fluxys thans de bijlage, waarop melding wordt gemaakt van de installaties van de beheerder die zich standaard op elke Site bevinden. Partijen dienen deze lijst ter gelegenheid van de ondertekening van het aansluitingscontract aan te vullen met de eventuele bijkomende installaties van de beheerder die Site-specifiek zijn.

Definitie “Réseau de transport de gaz naturel”

➤ Ontworpen definitie

“le réseau de transport de gaz naturel, tel que défini dans la loi Gaz. »

➤ Beoordeling CREG

73. Ingevolge een opmerking van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 wordt thans de in artikel 1, 10° bis, van de gaswet gedefinieerde term “aardgasvervoersnet” gebruikt in plaats van de term “vervoernet” die bvb. ook opslag- en LNG-installaties omvat (artikel 1, 10°, gaswet).

Definitie “Société liée”

- Ontworpen definitie

“toute société répondant à la définition de l'article 11 du Code des Sociétés. ”

- Beoordeling CREG

74. Het begrip “société liée” wordt voortaan gedefinieerd door verwijzing naar artikel 11 van het Wetboek van vennootschappen. Het begrip “société liée” wordt in het aansluitingscontract nog uitsluitend gebruikt in het kader van de vrijwaringsverplichting bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, in combinatie met de woorden “connectée de manière directe ou indirecte à la même Station de Réception de Gaz Naturel”.

Definitie “Station de Réception de Gaz Naturel”

- Ontworpen definitie

“les installations (équipement, tubes, appareils, instruments, compteurs, installations, logements, dispositifs et matériaux) y compris une Station de comptage et, le cas échéant, un Poste de détente et/ou une Vanne d'isolement d'entrée, appartenant à et/ou utilisées par/ou pour le compte du Client final pour recevoir le Gaz Naturel, à l'exclusion de toute Installation du Gestionnaire, comme indiqué à l'Annexe 10 du présent Contrat. »

- Beoordeling CREG

75. Uit de raadpleging van de eindafnemers kwam de vraag naar voren waarom bij de vertaling van het Engelse ontwerp van contract naar het Frans de woorden “situated on the Site” werden weggelaten. Op haar vraag naar verduidelijking, preciseert Fluxys dat de idee dat het aardgasontvangststation gelegen is op de “Site” reeds vervat zit in de definitie zelf van het begrip “Site” en het aldus een overbodige herhaling uitmaakte.

76. Ingevolge de opmerkingen van de CREG terzake in haar beslissing van 1 september 2008 werd beslist om een tiende bijlage aan het standaard aansluitingscontract toe te voegen waarop het aardgasontvangststation, met begin- en eindpunt, wordt aangeduid. Op die manier bekomen de eindafnemers de gewenste rechtszekerheid omtrent het toepassingsgebied van de operationele procedures in bijlage bij het standaard aansluitingscontract.

Definitie “Urgence”

➤ Ontworpen definitie

“tout événement ou toute situation, assimilable ou non à un cas de force majeure, qui nécessite l’adoption de mesures d’urgence par le Gestionnaire et/ou le Client final, agissant en Opérateur Prudent et Diligent, afin de réparer ou de préserver la sécurité publique ou l’intégrité du Réseau de transport de gaz naturel ou la Station de Réception de Gaz Naturel, selon le cas.”

➤ Beoordeling CREG

77. Ingevolge een door de CREG geformuleerde opmerking in haar beslissing van 1 september 2008 werd deze definitie geherformuleerd zodat thans duidelijk is dat de ingangshoofdafsluiter slechts kan worden gesloten om de integriteit van het aardgasvervoersnet, de integriteit van het aardgasontvangststation of de openbare veiligheid te vrijwaren.

Definitie “Vanne d’isolement général d’entrée”

➤ Ontworpen definitie

“l’ensemble des vannes, avec purge et by-pass (équilibre), qui permet à la Station de Réception de Gaz Naturel du Client final d’être isolée du Réseau de transport de gaz naturel. Cette vanne, qui fait en principe partie du Réseau de transport de gaz naturel, excepté dans le cas où le Client Final n’a pas donné son accord ou ne peut pas donner son accord au Gestionnaire pour construire ou opérer cette vanne sur son Site, est indiquée au Plan d’implantation (Annexe 3).”

➤ Beoordeling CREG

78. De CREG stelt vast dat ingevolge de door haar geformuleerde opmerking in haar beslissing van 1 september 2008 thans gepreciseerd wordt dat de ingangshoofdafsluiter tot het aardgasvervoersnet behoort, behoudens indien de eindafnemer de beheerder niet de toestemming geeft of kan geven om deze afsluiter op de Site te beheren (bvb. omdat hij niet over de nodige rechten op de Site of het desbetreffende gedeelte ervan beschikt).

79. De CREG stelt vast dat de term “Client Final” op één plaats tweemaal een hoofdletter draagt, terwijl dit elders niet het geval is. Op pagina 2 van het contract wordt gesteld dat de

betrokken eindafnemer in de overeenkomst verder aangeduid wordt als “Client final”. De CREG vraagt de rechtzetting van deze kleine materiële vergissing.

3. VERPLICHTINGEN VAN PARTIJEN

3.1. Verplichtingen van de partijen

Artikel 3.1.1

➤ Ontworpen bepaling

“A tout moment, les Parties exécutent le présent Contrat en conformité avec : (i) les normes d’un Opérateur Prudent et Diligent, (ii) les lois et règlements applicables au présent Contrat, en ce compris le Code de bonne conduite, et (iii) les Procédures opérationnelles ci-jointes (Annexe 1) et les autres Annexes.

Dans le cas d’une Station de Réception de Gaz Naturel existant à la Date de début du Contrat, les Parties se conforment aux Procédures opérationnelles à partir du 1er janvier 2017, sauf pour :

- a) les articles 1, 2, 3.1, 4 et 5 des Procédures opérationnelles qui sont d’application immédiate,*
- b) les modifications à une Station de Réception de Gaz Naturel existante, pour lesquelles les Procédures opérationnelles s’appliquent immédiatement ;*
- c) les articles 3.4.3 et 3.5.6 des Procédures opérationnelles qui sont d’application à partir du 1er janvier 2011, à l’exception de l’article 3.4.3.2.1. qui est d’application à partir du 1er janvier 2017 ;*
- d) les articles 3.6 et 3.7 des Procédures opérationnelles qui ne sont d’application qu’aux nouvelles installations et aux modifications des installations existantes.”*

➤ Beoordeling CREG

80. Rekening houdend met de opmerkingen van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008, heeft Fluxys de woorden “agiront en conformité avec” vervangen door “exécutent le présent Contrat” waardoor de draagwijdte van de bepaling tot redelijke proporties wordt gebracht. In artikel 3.1.1, tweede lid, b), werd “Station de réception” vervangen door “Station de Réception de Gaz Naturel”. De datum van 1 januari 2010 in artikel 3.1.1, tweede lid, b), werd vervangen door 1 januari 2011.

Artikel 3.1.2

➤ Ontworpen bepaling

“En cas d’Urgence, chaque Partie est autorisée à fermer la Vanne d’isolement général d’entrée. Dans ce cas, elle en avise immédiatement l’autre Partie. La Vanne ainsi fermée n’est ouverte à nouveau que par le personnel dûment autorisé du Gestionnaire qui agit avec toute la diligence requise, et après accord écrit des deux Parties.

Une Partie prenant des mesures en cas d’Urgence :

- a) notifie l’Urgence sans délai à l’autre Partie et fournit avec la diligence raisonnable toutes les informations disponibles sur la cause de l’événement ;*
- b) déclare sans délai que la situation d’Urgence a cessé et, dans le cas contraire, évalue le temps requis pour résoudre la situation d’Urgence, et en informe l’autre Partie ; et*
- c) prend sans délai toute action raisonnable pour remédier aux évènements empêchant l’exécution des obligations du présent Contrat et pour limiter les dommages causés. »*

➤ Beoordeling CREG

81. Ingevolge een opmerking van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 wordt thans bepaald dat het opnieuw opendraaien van de ingangshoofdafsluiter gebeurt na schriftelijk akkoord van partijen, dit in de eerste plaats omwille van veiligheidsredenen.

Het spreekt voor zich dat partijen hun rechten die voortvloeien uit dit artikel op een voorzichtige en redelijke wijze zullen moeten uitoefenen en dat indien het sluiten van de afsluiter en bijgevolg de schorsing van het contract achteraf niet gerechtvaardigd blijkt te zijn, partijen recht hebben op een schadevergoeding.

Artikel 3.1.3

➤ Ontworpen bepaling

“Les parties s’engagent à conclure le Contrat d’Allocation selon le modèle annexé au présent Contrat (Annexe 2), étant entendu que si le Client final en a expressément fait la demande au Gestionnaire, les Parties s’engagent à conclure autant de Contrats d’Allocation que d’Affréteurs approvisionnant le Point de prélèvement, selon le modèle annexé au présent Contrat (Annexe 2).»

➤ Beoordeling CREG

82. De CREG stelt vast dat Fluxys, in de lijn van de aanpassing die zij aanbracht aan de definitie van “toewijzingsovereenkomst”, ook hier de idee heeft toegevoegd dat op uitdrukkelijke vraag van de eindafnemer zoveel toewijzingsovereenkomsten zullen worden

afgesloten als er bevrachters het afnamepunt bevoorraden, en dit volgens de modelovereenkomst in bijlage 2.

Voor wat betreft de impact van het voorstel van nieuwe gedragscode op deze bepaling, verwijst de CREG naar hetgeen zij uiteenzette en het voorbehoud dat zij terzake maakte in §70 van deze beslissing.

3.2. Verplichtingen van de eindafnemer

Artikel 3.2.1

➤ Ontworpen bepaling

“Le Client final a conclu ou a demandé à un tiers de conclure un Contrat de Transport avec le Gestionnaire pour l’approvisionnement de Gaz Naturel au Point de prélèvement.”

[A AJOUTER POUR LES NOUVEAUX RACCORDEMENTS - *Le Client final s’engage à conclure ou demande à un tiers de conclure un Contrat de Transport commençant au plus tard le [], d’une durée minimale de [] et pour une capacité de transport au moins équivalente à [] m³(n)/h. Le Client final fournit au Gestionnaire une garantie bancaire à première demande (conforme au modèle repris à l’Annexe 8) couvrant le risque d’investissement du Gestionnaire relatif au raccordement au cas où ne serait pas contractée la capacité de transport d’au moins [] m³(n)/h pour une période minimale de [] à compter de la mise en service du raccordement.] »*

➤ Beoordeling CREG

Alle aansluitingen

83. In haar beslissing van 1 september 2008 merkte de CREG onder meer op dat het onderschrijven van “voldoende” vervoerscapaciteit voor de afname van de eindafnemer een verantwoordelijkheid is en blijft van de bevrachter, niet van de eindafnemer. Zoals gevraagd, bracht Fluxys die verantwoordelijkheid voor de eindafnemer beter tot uiting door het vervangen in artikel 3.2.1 van de woorden “*pour ses besoins en gaz naturel au Point de prélèvement*” door “*pour l’approvisionnement de Gaz Naturel au Point de prélèvement*”.

Nieuwe aansluitingen

84. De CREG oordeelde in haar beslissing van 1 september 2008 dat de bepaling i.v.m. de bankgarantie best ondergebracht kan worden in een afzonderlijk artikel omdat zij bijvoorbeeld niet kan bedoeld zijn in artikel 4.7. Fluxys heeft ervoor geopteerd om artikel 4.7 aan te passen maar komt daarmee aan de bezorgdheid van de CREG tegemoet.

Artikel 3.2.2

➤ Ontworpen bepaling

“Sans préjudice de l'article 7 et de toute sanction ou tout recours au titre du droit pénal, le Client final n'est pas en droit de prélever du Gaz Naturel du Réseau de transport de gaz naturel si aucun Contrat de Transport n'est en vigueur au moment du prélèvement par le Client final.”

➤ Beoordeling CREG

85. Rekening houdend met de opmerkingen van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 in verband met de rechtsonzekerheid waartoe de woorden “geacht wordt kennis te hebben” aanleiding gaven, werd deze bepaling door Fluxys geherformuleerd.

De bewoordingen en hun draagwijdte zijn thans duidelijk, nl. dat er geen aardgasafname kan gebeuren indien geen vervoerscontract in uitvoering is op het ogenblik van de afname. Zoals in de beslissing van 1 september 2008 werd toegelicht, weze ten overvloede herhaald dat deze bepaling in elk geval zo moet worden geïnterpreteerd dat, indien een vervoerscontract bestaat/in uitvoering is, maar bijvoorbeeld onvoldoende vervoerscapaciteit werd gereserveerd, de eindafnemer in geen geval verantwoordelijkheid draagt voor het onvoldoende onderschrijven van capaciteit (doch wel de bevrachter). De verplichting in hoofde van de bevrachter om *voldoende* vervoersdiensten te voorzien is met zoveel woorden opgenomen in het voorstel van nieuwe gedragscode (cfr. voorstel van nieuwe gedragscode van, artikelen 83 en 85).

Door het vervangen van het woord “conclu” door de woorden “en vigueur” beantwoordt Fluxys de vraag van de CREG wat de situatie is in geval van de vroegtijdige beëindiging of opschorting van het vervoerscontract.

86. Het hoeft geen betoog dat de eindafnemer er alle belang bij zal hebben om in zijn contract met zijn leverancier vergaande informatieverplichtingen in hoofde van de leverancier op te nemen in verband met het vervoerscontract dat voor hem werd afgesloten.

In het voorstel van nieuwe gedragscode (artikel 235) werd alvast voorgesteld om een artikel 22*bis* aan het koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor

de levering van aardgas en de toekenningsvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas toe te voegen dat als volgt luidt:

“De leveringsonderneming die op vraag van de afnemer een vervoerscontract afsloot of liet afsluiten met de beheerder van het aardgasvervoersnet bezorgt deze afnemer onverwijld de bevestiging van het feit dat een vervoerscontract voor zijn aardgasbehoeften werd afgesloten alsmede van de duurtijd van de toegewezen vervoersdiensten. De leveringsonderneming bezorgt op verzoek van de afnemer alle andere nuttige informatie met betrekking tot het vervoerscontract dat voor zijn aardgasbehoeften op het afnamepunt werd afgesloten.”

Verder werd in het voorstel van nieuwe gedragscode (artikel 102) de verplichting opgenomen dat de beheerder van het aardgasvervoersnet de eindafnemer via de toewijzingsovereenkomst informeert over de looptijd van de voor hem door de bevrachter gecontracteerde vervoersdiensten op het afnamepunt (artikel 102, §1) en dat de beheerder van het aardgasvervoersnet de eindafnemer voldoende tijdig vooraf informeert over het verstrijken van de duurtijd van de voor hem door de bevrachter gecontracteerde aardgasvervoersdienst voor afnamecapaciteit op het afnamepunt (artikel 102, §2).

“Art. 102. §1. De beheerder van het aardgasvervoersnet legt de eindafnemer, onmiddellijk na ontvangst van elk ondertekend dienstenformulier met betrekking tot de aardgasafname van deze eindafnemer op het afnamepunt, een toewijzingsovereenkomst bedoeld in artikel 157 of wijziging ervan ter ondertekening voor, waarop de beheerder, onverminderd hoofdstuk 4, afdeling 4.6, de duur van deze overeenkomst aangeeft.

§2. Ten minste dertig kalenderdagen voor het verstrijken van de duurtijd van de in uitvoering zijnde aardgasvervoersdienst voor afnamecapaciteit voor de eindafnemer of ten minste zeven kalenderdagen voordien indien deze dienst een duurtijd heeft van dertig kalenderdagen of minder, indien op dat ogenblik geen nieuwe aardgasvervoersdienst voor afnamecapaciteit voor de toekomstige afname van de betrokken eindafnemer werd onderschreven, verwittigt de beheerder van het aardgasvervoersnet de eindafnemer, per fax, die bevestigd wordt met een aangetekend schrijven met ontvangstbewijs, ervan dat hij bij gebrek aan onderschrijving van een nieuwe aardgasvervoersdienst voor afnamecapaciteit uiterlijk bij het verstrijken van de duurtijd van de in uitvoering zijnde aardgasvervoersdienst voor afnamecapaciteit zijn aardgasafname moet staken op dat ogenblik.”

Ook in geval van de vroegtijdige beëindiging of opschorting door de bevrachter van de gecontracteerde aardgasvervoersdienst voor afnamecapaciteit is een tijdige verwittigingsplicht van de eindafnemer in hoofde van de bevrachter en de beheerder voorzien (voorstel van nieuwe gedragscode, artikelen 103 en 104).

Artikel 3.2.3

➤ Ontworpen bepaling

“Le Client final informe le Gestionnaire de toute modification relative à la personne ou à la société fournissant du Gaz Naturel au Point de prélèvement, et ce pour les quantités allouées au Client final conformément au Contrat d’Allocation.

➤ Beoordeling CREG

87. Fluxys legt uit dat het steeds de eindafnemer is die als eerste weet wie levert op het afnamepunt en er bijgevolg geen aanleiding is om deze informatieverplichting wederkerig te maken zoals gevraagd door een aantal eindafnemers. Bij nader inzien lijkt het gerechtvaardigd de bepaling aldus te behouden.

Eenzelfde verplichting werd opgenomen in het voorstel van nieuwe gedragscode (artikel 101, §2) en zal in de toekomst van toepassing zijn op alle eindafnemers en dus ook gelden voor de achterliggende eindafnemers die vandaag geen aansluitingscontract met Fluxys afsluiten omdat zij niet rechtstreeks op het aardgasvervoersnet zijn aangesloten:

“Art. 101 §2. De eindafnemer informeert de beheerder van het aardgasvervoersnet onverwijld over de identiteit van zijn leveringsonderneming(en) en elke wijziging daarvan.”

Artikel 3.2.6.

➤ Ontworpen bepaling

“Le Gestionnaire doit donner son accord préalable à tout raccordement d’installations de transport de gaz naturel et/ou de distribution de gaz naturel, en ce compris le(s) Station(s) de Réception de Gaz Naturel, au Réseau de transport de gaz naturel interconnecté. Le Client final motive sa demande en fournissant au Gestionnaire les plans techniques et tous les éléments pertinents, et notamment les éléments économiques, techniques, relatifs aux permis et/ou à la sécurité. Le Gestionnaire ne refuse pas son accord de façon déraisonnable et ne peut le refuser que pour des motifs économiques, techniques, relatifs aux permis et/ou à la sécurité.»

➤ Beoordeling CREG

88. Ingevolge de opmerkingen van de CREG terzake in haar beslissing van 1 september 2008 heeft Fluxys deze bepaling geherformuleerd.

Om aan de voornaamste bezorgdheden van de CREG tegemoet te komen, heeft Fluxys tijdens de besprekingen met de CREG gemotiveerd dat wanneer de wet haar zou verplichten tot aansluiting van bepaalde vervoers- of distributie-installaties, deze bepaling daaraan vanzelfsprekend geen afbreuk doet en zij de aansluiting in deze gevallen inderdaad niet kan en zal weigeren. Een dergelijke weigering zou dan aldus Fluxys vanzelfsprekend onredelijk zijn.

Tot op een zekere hoogte kan de CREG begrip opbrengen voor de bezorgdheid op basis waarvan de beheerder voorstelt om de aansluiting te laten afhangen van zijn voorafgaandelijk akkoord. Deze houdt verband met de mogelijke impact op de integriteit van het aardgasvervoersnet en de noodzaak voor de beheerder om uit oogpunt van veiligheid en operationeel beheer terdege op de hoogte te zijn van de installaties die op zijn aardgasvervoersnet zijn aangesloten.

Evenwel kan niet worden aanvaard, zoals reeds betoogd werd in haar beslissing van 1 september 2008, dat Fluxys met de uitoefening van de rechten vervat in deze bepaling wettelijke bepalingen, zoals artikel 15/1, §1, 2°, van de gaswet, ontkracht door het akkoord van de beheerder als bijkomende voorwaarde toe te voegen.

Opgemerkt weze nog dat artikel 3.2.6 enkel betrekking kan hebben op de eventuele toekomstige aansluiting van een aardgasontvangststation ná het afsluiten van het aansluitingscontract. De mogelijkheid voor de beheerder om zijn goedkeuring voor de aansluiting te weigeren mist immers elke grondslag ten aanzien van de aansluiting die voor ogen lag bij de ondertekening van het aansluitingscontract.

Bovendien, wat de aansluiting van een tweede aardgasontvangststation betreft, kan de ondertekening door de eindafnemer van een tweede aansluitingscontract (na aanvaarding van de offerte van Fluxys voor aansluiting) de enige voorwaarde voor aansluiting vormen. Deze bepaling kan met andere woorden niet tot gevolg hebben dat Fluxys langs deze weg in dergelijke gevallen bijkomende voorwaarden (niet goedgekeurd door de CREG) gaat opleggen.

De manier waarop Fluxys de rechten vervat in artikel 3.2.6. zal uitoefenen, is derhalve van groot belang. Het spreekt voor zich dat Fluxys dit dient te doen met strikte naleving van de wet en dat bij betwisting het uiteindelijke oordeel zal toekomen aan de bevoegde rechter. Indien er zich in de praktijk daadwerkelijke problemen zouden voordoen met de toepassing van deze bepaling en/of de CREG naar aanleiding van de toepassing van dit artikel (gegronde) klachten van eindafnemers zou ontvangen, zal een herziening en desgevallend aanpassing van het standaard aansluitingscontract zich opdringen.

Artikel 3.2.7.

➤ Ontworpen bepaling

“Le Gestionnaire a le droit d’installer un Système de télémesure sur les lignes de comptage de la Station de comptage. Le Gestionnaire est également autorisé à recevoir, obtenir (par le biais du Système de télémesure) et traiter les données relatives aux quantités de Gaz Naturel prélevées par le Client final telles que mesurées par la Station de comptage. Le Gestionnaire est par ailleurs en droit de transmettre ces données à l’Affréteur (aux Affréteurs), le cas échéant, à une fréquence et sous la forme qu’il souhaite. La transmission de ces données à tout autre tiers, requiert le consentement préalable et écrit du Client final. A la demande du Client final, le Gestionnaire met à sa disposition les données de télémesure liées au Client final et au Point de Raccordement, moyennant signature préalable par le Client final des conditions contractuelles pertinentes telles que publiées sur le site internet du Gestionnaire. »

➤ Beoordeling CREG

89. Ingevolge de opmerking geformuleerd door de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 wordt het recht voor de eindafnemer op het bekomen van de hier bedoelde meetgegevens in het standaard aansluitingscontract opgenomen, weliswaar mits ondertekening door de eindafnemer van pertinente contractuele voorwaarden die bekend gemaakt zullen worden op de website van de beheerder.

Fluxys beoogt hiermee de reeds bestaande zogenaamde web-track agreement. Het spreekt voor zich dat een dergelijke overeenkomst louter praktische afspraken kan bevatten verbonden aan de terbeschikkingstelling van de telemeetgegevens, doch geen bepalingen die de toegang tot het net betreffen. Indien de CREG zou vaststellen dat deze contractuele voorwaarden bepalingen bevatten die de toegang tot het net betreffen, behoudt zij zich het recht voor deze overeenkomst of bepalingen alsnog te beschouwen als integraal deel

uitmakend van de standaardcontracten voor de toegang tot het net onderworpen aan de goedkeuring van de CREG.

90. Op vraag van de CREG werd inzake het akkoord van de eindafnemer verduidelijkt dat het moet gaan om zijn *voorafgaand* schriftelijk akkoord en werd de verwijzing naar artikel 8.3 wegens gebrek aan relevantie weggelaten.

[POUR LES NOUVEAUX RACCORDEMENTS

3.2.8_– Le Client final paie au Gestionnaire le tarif de raccordement conformément aux Tarifs régulés.]

91. Op vraag van de CREG heeft Fluxys de nummering van dit artikel aangepast om aan te geven dat dit een bijkomend artikel vormt in geval van nieuwe aansluitingen en geen alternatief op artikel 3.2.7 hiervoor besproken.

3.3. Verplichtingen van de Beheerder

Artikel 3.3.1

➤ Ontworpen bepaling

“Sans préjudice des obligations découlant des lois applicables, le Gestionnaire s’engage à maintenir le raccordement physique à la Station de réception de Gaz Naturel au Réseau de transport de gaz naturel au Point de raccordement.”

POUR LES NOUVEAUX RACCORDEMENTS

Sans préjudice des obligations découlant des lois applicables, le Gestionnaire s’engage à raccorder et à maintenir le raccordement physique à la Station de réception de Gaz Naturel au Réseau de transport de gaz naturel au Point de raccordement, conformément l’offre de raccordement du Gestionnaire telle qu’acceptée par le Client final (Annexe [°]).

➤ Beoordeling CREG

92. De CREG stelt vast dat de bepaling vervat in artikel 3.3.1 werd aangepast ingevolge de opmerking van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 dat de beheerder zich er voor wat de bestaande aansluitingen betreft veeleer toe behoort te verbinden het aardgasontvangststation fysiek verbonden *te houden* met het aardgasvervoersnet, hetgeen impliceert dat hij onder meer het nodige doet om de nodige vergunningen te behouden,

desgevallend te hernieuwen. Voor de eindafnemer blijft het essentieel dat er niet alleen op het ogenblik dat het contract wordt gesloten, maar ook tijdens de hele uitvoeringsperiode daadwerkelijk een aansluiting is, omdat dit bepalend is voor de toegang tot het net en de mogelijkheid om gas geleverd te krijgen.

Tevens ingevolge de beslissing van de CREG van 1 september 2008 heeft Fluxys deze bepaling voor wat nieuwe aansluitingen betreft aangevuld met de verwijzing naar het door de eindafnemer aanvaarde voorstel voor aansluiting waarin afspraken worden gemaakt omtrent de realisatie van de fysieke aansluiting.

Artikel 3.3.2

➤ Ontworpen bepaling

“Durant toute la durée du présent Contrat et sans préjudice de l’application de l’article 3.1.1, le Gestionnaire (i) entretient, répare et remplace la Vanne d’isolement général d’entrée, le joint isolant de la protection cathodique du Réseau de transport de gaz naturel, le Point de raccordement, et les Installations du Gestionnaire, (ii) maintient ces installations en bon état de marche et de fonctionnement, (iii) exploite ces installations en Opérateur Prudent et Diligent, et (iv) fait des efforts raisonnables pour renouveler et maintenir toute autorisation nécessaire pour le maintien et l’exploitation de celles-ci.”

➤ Beoordeling CREG

93. Aanvankelijk, in het ontwerp van aansluitingscontract dat ter consultatie van de eindafnemers werd voorgelegd in oktober 2007, was in dit artikel uitsluitend sprake van het aansluitingspunt. Naar aanleiding van voormelde consultatie werd door een aantal eindafnemers opgemerkt dat de onderhoudsverplichting van Fluxys niet beperkt kon blijven tot het aansluitingspunt. Positief is dat Fluxys deze contractuele verplichting nadien heeft uitgebreid met de Installaties van de beheerder en met de Ingangshoofdafsluiter (zie definities).

De CREG achtte het niettemin redelijk dat deze verplichting zou worden uitgebreid tot de aansluiting (dat deel van het aardgasvervoersnet dat werd aangelegd om de eindafnemer op het bestaande aardgasvervoersnet aan te sluiten), doch stelt vast dat Fluxys daarop niet alsdusdanig is ingegaan, al wordt thans bijkomend gepreciseerd dat de isolatieflens van de kathodische bescherming onder de verantwoordelijkheid van Fluxys valt en dat de bepaling geen afbreuk doet aan artikel 3.1.1 waarin onder meer naar de wettelijke verplichtingen van

Fluxys wordt verwezen. Dergelijke uitbreiding van de verplichting vervat in artikel 3.3.2 tot de aansluiting is geen noodzakelijke voorwaarde om als verplichting te bestaan in hoofde van Fluxys. De verplichting tot onderhoud van het aardgasvervoersnet is een wettelijke verplichting die voor de beheerder van het aardgasvervoersnet voortvloeit uit artikel 15/1, §1, van de gaswet, en die vanzelfsprekend onverminderd blijft voortbestaan, hetgeen Fluxys thans ook expliciet bevestigt door de verwijzing naar artikel 3.1.1. In de mate dat deze wettelijke verplichting voor Fluxys niet gecontractualiseerd wordt in het aansluitingscontract blijft daarop het buitencontractuele aansprakelijkheidsregime van toepassing.

Artikel 3.3.3

➤ Ontworpen bepaling

“Pour autant que le Gestionnaire reçoive aux points d’entrée du Réseau de transport de gaz naturel, notamment de l’Affréteur, des débits de Gaz Naturel suffisants et conformes aux spécifications pour le transport à ces points d’entrée, le Gestionnaire assure que la Pression et la qualité du Gaz Naturel au Point de raccordement soient conformes aux conditions de l’Annexe 7.

Si la Pression et/ou la qualité du Gaz Naturel ne sont pas conformes aux conditions précitées, le Client final peut demander au Gestionnaire de lui démontrer que le Gestionnaire a assuré la Pression et la qualité du Gaz Naturel et/ou demander de lui transmettre les informations pertinentes afin que le Client final puisse s’adresser à son/ses Affréteurs ou à des tiers en vue d’une éventuelle indemnisation. Si le Gestionnaire a manqué à son obligation, il indemnise le Client final des dommages subis et démontrés par ce dernier, dans les limites du présent Contrat.

Le Gestionnaire transmet toute information pertinente relative à un problème ou à un incident sur un (ou plusieurs) point(s) d’entrée et pouvant raisonnablement avoir eu un impact sur la Pression et/ou la qualité du Gaz Naturel au Point de raccordement.»

➤ Beoordeling CREG

94. Om tegemoet te komen aan de vraag van de CREG naar een resultaatsverbintenis in hoofde van Fluxys inzake druk en kwaliteit (voor wat kwaliteit betreft reeds vervat in artikel 7 van de gedragscode) heeft Fluxys de termen “s’assurera que” vervangen door “assure que”. De tweede zin van het oorspronkelijke artikel 3.3.3, die aanleiding gaf tot onduidelijkheid, werd ingevolge de opmerking van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 weggelaten.

Hoewel de verplichting van Fluxys afhankelijk blijft van de naleving door de bevrachters van hun verplichtingen op de ingangspunten, bevat het nieuwe artikel 3.3.3 een aantal substantiële verbeteringen in die zin dat Fluxys, op verzoek van de eindafnemer, verplicht is

de relevante informatie aan de eindafnemer ter beschikking te stellen zodat deze laatste zich tot de verantwoordelijke bevrachter(s) of derden kan richten om een schadevergoeding te bekomen. Aan de bezorgdheid van de CREG, die erin bestaat een vordering van de schadelijgende eindafnemer ten aanzien van de aansprakelijke partij in de praktijk mogelijk te maken, is derhalve tegemoet gekomen.

95. In haar voorstel van nieuwe gedragscode (artikel 97, §3) is de CREG verder gegaan door, zowel voor kwaliteit als voor druk, de verplichting voor de beheerder te voorzien om de eindafnemer minstens de kwaliteit en gasdruk op het aansluitingspunt te leveren die overeengekomen werd in het aansluitingscontract ongeacht wat er geleverd wordt op de ingangspunten, doch onverminderd de gevallen waarin de beheerder gerechtigd is de aardgastoevoer met toepassing van de gedragscode en/of het aansluitingscontract te onderbreken of te reduceren. Het niet voorhanden zijn van de overeengekomen kwaliteit en druk op het aansluitingspunt geeft dan aanleiding tot aansprakelijkheid van Fluxys behoudens indien zij zich in een geval bevindt waarin de gedragscode en/of het aansluitingscontract haar toelaten de aardgastoevoer te reduceren of te onderbreken.

“Art. 97, §3. De beheerder van het aardgasvervoersnet stelt op het aansluitingspunt aardgas ter beschikking dat voldoet aan de in het aansluitingscontract vermelde eisen inzake druk en kwaliteit behoudens indien hij met toepassing van dit besluit en/of het aansluitingscontract gerechtigd is de aardgastoevoer te onderbreken of te reduceren.”

In afwachting van de nieuwe gedragscode is deze regeling voorlopig als overgangsregeling aanvaardbaar. Hoewel de nieuwe gedragscode vanaf haar inwerkingtreding voorrang zal hebben vanwege haar openbare orde-karakter (zie ook §§23 en 27 van deze beslissing), past het het standaard aansluitingscontract daarmee in overeenstemming te brengen.

4. AANSPRAKELIJKHEID

96. De CREG is van oordeel dat er naar een voldoende en redelijk niveau van aansprakelijkheid van partijen moet worden gestreefd. Tegenover de verplichtingen van partijen bepaald in het standaard aansluitingscontract dient een redelijke en voldoende aansprakelijkheid te staan voor het geval van niet naleving van deze verplichtingen. Wat de aansprakelijkheid van de partijen in het kader van het aansluitingscontract betreft dient ook rekening gehouden te worden met de economische en financiële aspecten (met name de

verzekeraarbaarheid en bijgevolg betaalbaarheid van het netbeheer, voor wat betreft de aansprakelijkheid van de beheerder). Een beperking van de aansprakelijkheid is in die optiek aanvaardbaar, en zelfs aangewezen wanneer hierdoor de globale last (verzekeringspremies, risicomanagement, enz. gecumuleerd voor alle partijen) beperkt wordt.

Daarbij weze opgemerkt dat exoneratie- en/of aansprakelijkheidsbeperkende bedingen die de overeenkomst zouden “uithollen” (elke betekenis zouden ontnemen aan de verbintenissen) verboden zijn en leiden –in de regel- tot de nietigheid van een dergelijk beding.

In het kader van het standaard aansluitingscontract moet er rekening mee gehouden worden dat de in het contract opgenomen verplichtingen van partijen, en in het bijzonder voor de beheerder, in belangrijke mate de contractualisering inhouden van wettelijke verplichtingen die volgens de CREG van openbare orde zijn. Het contractualiseren van dergelijke wettelijke verplichtingen doet evenwel niets af aan de aard ervan.

4.1. Aansprakelijkheid van de partijen

➤ Ontworpen bepaling

“L’article 4 s’applique à tous les cas où la responsabilité d’une Partie est mise en cause dans le cadre du présent Contrat, tant dans le cas d’une responsabilité contractuelle que dans le cas d’un concours de responsabilités contractuelle et extracontractuelle. »

➤ Beoordeling CREG

97. Met de herformulering van dit artikel komt Fluxys tegemoet aan de bezwaren die de CREG formuleerde in haar beslissing van 1 september 2008. Er is met andere woorden niet langer sprake van “verbonden ondernemingen” in dit artikel. Bovendien hebben de aansprakelijkheidsbepalingen en –beperkingen vervat in artikel 4 voortaan enkel betrekking op de contractuele aansprakelijkheid van partijen en laten zij de buitencontractuele aansprakelijkheid (buiten gevallen van samenloop) onverlet.

4.2. Aansprakelijkheidsbeperking

➤ Ontworpen bepaling

“4.2.1. Sans préjudice de l'article 4.1 et sauf en cas de dol ou de faute intentionnelle, la responsabilité d'une Partie vis-à-vis de l'autre Partie est exclusivement limitée à la réparation des Dommages Directs subis par cette autre Partie, dans les limites définies ci-après, aux articles 4.2.2 et 4.2.3.

4.2.2. En cas de faute grave, la responsabilité d'une Partie vis-à-vis de l'autre Partie est limitée à l'indemnisation des Dommages Matériels Directs et des Dommages Immatériels Directs subis par cette autre Partie. Le montant de l'indemnité est limité par sinistre et par année civile :

(i) pour les Dommages Matériels Directs : à un montant équivalent à la partie du chiffre d'affaires annuel du Gestionnaire qui est générée par la souscription de capacité de prélèvement (à l'exclusion des services de flexibilité) au Point de prélèvement du Client final, sans que cette limite ne soit inférieure à cinquante mille euros (50.000 EUR), et avec une limite maximum de deux millions cinq cent mille euros (2.500.000EUR) ; et,

(ii) pour les Dommages Immatériels Directs : à un montant équivalent à la partie du chiffre d'affaires annuel du Gestionnaire qui est générée par la souscription de capacité de prélèvement (à l'exclusion des services de flexibilité) au Point de prélèvement du Client final, sans que cette limite ne soit inférieure à cinquante mille euros (50.000 EUR), et avec une limite maximum de cinq cent mille euros (500.000 EUR).

4.2.3. Dans tous les autres cas, la responsabilité d'une Partie vis-à-vis de l'autre Partie est limitée à l'indemnisation des Dommages Matériels Directs subis par l'autre Partie. Le montant de l'indemnité est limité par sinistre et par année civile à un montant équivalent à la partie du chiffre d'affaires annuel du Gestionnaire qui est générée par la souscription de capacité de prélèvement (à l'exclusion des services de flexibilité) au Point de prélèvement du Client final, sans que cette limite ne soit inférieure à cinquante mille euros (50.000EUR), et avec une limite maximum de un million d'euros (1.000.000EUR).

Les limitations de responsabilité stipulées dans le présent article 4 sont d'application pour toutes les demandes de paiement de dommages et intérêts par Site du Client final, en ce compris la totalité des Stations de Réception de Gaz Naturel pour un tel Site.

4.2.4. Sauf en cas de dol ou de faute intentionnelle, l'indemnisation maximale par sinistre due par le Gestionnaire pour l'ensemble de tous les contrats standards de raccordement conclus par le Gestionnaire avec le Client final et les autres clients finaux, est en tout état de cause limitée à un montant global de cinq millions d'euros (5.000.000EUR). Si le montant total des dommages excède ce montant de cinq millions d'euros (5.000.000 EUR), l'indemnisation maximale due par le Gestionnaire est répartie entre le Client final et les clients finaux concernés au prorata des dommages subis.»

➤ Beoordeling CREG

98. Ingevolge de beslissing van de CREG van 1 september 2008 en de daarop volgende besprekingen tussen Fluxys en de CREG heeft Fluxys de contractsbepalingen m.b.t. de

aansprakelijkheidsbeperkingen meermaals herwerkt en werd de aansprakelijkheid, zowel wat betreft de aard van de schade als de maximumbedragen, verhoogd.

99. Terwijl men zich op grond van het initiële voorstel van standaard aansluitingscontract (dit is het voorstel waarop de beslissing van 1 september 2008 betrekking had) nog de vraag kon stellen of er hoedanook enige schade werd vergoed, gelet op het feit dat onder de noemer “indirecte of immateriële schade”, dewelke van vergoeding werd uitgesloten, op niet limitatieve wijze ook schadeposten van materiële en mogelijks directe aard werden uitgesloten, is dit nu niet langer het geval. In artikel 4.2.1 wordt bepaald dat partijen mekaar directe schade vergoeden, zoals nader bepaald in de artikelen 4.2.2 en 4.2.3, behoudens in geval van opzettelijke en bedrieglijke fout (in dat geval blijft het gemeen recht van toepassing). Artikel 1, 16° bevat een definitie van “directe schade”, waarin de betekenis van dit begrip voor de toepassing van het standaard aansluitingscontract wordt gepreciseerd (cfr. §71 van deze beslissing).

100. Een tweede belangrijk punt van wijziging is dat nu een zekere vergoeding wordt voorzien voor immateriële directe schade, nl. in geval van grove fout. Het plafond wordt opnieuw bepaald door een bedrag gelijk aan het omzetcijfer van de beheerder voortvloeiend uit de onderschrijving van afnamecapaciteit op het afnamepunt van de eindafnemer (met uitsluiting van flexibiliteitsdiensten), zonder dat dit plafond lager kan zijn dan 50.000EUR en hoger kan zijn dan 500.000EUR per schadegeval en per kalenderjaar. Voor schadegevallen ingevolge grove fout waarbij er zowel immateriële als materiële directe schade is, geeft dit een totaal vergoedingsplafond van minimum 100.000EUR en maximum 3.000.000EUR per schadegeval en per jaar.

101. Een derde belangrijke wijziging betreft het optrekken van het globaal plafond tot 5.000.000EUR per globaal schadegeval, dat in het kader van het aansluitingscontract zijn oorsprong vindt in eenzelfde schadegeval maar gevolgen heeft voor meerdere eindafnemers en dit voor het geheel van alle aansluitingscontracten. Gelet op de financiële aspecten die mee in overweging moeten worden genomen voor wat betreft de aansprakelijkheid van de beheerder, met name de verzekerbaarheid en bijgevolg betaalbaarheid van het netbeheer (dat via de tarieven ook gereflecteerd wordt op de netgebruikers), meent de CREG dat het voorzien van een globaal vergoedingsplafond voor dergelijke globale schadegevallen aanvaardbaar is.

102. Een vierde belangrijke wijziging betreft het weglaten van de notie “verbonden ondernemingen” in artikel 4.2.

103. Overige wijzigingen zijn de opname van een wederzijdse verplichting tot het beperken van schade (artikel 4.3) en een duidelijke procedure in geval een contractspartij een aanspraak tot schadevergoeding meent te moeten formuleren (artikel 4.5).

4.4 Garantie

➤ Ontworpen bepaling

“Pour l’indemnisation de dommages au-delà des limitations prévues à l’article 4.2, une Partie garantit l’autre Partie et tient indemne cette dernière de tous recours, actions, responsabilités, dépenses et frais de l’une des Sociétés liées de la Partie garante, connectée de manière directe ou indirecte à la même Station de Réception de Gaz Naturel.

Sans préjudice de ce qui précède, une Partie tient l’autre Partie indemne et la garantit contre tous recours, actions, responsabilités, dépenses et frais d’un tiers pour l’indemnisation de dommages découlant ou résultant de la non exécution par la Partie garante de ses obligations en vertu des lois et règlements applicables et/ou du présent Contrat. »

➤ Beoordeling CREG

Eerste lid

104. Ingevolge een opmerking van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 heeft Fluxys in huidig voorstel de gevraagde duidelijkheid gecreëerd door de expliciete toevoeging van de woorden “connectée de manière directe ou indirecte à la même Station de Réception de Gaz Naturel” na het gedefinieerde begrip “Sociétés liées”.

105. In verband met situaties waarin eindafnemers aardgas afnemen via het aardgasontvangststation van de rechtstreeks op het aardgasvervoersnet aangesloten eindafnemers wees de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 reeds op het arrest van het Hof van Justitie van 22 mei 2008 in de zaak C-439/06 Citiworks AG¹⁵, dat volgens de CREG hierop neerkomt dat ook bedrijfsnetten inzake elektriciteit onder het toepassingsgebied vallen van de verplichting om vrije toegang te verlenen aan derden, en

¹⁵ Arrest van het Europees Hof van Justitie van 22 mei 2008 in de zaak C-439/06 betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend door het Oberlandesgericht Dresden (Duitsland), in de procedure inzake energiebeheer *Citiworks AG t/Sächsisches Staatsministerium für Wirtschaft und Arbeit als Landesregulierungsbehörde*, www.curia.eu.

waarvan de draagwijdte zich volgens de CREG niet beperkt tot elektriciteitsnetten, maar kan uitgebreid worden naar aardgasnetten, aangezien de tweede gasrichtlijn eenzelfde bepaling met betrekking tot de toegang van derden bevatte als vervat in artikel 20, lid 1, van de tweede elektriciteitsrichtlijn (nl. artikel 18).

Naar aanleiding van dit arrest van het Hof werd intussen op Europees niveau, in het kader van het derde wetgevend pakket m.b.t. de interne energiemarkt, in de derde gasrichtlijn een specifieke ontheffingsmogelijkheid voorzien voor zogenaamde “gesloten distributiesystemen”¹⁶, waaronder, onder bepaalde voorwaarden, bedrijfsnetten en industriële sites kunnen vallen. Systemen die aldus, op individuele basis, gekwalificeerd kunnen worden als gesloten distributiesystemen, kunnen dan ontheven worden van bepaalde verplichtingen (maar in ieder geval niet de verplichting om vrije toegang te verlenen aan derden).

Aangezien momenteel – op datum van deze beslissing- een dergelijke specifieke regeling voor gesloten distributiesystemen (nog) niet opgenomen is in de Belgische federale regelgeving maar dit mogelijks in het kader van de omzetting van de derde gasrichtlijn in nationaal recht wel het geval zal zijn, is de CREG van mening dat het met het oog op de mogelijk verstreckende gevolgen voor de organisatie van de markt, aangewezen is momenteel geen algemene regeling voor dergelijke situaties in het aansluitingscontract goed te keuren.

Zoals Fluxys aanvoert, is er wel de noodzaak om in tussentijd minstens de (aansprakelijkheid)risico's m.b.t. dergelijke situaties van met de rechtstreeks aangesloten eindafnemer verbonden ondernemingen die aardgas afnemen via zijn aardgasontvangststation te regelen. In die optiek is de CREG bereid om de door Fluxys voorgestelde vrijwaringsplicht voorlopig als overgangsregeling te aanvaarden. Met dien verstande dat de bepalingen van het standaard aansluitingscontract die op dergelijke situaties betrekking hebben opnieuw zullen moeten onderzocht worden, en desgevallend herzien zullen moeten worden, overeenkomstig een van de volgende situaties:

- wanneer bij de omzetting van de derde gasrichtlijn, een dergelijke specifieke regeling voor gesloten distributiesystemen zou voorzien worden in de Belgische wetgeving; of

¹⁶ Artikel 28 van richtlijn 2009/73/EG van het Europees parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG.

- wanneer bij het verstrijken van de termijn tot omzetting van de derde gasrichtlijn geen dergelijke specifieke regeling is opgenomen in de Belgische wetgeving.

Tweede lid

106. Het tweede lid van deze bepaling werd aangepast ingevolge de opmerkingen van de CREG in de beslissing van 1 september 2008. De vrijwaringsplicht in hoofde van een partij is thans beperkt tot de gevallen waarin de andere partij derden moet vergoeden voor schade ten gevolge van de fout van de partij die vrijwaart.

4.6. Afstand van verhaal

Artikel 4.6.1

➤ Ontworpen bepaling

“Sauf en cas de dol ou de faute intentionnelle, chacune des Parties renonce et fait en sorte que ses assureurs renoncent à tous recours éventuel contre l’autre Partie pour cause de décès ou de dommage corporel causé par l’autre Partie à elle-même, à l’un de ses employés ou de ses mandataires.

Si l’assureur d’une des Parties refuse de renoncer à tout recours éventuel contre l’autre Partie pour cause de décès ou de dommage corporel causé par l’autre Partie à elle-même, à l’un de ses employés ou de ses mandataires, cette Partie en informe immédiatement l’autre Partie afin qu’une couverture d’assurance adéquate soit mise en place par les Parties. »

➤ Beoordeling CREG

107. Met de toevoeging van het tweede lid komt Fluxys tegemoet aan het bezwaar van de CREG, geformuleerd in de beslissing van 1 september 2008, dat het onredelijk zou zijn dat de eindafnemer een aansprakelijkheid zou te beurt vallen indien hij –ter goeder trouw- het akkoord van zijn verzekeraar niet zou bekomen.

Door deze toevoeging kan geen sprake zijn van een contractuele wanprestatie in hoofde van partijen indien zij het akkoord van hun verzekeraar niet zouden bekomen. Integendeel, in dat

geval zullen partijen een alternatieve regeling inzake lichamelijke aansprakelijkheid uitwerken die erin bestaat een adequate verzekeringsdekking tussen partijen te voorzien. De CREG wijst Fluxys in dit kader ten overvloede op haar verplichting om netgebruikers niet-discriminerend te behandelen.

Artikel 4.6.2.

➤ Ontworpen bepaling

“En cas de manquement par l’Affréteur (ou les Affréteurs) à ses obligations découlant de toute convention qu’il a conclue pour la fourniture de Gaz Naturel aux installations du Client final et le transport y afférent, le Gestionnaire n’est soumis à aucune obligation ou responsabilité de quelque nature que ce soit, dans la mesure où et pour autant que le manquement de l’Affréteur (ou les Affréteurs) empêche ou a empêché le Gestionnaire d’exécuter ses obligations vis-à-vis du Client final en vertu du présent Contrat. »

➤ Beoordeling CREG

108. Fluxys motiveert artikel 4.6.2 als volgt : *« Door toevoeging van de woorden ‘dans la mesure où et pour autant que’ wordt afdoende duidelijk gemaakt dat Fluxys slechts van haar verbintenissen onder het Aansluitingscontract ontslagen wordt in de mate dat de Bevrachter zijn verplichtingen onder het aardgasleveringscontract niet nakomt. Het gaat dus geenszins om een volledige, doch eerder om een conditionele en proportionele exoneratie van Fluxys’verplichtingen, dewelke niet volledig ondervangen werd door bestaande (overmacht) bepalingen in het standaard Aansluitingscontract.”*

Fluxys stelt dus dat zij met deze bepaling wenst duidelijk te stellen dat zij van haar verbintenissen onder het aansluitingscontract ontslagen wordt in de mate dat de bevrachter zijn verplichtingen onder het aardgasleveringscontract niet nakomt.

109. De “verbintenissen onder het aansluitingscontract” van Fluxys staan opgelijst in artikel 3.3 van het standaard aansluitingscontract. Dit zijn dus de verbintenissen waarover het aldus de motivering van Fluxys gaat en die aldus Fluxys worden geannuleerd in de mate dat de bevrachter zijn verplichtingen onder het aardgasleveringscontract niet nakomt.

Men kan zich de vraag stellen welke van deze verbintenissen van Fluxys vervat in artikel 3.3 geheel of gedeeltelijk onmogelijk kunnen worden gemaakt door een contractuele wanprestatie vanwege de bevrachter of de bevrachters.

Volgens de CREG is dit uitsluitend de verplichting onder artikel 3.3.3 i.v.m. druk en kwaliteit. De twee andere verplichtingen betreffen de fysieke aansluiting enerzijds en het onderhoud van welbepaalde installaties anderzijds.

De CREG is van mening dat de idee vervat in de motivering van Fluxys bij artikel 4.6.2 reeds vervat zit in artikel 3.3.3. De verplichting daarin voor Fluxys wordt immers reeds geconditioneerd door wat er op de ingangspunten gebeurt: *“Pour autant que le Gestionnaire reçoive aux points d’entrée du Réseau de transport de gaz naturel, notamment de l’Affréteur, des débits de Gaz Naturel suffisants et conformes aux spécifications pour le transport à ces points d’entrée, le Gestionnaire assure que (...)”*.

Fluxys’ verplichting vervat in artikel 3.3.3 vervalt met andere woorden of wordt gereduceerd indien zij op de ingangspunten geen voldoende debiet ontvangt of aardgas ontvangt dat niet aan de eisen op de ingangspunten voldoet. Geen verplichting betekent ook geen verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid.

110. Artikel 4.6.2 in zijn huidige formulering is evenwel geen loutere herhaling van de idee vervat in artikel 3.3.3 die enkel als overbodig zou kunnen worden bestempeld.

Het probleem met artikel 4.6.2 is in elk geval dat het, in tegenstelling tot de motivering van Fluxys, niet bepaalt dat Fluxys in dat geval van haar verbintenissen onder het aansluitingscontract is ontslaan, maar van “elke verplichting en aansprakelijkheid van welke aard ook”. Dit laat een veel ruimere interpretatie toe, waarvan de gevolgen niet aanvaardbaar zijn. Het kan bijvoorbeeld betekenen dat wanneer Fluxys niet de contractueel overeengekomen druk op het aansluitingscontract kan leveren door een fout van de bevrachter, haar andere contractuele verplichtingen vervallen, en zelfs elke niet contractuele verplichting (alle wettelijke verplichtingen in gaswet, gedragscode ...). Wat met andere woorden gesteld wordt is dat in de mate dat en voor zover de uitvoering door Fluxys van een verplichting onder het aansluitingscontract verhinderd wordt door een fout van de bevrachter, alle (en dus ook andere) verplichtingen en aansprakelijkheden van Fluxys vervallen. Een dergelijk verregaande exoneratie van verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden holt de essentiële verbintenissen van Fluxys uit (zie §96 van deze beslissing).

De CREG vraagt dan ook dat dit artikel wordt herzien. Indien Fluxys ervoor zou opteren om het artikel niet weg te laten doch in geherformuleerde zin te behouden, blijft het eveneens onderworpen aan het voorbehoud gemaakt onder artikel 3.3.3, nl. dat een dergelijke regeling in afwachting van de nieuwe gedragscode voorlopig als overgangsregeling aanvaardbaar is. Van zodra de nieuwe gedragscode in werking treedt, zal het standaard aansluitingscontract daarmee in overeenstemming moeten worden gebracht.

Artikel 4.6.3

➤ Ontworpen bepaling

“Chaque Partie fait en sorte que ses assureurs renoncent à tous les droits de subrogation ou droits de recours quelconques à l’encontre de l’autre Partie conformément aux responsabilités et indemnités prévues aux articles 4.1 et 4.2. Si l’assureur de l’une des Parties refuse de renoncer à tout recours éventuel contre l’autre Partie pour cause de décès ou de dommage corporel causé par l’autre Partie à elle-même, à l’un de ses employés ou de ses mandataires, cette Partie en informe immédiatement l’autre Partie afin qu’une couverture d’assurance adéquate soit mise en place par les Parties.”

➤ Beoordeling CREG

111. Gelet op de verhoging van het aansprakelijkheidsniveau onder dit contract en de toevoeging van het tweede lid, in dezelfde zin als de toevoeging gedaan onder artikel 4.6.1, kwam Fluxys tegemoet aan de voornaamste bezorgdheden van de CREG met betrekking tot dit artikel. Er weze voor zoveel als nodig verwezen naar wat uiteengezet werd onder de artikelen 4.1, 4.2 en 4.6.1.

4.7 Niet-naleving van de artikelen 3.2.1 en 3.2.2

➤ Ontworpen bepaling

“Nonobstant les articles 4.1 et 4.2, et moyennant mise en demeure préalable, le Client final est tenu responsable et garantit le Gestionnaire contre tous recours, responsabilités, frais, dépenses, pertes ou dommages, en ce compris les frais, dépenses, pertes ou Dommages Directs et dommages indirects, ainsi que les frais, dépenses, pertes ou dommages matériels et immatériels, subis par le Gestionnaire à la suite du non-respect par le Client final des dispositions des articles 3.2.1 (ou de l’article 3.2.1, 1° alinéa pour les nouveaux raccordements) et 3.2.2.

Il est convenu que le Client final verse dans tous les cas au Gestionnaire au minimum les pénalités pour dépassement de la capacité de transport et de la flexibilité conformément aux Tarifs régulés. Les plafonds de responsabilité tels que prévus à l'article 4.2 ne s'appliquent pas en cas de non-respect des articles 3.2.1 (ou de l'article 3.2.1, 1e alinéa pour les nouveaux raccordements) et 3.2.2."

➤ Beoordeling CREG

112. De CREG stelt vast dat Fluxys, conform de beslissing van 1 september 2008, de verwijzing naar "sociétés liées" uit dit artikel heeft verwijderd en voor wat betreft nieuwe aansluitingen de verwijzing naar artikel 3.2.1 heeft beperkt tot het eerste lid ervan.

113. In haar motivatienota argumenteert Fluxys evenwel dat het, gelet op de ernst van de mogelijke gevolgen van een miskening van de artikelen 4.1 en 4.2 (lees: 3.2.1 en 3.2.2) door de eindafnemer, essentieel is om geen limieten te voorzien voor de aansprakelijkheid van de eindafnemer in voorkomend geval. Zij voerde tijdens de besprekingen aan dat anders de *incentive* voor de eindafnemer om hierin verantwoordelijk op te treden dreigt teloor te gaan.

Nieuw is dat de CREG inmiddels in haar voorstel van nieuwe gedragscode, op vraag van de marktpartijen, een gedetailleerde procedure heeft uitgewerkt (artikelen 102- 104), in overleg met Fluxys, de bevrachters en Febeliec, van tijdige verwittiging van de eindafnemer alvorens tot onderbreking van de aardgastoevoer in geval van de beëindiging, vroegtijdige beëindiging of opschorting van de vervoersdienst voor afnamecapaciteit, die werd onderschreven ten behoeve van de aardgasafname van de eindafnemer, over te gaan (zie ook §86 van deze beslissing). In het voorstel van nieuwe gedragscode heeft Fluxys ten andere ook de verplichting om de aardgastoevoer daadwerkelijk te onderbreken na het doorlopen van deze procedure, hetgeen in principe het zich voordoen van schade in hoofde van Fluxys zal beperken.

Verder heeft de CREG inmiddels, gelet op de wijziging door Fluxys van artikel 4.1 van het standaard aansluitingscontract, bekomen dat de aansprakelijkheidsregeling vervat in artikel 4 van het onderhavig voorstel i.t.t. het initiële voorstel niet langer betrekking heeft op louter buitencontractuele aansprakelijkheden van partijen. Inbreuken vanwege Fluxys op haar wettelijke verplichtingen, die niet in samenloop komen met een contractuele wanprestatie onder het aansluitingscontract, blijven gesanctioneerd op basis van het gemeen recht, dat verplicht tot integrale schadeloosstelling in geval van bewezen fout, schade en oorzakelijk verband tussen beide.

Tenslotte zijn partijen en dus ook Fluxys onderworpen aan de schadebeperkingsplicht vervat in het nieuw toegevoegde artikel 4.3.

Besluit met betrekking tot artikel 4

114. Hoewel de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 en in herhaaldelijke besprekingen met Fluxys in het kader van het dossier van het standaard aansluitingscontract op verschillende punten geijverd heeft voor een nog ruimere aansprakelijkheid in hoofde van de beheerder, kan de CREG gelet op:

- de substantiële verbetering van de aansprakelijkheidsbepalingen en verhoging van de aansprakelijkheid zoals hierboven uiteengezet;
- de financiële aspecten waarmee rekening moet worden gehouden, met name de verzekerbaarheid en bijgevolg betaalbaarheid van het netbeheer;

de aansprakelijkheidsbepalingen vervat in artikel 4 van onderhavig voorstel aanvaarden,

op voorwaarde dat:

- artikel 4.6.2 herzien wordt omwille van en rekening houdend met hetgeen uiteengezet wordt in §§108-110 van deze beslissing;

en met dien verstande dat:

- Indien er zich in de praktijk daadwerkelijke problemen zouden voordoen met de toepassing van deze aansprakelijkheidsbepalingen en/of de CREG in dit verband (gegronde) klachten van eindafnemers zou ontvangen, er in elk geval een herevaluatie van de aansprakelijkheidsbepalingen van het standaard aansluitingscontract zal dienen te gebeuren, en deze bepalingen desgevallend zullen moeten herzien worden;
- Wanneer de resultaten van een recent opgestarte studie van de Europese Commissie met betrekking tot de aansprakelijkheid van de netbeheerders in de elektriciteitssector verschijnen en indien deze resultaten transposeerbaar zijn naar de beheerders in de aardgassector, een herevaluatie van de

aansprakelijkheidsbepalingen van het standaard aansluitingscontract (en desgevallend ook de andere contracten voor de toegang tot het vervoersnet) in het licht van de resultaten van deze studie zal dienen te gebeuren, en desgevallend een herziening van de aansprakelijkheidsbepalingen van deze contracten;

5. OVERMACHT

➤ Ontworpen bepaling

*“5.1 Le terme **“Force Majeure”** désigne tout événement imprévisible et indépendant de sa volonté, sur lequel une Partie agissant en Opérateur Prudent et Diligent n’a aucun contrôle, causant ou entraînant une impossibilité pour ladite Partie de respecter une obligation en vertu du présent Contrat, à l’exception des paiements dans le cadre du présent Contrat.*

Pour autant qu’ils respectent les exigences stipulées au paragraphe précédent, les événements relevant d’un cas de Force Majeure sont, sans y être limités : les forces de la nature, les grèves, les actes du gouvernement ou de toute autorité gouvernementale ou d’un représentant de celle-ci (ayant ou non valeur légale), la non-obtention ou le non-renouvellement en temps opportun de toute autorisation non attribuable à un retard ou une faute de la Partie concernée, le refus par les autorités de maintenir une autorisation quelconque non attribuable à un retard ou une faute de la Partie concernée, les guerres, les insurrections, les émeutes, les glissements de terrain, les incendies, les inondations, les tremblements de terre, les explosions, les défaillances mécaniques ou les accidents affectant toute installation de transport ou autre usine ou équipement nécessaire à la mise en œuvre du présent Contrat.

Tout conflit du travail est réglé à la seule discrétion de la Partie impliquée dans un tel conflit.

5.2 En cas de Force Majeure, les obligations de la Partie concernée sont suspendues tant que et dans la mesure où elles sont affectées par un tel cas de Force Majeure.

5.3 Une Partie invoquant un cas de Force Majeure doit :

- a) notifier sans délai à l’autre Partie l’événement faisant l’objet du cas de Force Majeure, et lui fournir avec la diligence raisonnablement requise toutes les informations disponibles sur la cause de l’événement ainsi que l’estimation du temps nécessaire pour remédier au cas de Force Majeure ; et,*
- b) prendre sans délai toutes les mesures pratiques raisonnables permettant de corriger les circonstances empêchant le respect de ses obligations et d’en limiter les dommages. »*

➤ Beoordeling CREG

115. Ingevolge de opmerkingen van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 werden de verwijzing naar “lock-outs” en de woorden “à l’exception de celle, énoncée ci-dessous” weggelaten.

Indien in de praktijk zou blijken dat de opsomming van de gevallen van overmacht, hoewel nog steeds onderworpen aan de gemeenrechtelijke voorwaarden vereist om overmacht succesvol in te roepen, ertoe leidt dat rechters al te gemakkelijk besluiten tot het aannemen van een situatie van overmacht, vraagt de CREG dat deze bepaling in het standaard aansluitingscontract wordt herzien.

6. DUUR

- Ontworpen bepaling

*« Sans préjudice des articles 7 et 8.7, le présent Contrat entre en vigueur à la date de sa signature (la « **Date de début du Contrat** ») et reste en vigueur pour une période indéterminée. »*

- Beoordeling CREG

116. Ingevolge de opmerkingen van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 werd de verwijzing naar andere artikelen in deze bepaling geactualiseerd.

7. ONTBINDING EN VERHAAL

- Ontworpen bepaling

“7.1 Le Client final a le droit, moyennant un préavis de trois (3) mois, de demander de mettre fin au raccordement de la Station de Réception de Gaz naturel au Réseau de transport de gaz naturel et de mettre fin au présent Contrat, sous réserve du paiement des Tarifs régulés pour cette opération.

[OU POUR LES NOUVEAUX RACCORDEMENTS :

Sans préjudice de l’appel par le Gestionnaire à la garantie bancaire dont question à l’article 3.2.1, le Client final a le droit, moyennant un préavis de trois (3) mois, de demander de mettre fin au raccordement de la Station de Réception de Gaz naturel au Réseau de transport de gaz naturel et de mettre fin au présent Contrat, sous réserve du paiement des Tarifs régulés pour cette opération.]

7.2 Sans préjudice de leurs autres droits et recours, le Client final et le Gestionnaire ont le droit de mettre fin immédiatement au présent Contrat dans les cas suivants : (i) le Client final par notification écrite et (ii) le Gestionnaire après avoir obtenu l’autorisation du juge tel que défini à l’article 9 :

- *si l'autre Partie devient insolvable,*
- *si un jugement ou une ordonnance est rendu(e) ou si un accord est passé pour la liquidation, l'administration ou la dissolution de l'autre Partie,*
- *ou si un agent administratif ou autre administrateur judiciaire, un gérant, une fiduciaire, un liquidateur, un administrateur, ou un agent similaire est désigné pour la gestion de l'intégralité ou d'une part substantielle des biens de l'autre Partie,*
- *ou si tout autre événement similaire aux éléments précités se produit dans une juridiction applicable.*

7.3 Le Client final et le Gestionnaire ont également le droit, sans préjudice de leurs autres droits ou recours, de mettre fin immédiatement au présent Contrat dans le cas suivant : (i) le Client final par notification écrite et (ii) le Gestionnaire après avoir obtenu l'autorisation du juge tel que défini à l'article 9, si l'autre Partie viole substantiellement le présent contrat (qu'il s'agisse d'un événement isolé ou d'une série d'événements constituant ensemble une violation substantielle) et ne résout pas ladite violation dans les quinze (15) jours ouvrables à compter de la réception de la mise en demeure écrite dans laquelle la Partie notifiante lui demande de remédier à la situation.

7.4 Sans préjudice de l'article 4.5 et de ses autres droits et recours, le Gestionnaire est, en cas d'absence de Contrat de Transport en vigueur ou de suspension de ce Contrat de Transport pour l'approvisionnement du Client final en Gaz Naturel au Point de prélèvement, moyennant simple notification au Client final (c'est à dire par téléphone, par email ou par courrier) et moyennant le respect des dispositions pertinentes du Code de bonne conduite, ou immédiatement en cas d'Urgence ou de Force Majeure, en droit de fermer la Vanne d'Isolement général d'entrée, sans indemnisation quelconque due au Client final.

➤ Beoordeling CREG

117. De CREG stelt vast dat Fluxys dit artikel heeft aangepast om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008, nl. dat het standaard aansluitingscontract door Fluxys slechts eenzijdig (d.w.z. zonder voorafgaande rechterlijke machtiging of controle) kan worden beëindigd in de gevallen waarin de toegang tot het net aan deze eindafnemer op grond van de gaswet kan worden geweigerd. In plaats van de bepalingen in zoverre zij rechten bevatten in hoofde van Fluxys –zoals gesuggereerd– weg te laten, heeft Fluxys ervoor geopteerd om expliciet te vermelden dat de ontbinding van de overeenkomst niet automatisch plaatsvindt, doch slechts nadat daartoe werd beslist door de rechter.

118. In het voorstel van nieuwe gedragscode werd op vraag en in overleg met de betrokken marktpartijen een gedetailleerde procedure opgenomen voor het afsluiten van de eindafnemer wanneer geen vervoersdienst voor afnamecapaciteit bestaat of wanneer deze opgeschort of vroegtijdig beëindigd wordt. In deze procedure worden onder meer een systeem van voorafgaande tijdige verwittiging van de eindafnemer en de verplichting (niet

het recht zoals thans voorzien in artikel 7.4) voor de beheerder van het aardgasvervoersnet om de eindafnemer na verloop van een bepaalde procedure af te sluiten, voorzien.

Gelet op het openbare orde karakter van de gedragscode (zie ook §§23 en 27 van deze beslissing), zullen de bepalingen van de nieuwe gedragscode wanneer zij van kracht wordt voorrang hebben op daarmee strijdige bepalingen in dit contract. Desalniettemin zal een aanpassing van het standaardcontract aangewezen zijn om het met de regeling in de nieuwe gedragscode in overeenstemming te brengen.

119. De verwijzing in artikel 7.4 naar artikel 4.5 (ipv artikel 4.7) betreft na contactname met Fluxys een materiële vergissing (door hernummering van de artikelen). De CREG vraagt de rechtzetting ervan.

8. DIVERSE BEPALINGEN

8.1 Avis

➤ Ontworpen bepaling

« Sauf disposition contraire expresse, tout avis et toute demande prévus dans le présent Contrat sont formulés par écrit et réputés avoir été communiqués en temps et en heure s'ils ont été remis ou envoyés à l'autre Partie par poste, télégramme, télécopie (immédiatement confirmée par courrier), ou télex aux adresses suivantes:

(i) Fluxys SA :

31, avenue des Arts

1040 BRUXELLES – Belgique

Tél. : + 32 2 282 77 77

Fax : + 32 2 282 02 50

(ii) Client final :

.....

.....

.....

ou à toute adresse susceptible d'être modifiée de temps à autre par chaque Partie et notifiée sans délai et par écrit à l'autre Partie. Les avis notifiés dans le cadre des communications de routine, à l'instar des factures, sont considérés comme valablement réceptionnés à la date de signature pour réception par la Partie destinataire ou, s'il n'y a pas eu de réception, au moment où le courrier a été déposé à la poste sous la forme d'une lettre recommandée correctement affranchie.

Un rapport des transmissions par télécopie atteste de la réception des avis et communications envoyés par télécopie. »

➤ Beoordeling CREG

120. De CREG stelt vast dat Fluxys deze bepaling heeft aangepast ingevolge de opmerking in de beslissing van 1 september 2008 dat, in geval van een aangetekende zending, het logischer is aan te geven dat zij geacht wordt rechtsgeldig te zijn ontvangen op de datum van ontvangstbetekening, behoudens in geval van aangetekende brieven die niet worden opgehaald waarvoor de oorspronkelijk voorgestelde formulering behouden kon blijven.

8.4 Divisibilité

➤ Ontworpen bepaling

“Si l’une des dispositions du présent Contrat s’avère être non valable, illégale ou inexécutable en tout ou en partie, les Parties se consultent afin de remplacer cette disposition par une disposition valide et réalisable. A défaut, ladite disposition est retirée du présent Contrat, les autres dispositions restant inchangées. »

➤ Beoordeling CREG

121. Fluxys heeft met de vervanging van de woorden *“laquelle ne sera pas modifiée par ailleurs”* door de woorden *“les autres dispositions restant inchangées”* de nodige duidelijkheid verschaft ingevolge de opmerking van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008.

8.7. Survie de droits, devoirs et obligations

➤ Ontworpen bepaling

“La résiliation du présent Contrat pour quelque motif que ce soit ne libère pas les Parties des responsabilités qui, au moment de la résiliation, leur incombaient ou pouvaient leurs incomber ultérieurement en raison de tout acte ou omission antérieur(e) à ladite résiliation.”

➤ Beoordeling CREG

122. De CREG stelt vast dat Fluxys, ingevolge een opmerking van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008, het oorspronkelijke tweede lid van artikel 8.7 heeft weggelaten.

8.8. Modification de circonstances

➤ Ontworpen bepaling

“Toute modification des Tarifs régulés s’applique automatiquement au présent Contrat. Les Parties conviennent que dans le cas où la CREG approuve des modifications au contrat standard de raccordement conformément au cadre légal en vigueur, le Gestionnaire et/ou le Client final a(ont) le droit de demander l’adaptation du présent Contrat conformément à la décision de la CREG avec effet à la date d’entrée en vigueur des modifications du contrat standard de raccordement.”

➤ Beoordeling CREG

123. De CREG stelt vast dat Fluxys het woord *“remplacement”* heeft vervangen door het woord *“adaptation”* om tegemoet te komen aan de opmerking van de CREG in haar beslissing van 1 september 2008 dat deze bepaling niet tot gevolg kan hebben dat bestaande afspraken inzake gasdruk, gaskwaliteit en maximale capaciteit op het aansluitingspunt verloren zouden gaan.

De bepaling werd eveneens uitgebreid met de mogelijkheid voor Fluxys om de aanpassing van het in uitvoering zijnde aansluitingscontract te vragen om het in overeenstemming te brengen met door de CREG goedgekeurde wijzigingen van het standaardcontract.

9. LITIGES – DROIT APPLICABLE

➤ Ontworpen bepaling

*“Toutes les plaintes, les litiges et autres questions découlant du ou relatifs au présent Contrat, que les Parties ne peuvent résoudre au moyen du service de conciliation organisé par le régulateur concerné conformément aux lois et règlements en vigueur, seront soumis à la compétence des tribunaux de Bruxelles.
Sur base d’un accord préalable, les Parties peuvent soumettre les litiges susmentionnés au service d’arbitrage organisé par le régulateur concerné conformément aux lois et règlements en vigueur.”*

Le présent Contrat est régi et interprété conformément au droit belge.”

➤ Beoordeling CREG

124. Ingevolge de besprekingen die werden gevoerd tussen de CREG en Fluxys na tussenkomst van de beslissing van 1 september 2008, heeft Fluxys artikel 9 aangepast om partijen toe te laten een klacht of geschil te brengen voor de bemiddelings- en arbitragedienst binnen de CREG indien deze laatste operationeel wordt.

II. DE BIJLAGEN

II.0. Algemeen

125. De operationele procedures toegevoegd in bijlage bij het aansluitingscontract bestaan al sinds 1966. Deze werden opgesteld op basis van bestaande regels en specificaties in de omliggende landen, bij gebrek aan duidelijke wetgeving en normering. Er zijn in de loop der jaren aanpassingen geweest op basis van veranderende technologieën, het verschijnen van wettelijke bepalingen en internationale normeringen. Zo verschenen er achtereenvolgens in 1971, 1977, 1985, 1992, 1996, 1999 aangepaste versies.

Voor wat betreft de drukreducerlijn (filter, verwarming, regeling en veiligheids) (waarvan minstens één een “afslagveiligheid (*slam-shut valve*)” is) is het basisprincipe weinig veranderd in de loop der jaren. De specificaties werden in de loop der jaren vooral duidelijker naar veiligheid toe. Ook voor de meetlijnen is het basisprincipe weinig veranderd: één rotormeter met by-pass of twee turbines in serie/parallel.

In de Aardgascontracten vóór de splitsing van Distrigas in Distrigas en Fluxys werd er telkens op gewezen dat het Aardgasontvangststation moest gebouwd worden volgens de specificaties van de gasleverancier. De stations werden dan ook gebouwd volgens de opgegeven specificaties en pas in dienst genomen indien hieraan werd voldaan.

Algemeen werd een Aardgasontvangststation gebouwd met het concept drukregeling gevolgd door meetlijn(en). Dit is historisch gegroeid om een zo juist mogelijke telling (en facturatie) te bekomen. Door de telling na de reduceerstraten te plaatsen was de druk en de temperatuur in de meetlijn veel stabiel. Vandaag kan men met de moderne technologieën de druk en

temperatuur bijna doorlopend registreren en is de volgorde reduceerlijn, meetlijn niet meer van groot belang. Wat nog steeds belangrijk is, is het feit dat de druk en temperatuurmeting zo goed mogelijk moet gebeuren en dat deze metingen geregeld dienen gecontroleerd te worden: druk en temperatuur worden vergeleken met referentiemetingen. Hiervoor zijn de nodige meetpunten nodig. De tellers worden gecontroleerd via een serieschakeling indien deze voorhanden is.

Het materiaal dat Fluxys installeert in een Aardgasontvangststation is ook geëvolueerd door de jaren heen. Sinds de jaren '70 plaatst Fluxys bij de meeste eindafnemers registratieapparatuur die geleidelijk geëvolueerd is van plaatselijke registraties van volumes tot systemen die gebruik maken van hedendaagse communicatiemiddelen. De plaatsing van dit materiaal is altijd schriftelijk afgesproken met de eindafnemer en is altijd in het beheer/eigendom van Fluxys gebleven.

Tot voor de liberalisering van de energiemarkt was het voldoende om de meetgegevens maandelijks te verzamelen om zodoende zo snel mogelijk vrij goede meetgegevens te hebben voor de facturatie en deze dan verder te verwerken en te controleren en te valideren zodanig dat de gegevens gefinaliseerd waren de maand later. Een groot deel van de eindafnemers gaven dagelijks hun meetgegevens door manueel opgenomen om 08:00 uur: index van de teller, index van het volumeherleidingsinstrument, de lijndruk en de lijntemperatuur.

Na de liberalisering is men overgestapt naar een systeem van urengegevens zodoende dat de accurate verzameling van meetgegevens in een stroomversnelling is gekomen en dat de eisen aan de meetapparatuur inzake betrouwbaarheid hoger dienen te liggen.

Naar een betrouwbare meting toe is het aangewezen om de bestaande meetlijnen uit te rusten met druk- (P), temperatuurmeting (T) en een volumeherleidingsinstrument (VHI) zoals voorgeschreven in de gedragscode onder artikelen 77 en 79. Dit vraagt eenvoudige interventies die niet heel kostelijk hoeven te zijn.

De meer ingrijpende aanpassingen, in feite alle aanpassingen waarbij laswerken noodzakelijk zijn, moeten gefaseerd worden uitgevoerd tegen 1/1/2010 en tegen 1/1/2017 (zie artikel 3.1.1 van het aansluitingscontract). Dit betekent dat tussen vandaag en deze streefdatum de eindafnemers ongeveer 10 jaar hebben om een beperkt aantal aanpassingen te maken om op een veiligere en betrouwbaardere manier te werken.

Een bijkomende verplichting t.o.v. de eindafnemers in het voorstel van Fluxys is dat een defecte of slecht werkende meting binnen de zeven dagen dient in orde gebracht te worden. Dit wil zeggen dat er reservemateriaal dient voorzien te worden. Eindafnemers die vandaag over slechts één teller beschikken hebben hiermee natuurlijk een probleem. Diegene die vroeger geïnvesteerd hebben in een dubbele telling hoeven zich geen zorgen te maken want aangezien ze over een tweede meter beschikken zijn ze in conformiteit met de gevraagde verplichting. In de geliberaliseerde markt is een betrouwbare meting van bijzonder groot belang om het gas te kunnen toewijzen naar de juiste vervoerder en/of leverancier. Daarom is deze verplichting verantwoord.

Verder zijn er de nieuwe wetten (PED, ATEX, ...) die de laatste jaren verschenen zijn en waaraan de meeste Aardgasontvangstations (gebouwd voor het verschijnen van deze wetgeving) niet voldoen en ook nooit zullen voldoen omdat deze certificatie niet retroactief is. Enkel gedeelten die vernieuwd of gewijzigd worden, zullen hier geleidelijk aan moeten aan voldoen.

De huidige Belgische wetgeving is momenteel vrij vaag in hetgeen opgelegd wordt voor gasinstallaties (in tegenstelling met de wetgeving rond elektrische installaties (AREI)). Daarom zijn er verschillende belanghebbende partijen : gasmaatschappijen, constructeurs,... die samenkomen en op Europees en internationaal vlak normen vastleggen om hier aan bepaalde vragen te voldoen. Ook Fluxys werkt mee (als raadgever) aan verschillende werkgroepen rond normalisering.

De wetgever heeft zelf ingezien dat men met de bestaande wetgeving geen kant en klare richtlijnen heeft om een aardgasontvangstation te bouwen. In het koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor de levering van aardgas en de toekenningsvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas (B.S. 5 juli 2001) staat in afdeling 1 (Aansluitingspunten van afnemers op het vervoersnet) artikel 14 : *“De afnemingsposten bevatten de nodige apparatuur voor de gasregeling en -meting. Deze apparatuur dient overeen te stemmen met de Europese normen en de specificaties van de vervoersonderneming.”*

De operationele procedures in bijlage bij het aansluitingscontract van Fluxys zijn dan ook opgesteld op basis van bestaande normen en daar waar er wetgeving bestaat werd deze wetgeving mee opgenomen.

Het eerste voorstel van operationele procedures (in bijlage bij het eerste voorstel van aansluitingscontract contract onder de benaming aansluitingsprocedures) dat Fluxys heeft voorgelegd bevatte heel wat aanbevelingen opgenomen op basis van de vele vragen die Fluxys in de loop van de jaren kreeg van de eindafnemers. Op vraag van de eindafnemers werden de Operationele procedures aangepast met als doel enkel nog de bepalingen te laten staan die als minimale verplichtingen moeten worden opgelegd namelijk datgene wat wettelijk verplicht is en noodzakelijk is omwille van veiligheidsredenen. (zie in dat verband het consultatieverslag van de Creg van 13 maart 2008, zie webiste Creg: <http://www.creg.be/pdf/Opinions/2008/T032008/verslag.pdf>) Daarnaast zal een complete niet-bindende tekst blijven bestaan in de vorm van een informatiedocument met aanbevelingen en/of richtlijnen.

De minimale verplichtingen die Fluxys behouden heeft zijn gebaseerd op:

- Bestaande wetteksten,
- De veiligheid van de installatie
- De nood aan een goede betrouwbare en controleerbare meting
- De veiligheid van het aardgasvervoersnet

II.1. Bijlage 1 : Operationele Procedures

1 ALGEMENE BEPALINGEN

126. De CREG formuleerde in haar beslissing van 1 september 2008 een aantal bedenkingen bij artikel 1 en stelde voor het als volgt aan te passen:

“De Eindafnemer dient de Vervoerder voor de inbedrijfstelling van een nieuw Aardgasontvangststation of van elke vervanging van uitrusting of onderdelen van een bestaand Aardgasontvangststation , alle ter zake dienende documenten te bezorgen waaruit blijkt dat het aardgasontvangststation of de aangepaste onderdelen in overeenstemming is (zijn) met:

- (a) de technische specificaties zoals die ten tijde van de indienstelling van toepassing zijn;

(b) alle ter zake dienende wet- en regelgeving, daaronder mee inbegrepen de documenten waarnaar verwezen wordt in artikel 3.3 en 3.8.

Voor bestaande installaties zal de Vervoerder, indien beschikbaar en op verzoek, een kopie van alle terzake dienende documenten waarnaar in artikel 3.3 en 3.8 verwezen wordt, bezorgen aan de Eindafnemer.”

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

2 ALGEMEEN

2.2 DE MEETAPPARATUUR

127. De CREG formuleerde in haar beslissing van 1 september 2008 een aantal bedenkingen bij artikel 2.2 en stelde voor het als volgt aan te passen:

“De Eindafnemer dient alle meetapparatuur in overeenstemming te houden met de geldende wet- en regelgeving, alsook met de fabrieksvoorschriften en andere specificaties als omschreven in deze Operationele procedures, met uitzondering van de Installaties van de Vervoerder welke door de Vervoerder zullen onderhouden worden. De tolerantiegrenswaarden voor alle meetapparatuur is in overeenstemming zijn met de geldende wet- en regelgeving.

De Eindafnemer dient de metrologische procedures en tolerantiegrenswaarden toe te passen met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving en met algemeen erkende normen.

De Eindafnemer dient met de nodige regelmaat controles te laten uitvoeren, handelend als Voorzichtige en Zorgvuldige Operator en met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving, de toepasselijke codes, standaarden en normen alsook in overeenstemming met de fabrieksvoorschriften en andere specificaties als bedoeld in deze Operationele procedures.

Het is beide Partijen toegestaan, zo vaak als dienstig wordt geacht en handelend als Voorzichtige en Zorgvuldige Operator, de precisie van de geïnstalleerde meetapparatuur te laten controleren. Bovendien heeft elke van de partijen het recht de controle te vragen van de meetapparatuur, handelend als Voorzichtige en Zorgvuldige Operator, in aanwezigheid van een afgevaardigde van de andere partij. Deze controle kan onder andere door indien mogelijk een vergelijking met een andere aanwezige meetinstallatie (zie verder punt 3.4.3) en/of door het plaatsen van tellers in serieschakeling.

Indien uit deze controles blijkt dat de apparatuur niet binnen de toegestane tolerantiegrenzen functioneert, dan komen de controlekosten alsook de daarop volgende afstellings- en kalibratiekosten ten laste van de Eindafnemer. Beide Partijen het recht een herijking van de meettoestellen te laten uitvoeren op een erkende ijkbank naar keuze. Daarbij is de aanwezigheid van een afgevaardigde van de Partijen niet vereist. Over elke controle dient een schriftelijk rapport te worden opgesteld dat ondertekend wordt door beide Partijen en, indien van toepassing, door de Constructeur.

Indien de belanghebbende Partijen enige onnauwkeurigheid in het meetresultaat vaststellen of indien enige meetapparatuur buiten dienst is dan wel een reparatiebeurt ondergaat met een onjuiste meting van de herleverde Aardgashoeveelheden tot gevolg, voor een wel of niet nader bepaalde tijdspanne, moeten de Vervoerder, de Eindafnemer en de Bevrachter(s) van de Eindafnemer deze herleverde hoeveelheid in samenspraak ramen op basis van de best beschikbare gegevens. Deze raming wordt uitgevoerd over een tijdvak dat ingaat op het ogenblik dat de onnauwkeurigheid wordt vastgesteld of op het ogenblik waarop de meetapparatuur buiten dienst is gesteld. Indien de tijdspanne onbekend is of indien de partijen geen overeenstemming daarover bereiken, worden deze correcties toegepast over een tijdvak dat zich uitstrekt over de helft van de tijd die sedert de laatste controledatum, waarbij is vastgesteld dat de meetapparatuur nog in goede werking was, is verstreken. Deze controledatum is ofwel de datum van de laatste controle, ofwel de datum van de laatste kalibratie. “

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

3 TECHNISCHE SPECIFICATIE VOOR AARDGASONTVANGSTATIONS

3.2 AANSLUITING OP HET VERVOERSSYSTEEM

128. De CREG formuleerde in haar beslissing van 1 september 2008 een aantal bedenkingen bij artikel 3.2 en stelde voor de laatste alinea als volgt aan te passen:

“De Ingangsafsluiter (als hij bestaat) op het Aardgasontvangststation moet in alle omstandigheden makkelijk bereikbaar zijn voor de Eindafnemer en/of zijn vertegenwoordiger(s) en op een veilige afstand van de grens van het Aardgasontvangststation (omheining, muur, ...) gelegen zijn. Deze Ingangsafsluiter (als hij bestaat) moet te allen tijde operationeel zijn (bijvoorbeeld: in geval van brand).”

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

3.4 CONFIGURATIE VAN HET AARDGASONTVANGSTATION

3.4.1 ALGEMEEN

129. De CREG formuleerde in haar beslissing van 1 september 2008 een aantal bedenkingen bij artikel 3.4.1 en stelde voor als volgt aan te passen:

“Zie het functieschema 4.00.000/0862 (zie bijlage 6)

- Een Aardgasontvangststation bestaat tenminste uit:
- het leidingsvak tussen het Aansluitingspunt en de ingangscollector, daaronder mee inbegrepen de eventuele ingangsafsluiter (indien van toepassing);
 - de isolerende dichting(en);
 - op de ingangscollector:
 - drukmeetpunten
 - temperatuurmeetpunt
 - het ontspanningsstation (indien van toepassing);
 - het meetstation (voor, na of zonder ontspanningsstation);
 - een odorisatiesysteem (indien van toepassing);
 - de aansluiting van de gastoevoerleiding naar de ketels (indien van toepassing);
 - een isolerende dichting (indien de uitgangsleding van het station ondergronds is);
 - een uitgangsafsluiter (indien van toepassing).

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

3.4.3 ONDERDELEN VOOR VOLUMEMETING

130. De CREG formuleerde in haar beslissing van 1 september 2008 een aantal bedenkingen bij artikel 3.4.3 stelde voor een artikel 3.4.3.3 toe te voegen:

“3.4.3.3 Andere meetssystemen

Een andere meettechnologie zal gebruikt mogen worden mits schriftelijke toestemming van de vervoerder en na het bekomen van een individuele en specifieke gebruikstoelating van de Belgische Metrologie.”

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

3.5 EIGENSCHAPPEN VAN DE UITRUSTING

3.5.6 ONDERDELEN VOOR VOLUMEMETING

131. De CREG stelde in haar beslissing van 1 september 2008 voor het artikel 3.5.6.1 als volgt aan te passen:

“3.5.6.1 Algemeen

- De gasmeting onder meetcondities gebeurt onverminderd artikel 3.4.3.3:
 - a) ofwel door een Rotorgasmeter;
 - b) ofwel door een Turbinemeter.
- Het model van de Meter moet worden goedgekeurd met inachtneming van het Koninklijk Besluit van 13 juni 2006 (BS van 9 augustus 2006)

- Het bereikinterval van de Meters bedraagt minstens 1/20;
- De Meters mogen de toleranties van klasse 1,0 nooit overschrijden;
- De materiaalspecificaties worden nader beschreven in hoofdstuk 3.6.6;
- De Rotorgasmeters moeten voldoen aan de specificaties bepaald in de internationale aanbevelingen OIML R6, OIML R32 en OIML R137-1 en in EN 12480;
- De Turbinemeters moeten voldoen aan de specificaties bepaald in de internationale aanbevelingen OIML R6, OIML R32 en OIML R137-1 en in EN 12261;
- De Volumehandleidingsinstrumenten moeten voldoen aan de specificaties van EN 12405-1.”

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

3.5.7 Druk- en Temperatuurmeting

132. De CREG formuleerde in haar beslissing van 1 september 2008 een aantal bedenkingen bij artikel 3.5.7.1 en stelde voor het als volgt aan te passen:

“3.5.7.1 Algemeen

Elke meetlijn moet uitgerust zijn met een collector, bestaande uit een aansluitingspunt op het “Pm” (“Pr”) meetpunt, een afvoer onder in de collector en met vier drukmeetpunten met afsluiter en afdichtstop of aansluiting om de Bedrijfsdruk(OP) correct te meten en de meettoestellen te kunnen controleren. Deze drukmeetpunten dienen expliciet om volgende functionaliteiten te waarborgen:

- voor de precisiemanometer;
- voor de aansluiting van een controlemanometer;
- voor de aansluiting van de druktransmitter van het Volumehandleidingsinstrument;
- voor het Telemetingsysteem van de Vervoerder;

Elke meetlijn moet voorzien zijn van vier temperatuurmeetpunten (met zakbuizen) die expliciet gebruikt worden voor onderstaande functionaliteiten te waarborgen, teneinde een correcte temperatuurmeting te kunnen uitvoeren en de meettoestellen te controleren:

- voor de precisiethermometer;
- voor de eventuele aansluiting van een controlethermometer;
- voor de eventuele aansluiting van de temperatuurtransmitter van het Volumehandleidingsinstrument;
- voor het Telemetingsysteem van de Vervoerder;

Het staat de Eindafnemer vrij om bijkomende meetpunten (voor druk en/of temperatuur) te voorzien voor eigen gebruik.”

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

3.8 ONDER GAS ZETTEN

133. De CREG formuleerde in haar beslissing van 1 september 2008 een aantal bedenkingen bij artikel 3.8 punt 2 en stelde voor het als volgt aan te passen:

“2. Het onder gas zetten, dat wil zeggen het openen van de Ingangshoofdafsluiter, mag uitsluitend uitgevoerd worden een vertegenwoordiger van de Vervoerder op expliciet verzoek van de Eindafnemer.”

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

4 OPERATIONELE PROCEDURES VOOR HET AARDGASONTVANGSTATION

4.1 TOEGANG TOT HET AARDGASONTVANGSTATION

134. De CREG stelde in haar beslissing van 1 september 2008 voor artikel 4.1 als volgt aan te passen:

« Le Transporteur doit pouvoir en tout temps avoir accès avec un véhicule jusqu'à la Station de Réception de Gaz Naturel et à l'Installation du Transporteur, en minimisant les formalités, afin de vérifier le bon fonctionnement des appareils de régulation et de mesure.

Le Client Final informera les représentants du Transporteur des prescriptions applicable sur le Site. Les représentants du Transporteur doivent respecter les prescriptions de sécurité applicables sur le Site Client Final. »

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

4.2 BEDIENINGSSLEUTEL

135. De CREG formuleerde in haar beslissing van 1 september 2008 een aantal bedenkingen bij artikel 4.2 en stelde voor het als volgt aan te passen:

4.2 BEDIENINGSSLEUTEL VAN DE EINDAFNEMER

De bedieningsleutel van de Ingangshoofdafsluiter, door de Vervoerder overhandigd aan de Eindafnemer bij de indienststelling, moet worden bewaard op een goed gekende plaats, die gemakkelijk bereikt en herkend kan worden door het exploitatiepersoneel van het Aardgasontvangststation. Deze bedieningsleutel moet

in elk geval buiten het Aardgasontvangstation worden bewaard (bijvoorbeeld in een kast met raam nabij de Ingangshoofdafsluiter).

Met deze bedieningssleutel kan de Ingangshoofdafsluiter in hoogdringende gevallen worden gesloten, indien het wegens ongeval of Overmacht onmogelijk blijkt de gepaste maatregelen te treffen door middel van de afsluiters van het Aardgasontvangstation.

De Eindafnemer is verantwoordelijk voor deze bedieningssleutel en elk gebruik van deze sleutel wordt onder zijn verantwoordelijkheid uitgevoerd.

Alleen een aangestelde van de Vervoerder is gerechtigd om de Ingangshoofdafsluiter opnieuw open te draaien op vraag van en in overleg met de Eindafnemer.

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

4.3 RESERVEONDERDELEN

136. De CREG formuleerde in haar beslissing van 1 september 2008 een aantal bedenkingen bij artikel 4.3 en stelde voor het als volgt aan te passen:

“De Eindafnemer dient voldoende reserveonderdelen op voorraad te houden met het oog op een snelle vervanging van instrumenten die buiten werking zijn. Er wordt in het bijzonder gewezen op het belang van de tijdslimieten die voor de vervanging (of herstelling) van defecte meetinstrumenten zijn vastgelegd of van instrumenten die buiten het kalibratiebereik of de tolerantiegrenswaarden functioneren.

Indien in uitvoering van de bepalingen onder punt 3.4.3.2 een tweede meetinstallatie aanwezig is in het Aardgasontvangstation kan één van beide meetinstallaties beschouwd worden als reserve meetlijn zoals bedoeld onder punt 4.5..

Onverminderd de bepalingen onder punt 2.2 is de Eindafnemer bij uitsluiting aansprakelijk voor het in acht nemen van de tijdslimieten die voor de vervanging (of herstelling) van defecte meetinstrumenten zijn vastgelegd, of voor de vervanging (of herstelling) van instrumenten die buiten het kalibratiebereik of de tolerantiegrenswaarden functioneren.”

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

6 BIJLAGEN

137. De CREG formuleerde in haar beslissing van 1 september 2008 een aantal bedenkingen bij de bijlagen van bijlage 1 en stelde het volgende voor:

Bijlage 6.1 wordt verwijderd daar de meerwaarde in het document niet meer aanwezig is.

Bijlage 6.2 wordt dan 6.1 en wordt aangepast zoals omschreven in punt 3.4.1 van de operationele procedures.

De CREG stelt vast dat Fluxys deze aanpassing heeft uitgevoerd.

II.2. Bijlage 2: Modèle de Contrat d'Allocation

138. Zie §82 van deze beslissing.

II.3. Bijlage 3: Plan d'Implantation

II.4. Bijlage 4: Certificat de conformité

II.5. Bijlage 5: Rapport de mise en service

II.6. Bijlage 6: Coordonnées

II.7. Bijlage 7 : Spécifications

139. Zie §§ 94 en 95 van deze beslissing

II.8. Bijlage 8: Garantie bancaire (pour de nouveaux raccordements)

II.9. Bijlage 9 : Installaties van de Beheerder

140. Zie §72 van deze beslissing.

II.10. Bijlage 10 : Aardgasontvangststation

141. Zie §76 van deze beslissing.

BESLUIT

142. Gelet op de hiervoor uiteengezette redenen beslist de CREG, met toepassing van artikel 15/14, §2, tweede lid, 6°, van de gaswet, het aangepaste voorstel van standaardcontract voor de toegang van de eindafnemer tot het aardgasvervoersnet, het zgn. standaard aansluitingscontract, met bijlagen 1 tot en met 10, ingediend ter goedkeuring door Fluxys in het Frans op 29 september 2009, goed te keuren op voorwaarde dat artikel 4.6.2. wordt herzien omwille van en rekening houdend met wat uiteengezet wordt in §§108-110 van deze beslissing.

De CREG vraagt Fluxys om haar onverwijld een nieuw voorstel met betrekking tot artikel 4.6.2 ter goedkeuring te richten dat rekening houdt met haar bezwaren en om alvast de materiële vergissingen opgemerkt in §§79 en 119 recht te zetten.

143. Verwijzend naar wat uiteengezet wordt in paragrafen 70, 82, 88, 95, 105, 110, 114, 115 en 118 van onderhavige beslissing zal het standaard aansluitingscontract in elk geval:

- (i) voor wat betreft de bepalingen van het standaard aansluitingscontract die niet in overeenstemming zijn met de nieuwe gedragscode, waaronder in elk geval de definitie van “toewijzingsovereenkomst”, de bepalingen die betrekking hebben op druk en kwaliteit en de regeling inzake de onderbreking van de aardgastoevoer:
 - moeten worden aangepast aan de nieuwe gedragscode van zodra zij van toepassing wordt om het daarmee in overeenstemming te brengen.
- (ii) moeten worden geherevalueerd en desgevallend herzien moeten worden indien er zich in de praktijk daadwerkelijke problemen zouden voordoen met de toepassing van bepalingen en/of de CREG in dit verband (gegronde) klachten van eindafnemers zou ontvangen;
- (iii) voor wat betreft in het bijzonder de bepalingen van het aansluitingscontract die betrekking hebben op de aansprakelijkheid van partijen, inclusief de overmachtsregeling:

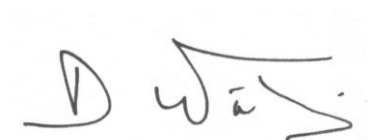
- moeten worden geherevalueerd en desgevallend herzien moeten worden wanneer de resultaten van de recent opgestarte studie van de Europese Commissie m.b.t. de aansprakelijkheid van de netbeheerders in de elektriciteitssector verschijnen, in het licht van de resultaten van deze studie en voor zover transposeerbaar naar de beheerders in de aardgassector (zie ook §60 van deze beslissing),
- (iv) Voor wat betreft de bepalingen van het standaard aansluitingscontract die betrekking hebben op sites waar eindafnemers aardgas afnemen via het aardgasontvangststation van de rechtstreeks op het aardgasvervoersnet aangesloten eindafnemer, overeenkomstig een van de volgende situaties:
- moeten worden geherevalueerd en desgevallend herzien moeten worden wanneer bij de omzetting van de derde gasrichtlijn, een specifieke regeling voor zgn. “gesloten distributiesystemen” zou voorzien worden in de Belgische wetgeving; of
 - moeten worden geherevalueerd en desgevallend herzien moeten worden wanneer bij het verstrijken van de termijn tot omzetting van de derde gasrichtlijn geen dergelijke specifieke regeling is opgenomen in de Belgische wetgeving.

144. Indien de CREG zou vaststellen dat de contractuele voorwaarden bedoeld in artikel 3.2.7 bepalingen bevatten die de toegang tot het net betreffen, behoudt zij zich het recht voor deze overeenkomst of bepalingen alsnog te beschouwen als integraal deel uitmakend van de standaardcontracten voor de toegang tot het net onderworpen aan de goedkeuring van de CREG (cfr. §89 van deze beslissing).

145. Om eventuele onduidelijkheid weg te nemen wenst de CREG te beklemtonen dat de boven beschreven benadering niet geïnterpreteerd kan worden als een volledige goedkeuring van het standaard aansluitingscontract. Mocht er over de huidige voorwaardelijke goedkeuring van het standaard aansluitingscontract onenigheid rijzen en mocht er in dit opzicht verzocht worden om de beslissing te interpreteren als een volledige goedkeuring, wenst de CREG te benadrukken dat een dergelijke interpretatie niet correct is en dat de huidige beslissing in een dergelijk geval veeleer moet geïnterpreteerd worden als een afkeuring. De voorwaardelijke goedkeuring is bedoeld om een positief signaal te geven

in een dossier dat inmiddels ruim drie jaar het voorwerp van besprekingen uitmaakt en om onnodig formalisme te vermijden.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Dominique WOITRIN
Directeur

François POSSEMIERS
Voorzitter van het Directiecomité

« CONTRAT STANDARD DE RACCORDEMENT »

ENTRE

FLUXYS S.A.

ET

Le présent contrat standard de raccordement (ci-après dénommé le « **Contrat** ») est conclu entre d'une part:

- (i) **Fluxys SA**, sise à 1040 Bruxelles, Avenue des Arts 31, Belgique, étant le gestionnaire du Réseau de transport de gaz naturel, ci-après dénommée le « **Gestionnaire** » ;

et, d'autre part:

- (ii) [SOCIETE], sise à [ADRESSE], ci-après dénommée le « **Client final** ».

Les entreprises susmentionnées sont ci-après collectivement dénommées les « **Parties** » et individuellement la « **Partie** ».

IL EST EXPOSE CE QUI SUIT :

Attendu que l'Arrêté royal du 4 avril 2003, relatif au code de bonne conduite en matière d'accès aux réseaux de transport pour le gaz naturel prévoit qu'un contrat de raccordement doit être conclu entre le Gestionnaire et les consommateurs de gaz naturel ;

Attendu que dans le cadre d'une demande du Client final à l'Affréteur (les Affréteurs) de lui fournir du Gaz Naturel au Point de prélèvement, l'Affréteur (les Affréteurs) a (ont) demandé au Gestionnaire de transporter du Gaz Naturel par le biais du Réseau de transport de gaz naturel en vue d'une re-livraison à ce Point de prélèvement.

Attendu que le Client final souhaite que ses installations soient physiquement reliées au Réseau de transport de gaz naturel du Gestionnaire.

[A AJOUTER POUR LES NOUVEAUX RACCORDEMENTS :

Attendu qu'en vue de la réalisation du raccordement physique des installations du Client final, le Gestionnaire a envoyé une offre au Client final à la date du [DATE].

Il est donc convenu entre les Parties que la Station de Réception de Gaz Naturel du Client final sera et restera raccordée au Réseau de transport de gaz naturel du Gestionnaire aux conditions générales suivantes.

1. DÉFINITIONS

- (1) « **Affréteur** »: l'Utilisateur du réseau ayant conclu un Contrat de Transport avec le Gestionnaire en vue d'approvisionner le Client final.
- (2) « **Année** »: la période débutant à 06h00 le 1er octobre de toute année civile et prenant fin à 06h00 le 1er octobre de l'année civile suivante.
- (3) « **Chromatographe en phase gazeuse** »: le cas échéant, le chromatographe ainsi que ses accessoires (tels que le système d'acquisition de données, le calculateur, etc.), installés par le Gestionnaire dans une cabine sur le Site. Le Chromatographe en phase gazeuse appartient au Gestionnaire et est entretenu et étalonné par lui.
- (4) « **Code de bonne conduite** »: l'Arrêté royal du 4 avril 2003 relatif au code de bonne conduite en matière d'accès aux réseaux de transport pour le gaz naturel en Belgique, telle qu'amendé de temps à autre.
- (5) « **Compteur à pistons rotatifs** »: Compteur volumétrique dans lequel le mesurage du volume de gaz débité s'effectue par le comptage du nombre de révolutions de pistons, formant une ou des chambres mesureuses par rotation provoquée par l'écoulement circulaire du gaz.
- (6) « **Compteur à turbine** »: Compteur non volumétrique dans lequel le mesurage du volume de gaz débité s'effectue par le comptage du nombre de révolutions d'une roue de turbine mue par l'écoulement axial du gaz.
- (7) « **Compteur de volume de gaz** » ou « **Compteur** »: instrument de mesure accepté par les autorités compétentes, permettant de déterminer le volume de gaz acheminé le long du conduit sur lequel cet instrument est installé.
- (8) « **Constructeur** »: la société responsable de la construction d'une Station de Réception de Gaz Naturel sur le Site du Client final.

- (9) « **Contrat d'Allocation** »: le contrat conclu entre le(s) Affréteur(s), le Gestionnaire et le Client final, pour l'allocation des quantités de Gaz Naturel prélevées au Point de prélèvement par le(s) Affréteur(s), étant entendu que si le Client final en a expressément fait la demande au Gestionnaire, il est conclu autant de Contrats d'Allocation que d'Affréteurs approvisionnant le Point de prélèvement.
- (10) « **Contrat de Transport** »: le contrat conclu entre l'Affréteur (les Affréteurs) et le Gestionnaire en vue de la prestation de services de transport dans le Réseau de transport de gaz naturel.
- (11) « **Débit maximal** » ou « **Qmax** »: le volume de gaz maximum du Compteur , par unité de temps.
- (12) « **Débit Minimum** » ou « **Qmin** »: le volume de gaz minimum du Compteur , par unité de temps.
- (13) « **Débit nominal** » ou « **Qn** »: le volume de gaz par unité de temps dans les conditions de service pour lesquelles la Station de Réception de Gaz Naturel a été conçue.
- (14) « **Densité relative** »: le rapport entre la masse d'un gaz, contenu dans un volume arbitraire, et la masse d'air sec d'une composition standard, comme indiquée dans la norme ISO 6976, qui serait contenue dans le même volume, dans les mêmes conditions de référence.
- (15) « **Dispositif de conversion des volumes de gaz** »: dispositif mécanique ou électronique conçu pour calculer, intégrer et afficher tout prélèvement mesuré par un compteur de gaz fonctionnant dans des conditions de base (pression =1,01325 bars ; température = 273,15 °K, Zn), en utilisant comme input le volume dans les conditions de mesure auxquelles le compteur de gaz est soumis et d'autres caractéristiques telles que la température et la pression du gaz. Tout écart par rapport à la loi des gaz parfaits sera compensé par le facteur de compressibilité.

- (16) « **Dommege Direct** » : tout dommege au patrimoine d'une Partie qui est la conséquence directe et immédiate d'une faute commise par l'autre Partie, incluant les dommege matériels, soit les dommege aux biens tangibles (les « **Dommege Matériels Directs** ») et les dommege immatériels, soit les dommege aux composants patrimoniaux intangibles d'une Partie découlant directement d'un Dommege Matériel Direct (les « **Dommege Immatériels Directs** »), incluant entre autres les pertes de revenus et les pertes de bénéfiques, à l'exclusion de tout dommege indirect.
- (17) « **Gaz Naturel** »: le gaz naturel mis à la disposition des parties concernées par l'Affréteur, à transporter dans le cadre du Contrat de Transport, ainsi que le gaz naturel re-livré simultanément par le Gestionnaire dans le cadre du Contrat de Transport ; ledit gaz naturel s'entendant comme tout hydrocarbure ou mélange d'hydrocarbures et de gaz non combustibles à l'état gazeux lors de leur extraction du sous-sol séparément ou avec des hydrocarbures liquides, dans le respect des spécifications détaillées à l'annexe du Contrat de Transport.
- (18) « **Indice de Wobbe** »: le Pouvoir Calorique Supérieur divisé par la racine carrée de la Densité Relative.
- (19) « **Installation du Gestionnaire** »: toute installation et/ou appareillage appartenant au Gestionnaire et exploités par lui, et situés sur le Site, tels qu'énumérés à l'Annexe 9 au présent Contrat.
- (20) « **Joule** » ou « **J** »: l'unité de mesure de travail, d'énergie et de quantité de chaleur correspondante telle que définie dans le respect de la norme ISO 1000 portant sur les unités de mesure du SI et des recommandations relatives à l'utilisation de leurs multiples et de certaines autres unités. 1MJ s'entendra comme un million (10^6) de joules.
- (21) « **Jour** »: la période de vingt-trois (23), vingt-quatre (24) ou vingt-cinq (25) heures, selon le cas, débutant tous les jours à 06h00 heures (heure belge) et prenant fin le lendemain à 06h00 heures (heure belge). La date de toute journée correspond à la date de début de l'opération définie.

- (22) « **kilowattheure** » ou « **kWh** »: l'unité d'énergie ; 1 kWh correspond à 3,6MJ.
- (23) « **Loi Gaz** »: loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, telle qu'amendée de temps à autre.
- (24) « **mètre cube normalisé** » ou « **m³(n)** » de gaz naturel ou Gaz Naturel: la quantité de gaz naturel ou Gaz Naturel qui, lorsqu'elle est portée à une température de zéro (0) degré Celsius pour une pression absolue d'un virgule zéro mille trois cent vingt-cinq (1,01325) bars occupe un volume d'un (1) mètre cube lorsqu'elle est exempte de vapeur d'eau.
- (25) « **Mois** »: la période débutant à 06h00 heures (heure belge) le premier jour de tout mois civil et prenant fin à 06h00 heures (heure belge) le premier jour du mois civil suivant.
- (26) « **Opérateur Prudent et Diligent** »: le degré de diligence, de prudence et de prévoyance que l'on est raisonnablement en droit d'attendre d'un opérateur qualifié et expérimenté, engagé dans le même type d'entreprise et oeuvrant dans des conditions et circonstances identiques ou comparables, en tenant dûment compte des intérêts de l'autre Partie.
- (27) « **Organisme de contrôle agréé** » ou « **Organisme de contrôle** »: l'Organisme de contrôle, comme le décrit l'Arrêté Royal du 11 mars 1966 déterminant les mesures de sécurité à prendre lors de l'établissement et dans l'exploitation des installations de transport de gaz par canalisations.
- (28) « **PED** »: la Directive Européenne 97/23/CE ('Pressure Equipment Directive') transposée dans la loi belge par l'Arrêté Royal du 13 juin 1999 (MB du 08/10/1999).
- (29) « **Poste de détente** »: tous les équipements, tubes, appareils, instruments, installations, logements, appareils et matériaux désignés pour transférer certaines quantités de gaz d'un réseau présentant une pression donnée à un autre réseau présentant une pression de calcul moindre, y compris les protections de surpression nécessaires.

- (30) « **Point de prélèvement** »: le point physique où le Gestionnaire re-livre à l'Affréteur (aux Affréteurs) une quantité équivalente de Gaz Naturel transporté pour le compte de l'Affréteur (des Affréteurs) en vertu du Contrat de Transport. Sauf accord contraire entre les Parties, le Point de prélèvement est le même point que le Point de raccordement.
- (31) « **Point de raccordement** »: le point physique du Réseau de transport de gaz naturel, où la Station de Réception de Gaz Naturel est raccordée au Réseau de transport de gaz naturel. Sauf accord contraire entre les Parties, la re-livraison par le Gestionnaire à l'Affréteur (aux Affréteurs) d'une quantité équivalente de Gaz Naturel transporté pour le compte de l'Affréteur (des Affréteurs) en vertu du Contrat de Transport est considérée comme ayant lieu à ce point.
- (32) « **Point Pm (Point Pr)** »: le point de prise de mesure de pression permettant la mesure de la pression statique équivalente à la pression statique au niveau de la roue de la turbine du Compteur à turbine dans les conditions de mesure ou équivalent à la pression d'entrée du Compteur à pistons rotatifs.
- (33) « **Pouvoir calorifique supérieur** » ou « **PCS** »: la quantité de chaleur exprimée en kWh et produite par la combustion complète d'un (1) mètre cube normalisé de gaz naturel ou Gaz Naturel à vingt-cinq (25) degrés Celsius et à une pression absolue de un virgule zéro mille trois cent vingt-cinq (1,01325) bars au contact d'un excès d'air porté à la même température et à la même pression que le gaz naturel et mesurée lorsque les produits de combustion sont ramenés à vingt-cinq (25) degrés Celsius et que la vapeur d'eau issue de la combustion se condense pour revenir à l'état liquide, les produits de la combustion contenant la même masse totale de vapeur d'eau que le gaz naturel ou Gaz Naturel et l'air avant la combustion.
- (34) « **Pression** » ou « **P** »: la pression effective (en bar), c'est-à-dire la pression mesurée au-dessus de la pression atmosphérique.
- (35) « **Pression de service** » ou « **OP** »: la Pression se produisant dans la partie concernée de la Station de Réception de Gaz Naturel, dans des conditions normales d'utilisation.

- (36) « **Pression maximale de service** » ou « **MOP** »: la Pression maximale à laquelle la partie appropriée de la Station de Réception de Gaz Naturel peut fonctionner en continu, dans des conditions normales (pas d'anomalie au niveau des dispositifs ni dans le flux).
- (37) « **Pression Maximale en cas d'incident** » ou « **MIP** »: la Pression maximum que la partie appropriée de la Station de Réception de Gaz Naturel peut subir sur une courte durée, limitée par les dispositifs de sécurité à la suite d'un incident.
- (38) « **Pression temporaire de service** » ou « **TOP** »: la Pression à laquelle une Station de Réception de Gaz Naturel peut être utilisée temporairement, sous le contrôle de dispositifs de détente régulation.
- (39) « **Procédures opérationnelles** »: les règles et spécifications techniques afférentes à la Station de Réception du Gaz Naturel, telles que annexées au présent Contrat.
- (40) « **Quantité, valeur ou information télémessurée** »: toute quantité, valeur ou information enregistrée et transmise par le biais d'un Système de télémessure sans aucune vérification ou validation ultérieure. Le terme télémessure sera utilisé en conséquence.
- (41) « **Réseau de transport de gaz naturel** »: le réseau de transport de gaz naturel, tel que défini dans la loi Gaz.
- (42) « **Rho** » ou « **masse volumique** »: quotient de la masse du gaz par le volume de celui-ci dans les conditions spécifiées de pression et de température.
- (43) « **Semaine** »: une période de sept (7) Jours, débutant à 06h00 le lundi et prenant fin à 06h00 le lundi suivant.
- (44) « **Site** »: la propriété, clôturée ou non, détenue ou utilisée par Client final, sur laquelle se situe la Station de Réception de Gaz Naturel.
- (45) « **Société liée** »: toute société répondant à la définition de l'article 11 du Code des Sociétés.

- (46) « **Station de comptage** »: tout équipement, tube, appareil, instrument, compteur, installation et matériaux nécessaires à la mesure des quantités de Gaz Naturel prélevées par le Client final. Le terme s'appliquera à tout composant de la Station de comptage. La Station de comptage contient au minimum un Compteur de Volume de Gaz, un Dispositif de Conversion des Volumes de Gaz, un manomètre de précision et un thermomètre de précision ainsi que les dispositifs nécessaires pour l'enregistrement.
- (47) « **Station de Réception de Gaz Naturel** »: les installations (équipement, tubes, appareils, instruments, compteurs, installations, logements, dispositifs et matériaux) y compris une Station de comptage et, le cas échéant, un Poste de détente et/ou une Vanne d'isolement d'entrée, appartenant à et/ou utilisées par/ou pour le compte du Client final pour recevoir le Gaz Naturel, à l'exclusion de toute Installation du Gestionnaire, comme indiqué à l'Annexe 10 du présent Contrat.
- (48) « **Système de télémesure** »: l'appareillage de télécomptage et de transmission de données installé par le Gestionnaire sur les lignes de comptage de la Station de comptage du Client final. Cet appareillage est la propriété de et est exploité par le Gestionnaire.
- (49) « **Tarifs régulés** »: les tarifs des services de transport de base et des services de transport complémentaires offerts par le Gestionnaire, tels qu'approuvés par la CREG et publiés par le Gestionnaire, et susceptibles d'être amendés de temps à autre.
- (50) « **Urgence** »: tout événement ou toute situation, assimilable ou non à un cas de force majeure, qui nécessite l'adoption de mesures d'urgence par le Gestionnaire et/ou le Client final, agissant en Opérateur Prudent et Diligent, afin de réparer ou de préserver la sécurité publique ou l'intégrité du Réseau de transport de gaz naturel ou la Station de Réception de Gaz Naturel, selon le cas.
- (51) « **Utilisateur du réseau** »: la personne physique ou morale telle que définie dans la Loi Gaz.

- (52) « **Vanne d'isolement d'entrée** »: l'ensemble des vannes, avec purge et by-pass (équilibrage), faisant partie, le cas échéant, de la Station de Réception de Gaz Naturel, et qui permet la sécurisation de celle-ci.
- (53) « **Vanne d'isolement général d'entrée** »: l'ensemble des vannes, avec purge et by-pass (équilibrage), qui permet à la Station de Réception de Gaz Naturel du Client final d'être isolée du Réseau de transport de gaz naturel. Cette vanne, qui fait en principe partie du Réseau de transport de gaz naturel, excepté dans le cas où le Client Final n'a pas donné son accord ou ne peut pas donner son accord au Gestionnaire pour construire ou opérer cette vanne sur son Site, est indiquée au Plan d'implantation (Annexe 3).
- (54) « **Watt** » ou « **W** »: l'unité de puissance telle que définie dans le respect de la norme ISO 1000 portant sur les unités de mesure du SI et des recommandations relatives à l'utilisation de leurs multiples et de certaines autres unités. 1MW (megaWatt) s'entend comme un million (10^6) de Watt.
- (55) « **Z** »: facteur de compressibilité représentant le quotient entre le volume réel d'une masse arbitraire de gaz aux conditions spécifiées de pression et de température et le volume du même gaz dans les mêmes conditions, calculé d'après la loi des gaz parfaits

2. DISPOSITIONS GÉNÉRALES

Le présent Contrat inclut les Procédures opérationnelles.

3. OBLIGATIONS DES PARTIES

3.1 OBLIGATIONS DES PARTIES

3.1.1 A tout moment, les Parties exécutent le présent Contrat en conformité avec: (i) les normes d'un Opérateur Prudent et Diligent, (ii) les lois et règlements applicables au présent Contrat, en ce compris le Code de bonne conduite, et (iii) les Procédures opérationnelles ci-jointes (Annexe 1) et les autres Annexes.

Dans le cas d'une Station de Réception de Gaz Naturel existant à la Date de début du Contrat, les Parties se conforment aux Procédures opérationnelles à partir du 1er janvier 2017, sauf pour :

- a) les articles 1, 2, 3.1, 4 et 5 des Procédures opérationnelles qui sont d'application immédiate ;
- b) les modifications à une Station de Réception de Gaz Naturel existante, pour lesquelles les Procédures opérationnelles s'appliquent immédiatement ;
- c) les articles 3.4.3 et 3.5.6 des Procédures opérationnelles qui sont d'application à partir du 1er janvier 2011, à l'exception de l'article 3.4.3.2.1 qui est d'application à partir du 1er janvier 2017;
- d) les articles 3.6 et 3.7 des Procédures opérationnelles qui ne sont d'application qu'aux nouvelles installations et aux modifications des installations existantes.

3.1.2 En cas d'Urgence, chaque Partie est autorisée à fermer la Vanne d'isolement général d'entrée. Dans ce cas, elle en avise immédiatement l'autre Partie. La Vanne ainsi fermée n'est ouverte à nouveau que par le personnel dûment autorisé du Gestionnaire qui agit avec toute la diligence requise, et après accord écrit des deux Parties.

Une Partie prenant des mesures en cas d'Urgence :

- a) notifie l'Urgence sans délai à l'autre Partie et fournit avec la diligence raisonnable toutes les informations disponibles sur la cause de l'événement ;
- b) déclare sans délai que la situation d'Urgence a cessé et, dans le cas contraire, évalue le temps requis pour résoudre la situation d'Urgence, et en informe l'autre Partie ; et
- c) prend sans délai toute action raisonnable pour remédier aux événements empêchant l'exécution des obligations du présent Contrat et pour limiter les dommages causés.

3.1.3 Les Parties s'engagent à conclure le Contrat d'Allocation selon le modèle annexé au présent Contrat (Annexe 2), étant entendu que si le Client final en a expressément fait la demande au Gestionnaire, les Parties s'engagent à conclure autant de Contrats d'Allocation que d'Affréteurs approvisionnant le Point de prélèvement, selon le modèle annexé au présent Contrat (Annexe 2).

3.2 OBLIGATIONS DU CLIENT FINAL

3.2.1 Le Client final a conclu ou a demandé à un tiers de conclure un Contrat de Transport avec le Gestionnaire pour l'approvisionnement de Gaz Naturel au Point de prélèvement.

[A AJOUTER POUR LES NOUVEAUX RACCORDEMENTS :

Le Client final s'engage à conclure ou demande à un tiers de conclure un Contrat de Transport commençant au plus tard le [], d'une durée minimale de [] et pour une capacité de transport au moins équivalente à [] m³(n)/h.

Le Client final fournit au Gestionnaire une garantie bancaire à première demande (conforme au modèle repris à l'Annexe 8) couvrant le risque d'investissement du Gestionnaire relatif au raccordement au cas où ne serait pas contractée la capacité de transport d'au moins [] m³(n)/h pour une période minimale de [] à compter de la mise en service du raccordement.]

3.2.2 Sans préjudice de l'article 7 et de toute sanction ou tout recours au titre du droit pénal, le Client final n'est pas en droit de prélever du Gaz Naturel du Réseau de transport de gaz naturel si aucun Contrat de Transport n'est en vigueur au moment du prélèvement par le Client final.

- 3.2.3 Le Client final informe le Gestionnaire de toute modification relative à la personne ou à la société fournissant du Gaz Naturel au Point de prélèvement, et ce pour les quantités allouées au Client final conformément au Contrat d'Allocation.
- 3.2.4 Durant toute la durée du présent Contrat, le Client final (i) entretient, répare et remplace la Station de Réception de Gaz Naturel, (ii) maintient ses installations en bon état de marche et de fonctionnement, (iii) exploite ses installations en Opérateur Prudent et Diligent, et (iv) fait des efforts raisonnables pour renouveler et maintenir toute autorisation nécessaire pour la préservation et l'exploitation de la Station de Réception de Gaz Naturel.
- 3.2.5 En cas de changement prévu dans sa consommation de Gaz Naturel, et au minimum tous les deux ans au mois de mai, le Client final transmet au Gestionnaire, de façon indicative, toute information pertinente relative (i) aux modifications escomptées de sa consommation de Gaz Naturel, en termes de besoins de capacité,(ii) à la consommation annuelle pour les cinq (5) années à venir et (iii) aux développements futurs prévus pour les dix (10) années à venir, en tenant notamment compte des investissements et/ou désinvestissements planifiés et projetés susceptibles d'avoir une incidence sur sa consommation de Gaz Naturel et/ou le facteur de charge de sa consommation de Gaz Naturel.

Il est entendu qu'une telle notification ne porte pas préjudice aux règles régissant l'allocation de capacité et/ou la disponibilité de la capacité.

- 3.2.6 Le Gestionnaire doit donner son accord préalable à tout raccordement d'installations de transport de gaz naturel et/ou de distribution de gaz naturel, en ce compris le(s) Station(s) de Réception de Gaz Naturel, au Réseau de transport de gaz naturel interconnecté. Le Client final motive sa demande en fournissant au Gestionnaire les plans techniques et tous les éléments pertinents, et notamment les éléments économiques, techniques, relatifs aux permis et/ou à la sécurité. Le Gestionnaire ne refuse pas son accord de façon déraisonnable et ne peut le refuser que pour des motifs économiques, techniques, relatifs aux permis et/ou à la sécurité.

3.2.7 Le Gestionnaire a le droit d'installer un Système de télémesure sur les lignes de comptage de la Station de comptage. Le Gestionnaire est également autorisé à recevoir, obtenir (par le biais du Système de télémesure) et traiter les données relatives aux quantités de Gaz Naturel prélevées par le Client final telles que mesurées par la Station de comptage. Le Gestionnaire est par ailleurs en droit de transmettre ces données à l'Affréteur (aux Affréteurs), le cas échéant, à une fréquence et sous la forme qu'il souhaite. La transmission de ces données à tout autre tiers requiert le consentement préalable et écrit du Client final.

A la demande du Client final, le Gestionnaire met à sa disposition les données de télémesure liées au Client final et au Point de Raccordement, moyennant signature préalable par le Client final des conditions contractuelles pertinentes telles que publiées sur le site internet du Gestionnaire.

[POUR LES NOUVEAUX RACCORDEMENTS

3.2.8 *Le Client final paie au Gestionnaire le tarif de raccordement conformément aux Tarifs régulés.]*

3.3 OBLIGATIONS DU GESTIONNAIRE

3.3.1 Sans préjudice des obligations découlant des lois applicables, le Gestionnaire s'engage à maintenir le raccordement physique à la Station de réception de Gaz Naturel au Réseau de transport de gaz naturel au Point de raccordement.

[POUR LES NOUVEAUX RACCORDEMENTS

Sans préjudice des obligations découlant des lois applicables, le Gestionnaire s'engage à raccorder et à maintenir le raccordement physique à la Station de réception de Gaz Naturel au Réseau de transport de gaz naturel au Point de raccordement, conformément l'offre de raccordement du Gestionnaire telle qu'acceptée par le Client final (Annexe [●]).

3.3.2 Durant toute la durée du présent Contrat et sans préjudice de l'application de l'article 3.1.1, le Gestionnaire (i) entretient, répare et remplace la Vanne d'isolement général d'entrée, le joint isolant de la protection cathodique du Réseau de transport de gaz naturel, le Point de raccordement, et les Installations du Gestionnaire, (ii) maintient ces installations en bon état de

marche et de fonctionnement, (iii) exploite ces installations en Opérateur Prudent et Diligent, et (iv) fait des efforts raisonnables pour renouveler et maintenir toute autorisation nécessaire pour le maintien et l'exploitation de celles-ci.

3.3.3 Pour autant que le Gestionnaire reçoive aux points d'entrée du Réseau de transport de gaz naturel, notamment de l'Affréteur, des débits de Gaz Naturel suffisants et conformes aux spécifications pour le transport à ces points d'entrée, le Gestionnaire assure que la Pression et la qualité du Gaz Naturel au Point de raccordement soient conformes aux conditions de l'Annexe 7.

Si la Pression et/ou la qualité du Gaz Naturel ne sont pas conformes aux conditions précitées, le Client final peut demander au Gestionnaire de lui démontrer que le Gestionnaire a assuré la Pression et la qualité du Gaz Naturel et/ou demander de lui transmettre les informations pertinentes afin que le Client final puisse s'adresser à son/ses Affréteurs ou à des tiers en vue d'une éventuelle indemnisation. Si le Gestionnaire a manqué à son obligation, il indemnise le Client final des dommages subis et démontrés par ce dernier, dans les limites du présent Contrat.

Le Gestionnaire transmet toute information pertinente relative à un problème ou à un incident sur un (ou plusieurs) point(s) d'entrée et pouvant raisonnablement avoir eu un impact sur la Pression et/ou la qualité du Gaz Naturel au Point de raccordement.

4. RESPONSABILITÉ

4.1 RESPONSABILITE DES PARTIES

L'article 4 s'applique à tous les cas où la responsabilité d'une Partie est mise en cause dans le cadre du présent Contrat, tant dans le cas d'une responsabilité contractuelle que dans le cas d'un concours de responsabilités contractuelle et extracontractuelle.

4.2 LIMITATIONS DE RESPONSABILITE

4.2.1 Sans préjudice de l'article 4.1 et sauf en cas de dol ou de faute intentionnelle, la responsabilité d'une Partie vis-à-vis de l'autre Partie est exclusivement limitée à la réparation des Dommages Directs subis par cette autre Partie, dans les limites définies ci-après, aux articles 4.2.2 et 4.2.3.

4.2.2 En cas de faute grave, la responsabilité d'une Partie vis-à-vis de l'autre Partie est limitée à l'indemnisation des Dommages Matériels Directs et des Dommages Immatériels Directs subis par cette autre Partie. Le montant de l'indemnité est limité par sinistre et par année civile:

- (i) pour les Dommages Matériels Directs : à un montant équivalent à la partie du chiffre d'affaires annuel du Gestionnaire qui est générée par la souscription de capacité de prélèvement (à l'exclusion des services de flexibilité) au Point de prélèvement du Client final, sans que cette limite ne soit inférieure à cinquante mille euros (50.000 EUR), et avec une limite maximum de deux millions cinq cent mille euros (2.500.000 EUR); et,
- (ii) pour les Dommages Immatériels Directs : à un montant équivalent à la partie du chiffre d'affaires annuel du Gestionnaire qui est générée par la souscription de capacité de prélèvement (à l'exclusion des services de flexibilité) au Point de prélèvement du Client final, sans que cette limite ne soit inférieure à cinquante mille euros (50.000 EUR), et avec une limite maximum de cinq cent mille euros (500.000 EUR).

4.2.3 Dans tous les autres cas, la responsabilité d'une Partie vis-à-vis de l'autre

Partie est limitée à l'indemnisation des Dommages Matériels Directs subis par l'autre Partie. Le montant de l'indemnité est limité par sinistre et par année civile à un montant équivalent à la partie du chiffre d'affaires annuel du Gestionnaire qui est générée par la souscription de capacité de prélèvement (à l'exclusion des services de flexibilité) au Point de prélèvement du Client final, sans que cette limite ne soit inférieure à cinquante mille euros (50.000 EUR), et avec une limite maximum de un million d'euros (1.000.000 EUR).

Les limitations de responsabilité stipulées dans le présent article 4 sont d'application pour toutes les demandes de paiement de dommages et intérêts par Site du Client final, en ce compris la totalité des Stations de Réception de Gaz Naturel pour un tel Site.

- 4.2.4. Sauf en cas de dol ou de faute intentionnelle, l'indemnisation maximale par sinistre due par le Gestionnaire pour l'ensemble de tous les contrats standards de raccordement conclus par le Gestionnaire avec le Client final et les autres clients finaux, est en tout état de cause limitée à un montant global de cinq millions d'euros (5.000.000 EUR). Si le montant total des dommages excède ce montant de cinq millions d'euros (5.000.000 EUR), l'indemnisation maximale due par le Gestionnaire est répartie entre le Client final et les clients finaux concernés au prorata des dommages subis.

4.3 OBLIGATION DE LIMITATION DE DOMMAGES

Dans le cas où des dommages sont causés par une Partie, l'autre Partie prend toutes les mesures raisonnables afin de limiter son dommage, tenant compte des intérêts de chacune des Parties. Le Client final prend aussi, de manière préventive, les mesures adéquates en tant que Opérateur Prudent et Diligent afin de se protéger contre les conséquences des interruptions éventuelles du service de transport souscrit affectant le prélèvement.

4.4 GARANTIE

Pour l'indemnisation de dommages au-delà des limitations prévues à l'article 4.2, une Partie garantit l'autre Partie et tient indemne cette dernière de tous recours, actions, responsabilités, dépenses et frais de l'une des Sociétés liées de la Partie garante, connectée de manière directe ou indirecte à la même

Station de Réception de Gaz Naturel.

Sans préjudice de ce qui précède, une Partie tient l'autre Partie indemne et la garantit contre tous recours, actions, responsabilités, dépenses et frais d'un tiers pour l'indemnisation de dommages découlant ou résultant de la non exécution par la Partie garante de ses obligations en vertu des lois et règlements applicables et/ou du présent Contrat.

4.5 PROCEDURE

Lorsqu'une Partie estime être en droit d'être indemnisée par l'autre Partie conformément à l'article 4, cette Partie en informe l'autre Partie par écrit. Cette notification par lettre recommandée doit être effectuée dès que la Partie notifiante a connaissance des éléments sur base desquels elle entend fonder sa demande. La notification expose de façon détaillée le type de demande, le montant et la méthode de calcul, avec la référence aux clauses contractuelles invoquées.

4.6 ABANDON DE RECOURS

4.6.1 Sauf en cas de dol ou de faute intentionnelle, chacune des Parties renonce et fait en sorte que ses assureurs renoncent à tout recours éventuel contre l'autre Partie pour cause de décès ou de dommage corporel causé par l'autre Partie à elle-même, à l'un de ses employés ou de ses mandataires.

Si l'assureur d'une des Parties refuse de renoncer à tout recours éventuel contre l'autre Partie pour cause de décès ou de dommage corporel causé par l'autre Partie à elle-même, à l'un de ses employés ou de ses mandataires, cette Partie en informe immédiatement l'autre Partie afin qu'une couverture d'assurance adéquate soit mise en place par les Parties.

4.6.2 En cas de manquement par l'Affréteur (ou les Affréteurs) à ses obligations découlant de toute convention qu'il a conclue pour la fourniture de Gaz Naturel aux installations du Client final et le transport y afférent, le Gestionnaire n'est soumis à aucune obligation ou responsabilité de quelque nature que ce soit, dans la mesure où et pour autant que le manquement de l'Affréteur (ou les Affréteurs) empêche ou a empêché le Gestionnaire d'exécuter ses obligations vis-à-vis du Client final en vertu du présent Contrat.

4.6.3 Chaque Partie fait en sorte que ses assureurs renoncent à tous les droits de subrogation ou droits de recours quelconques à l'encontre de l'autre Partie conformément aux responsabilités et indemnités prévues aux articles 4.1 et 4.2.

Si l'assureur de l'une des Parties refuse de renoncer à tout recours éventuel contre l'autre Partie pour cause de décès ou de dommage corporel causé par l'autre Partie à elle-même, à l'un de ses employés ou de ses mandataires, cette Partie en informe immédiatement l'autre Partie afin qu'une couverture d'assurance adéquate soit mise en place par les Parties.

4.7 NON-RESPECT DES ARTICLES 3.2.1 ET 3.2.2

Nonobstant les articles 4.1 et 4.2, et moyennant mise en demeure préalable, le Client final est tenu responsable et garantit le Gestionnaire contre tous recours, responsabilités, frais, dépenses, pertes ou dommages, en ce compris les frais, dépenses, pertes ou Dommages Directs et dommages indirects, ainsi que les frais, dépenses, pertes ou dommages matériels et immatériels, subis par le Gestionnaire à la suite du non-respect par le Client final des dispositions des articles 3.2.1 (ou de l'article 3.2.1, 1er alinéa pour les nouveaux raccordements) et 3.2.2.

Il est convenu que le Client final verse dans tous les cas au Gestionnaire au minimum les pénalités pour dépassement de la capacité de transport et de la flexibilité conformément aux Tarifs régulés. Les plafonds de responsabilité tels que prévus à l'article 4.2 ne s'appliquent pas en cas de non-respect des articles 3.2.1 (ou de l'article 3.2.1, 1er alinéa pour les nouveaux raccordements) et 3.2.2.

5 FORCE MAJEURE

5.1 Le terme « **Force Majeure** » désigne tout événement imprévisible et indépendant de sa volonté, sur lequel une Partie agissant en Opérateur Prudent et Diligent n'a aucun contrôle, causant ou entraînant une impossibilité pour ladite Partie de respecter une obligation en vertu du présent Contrat, à l'exception des paiements dans le cadre du présent Contrat.

Pour autant qu'ils respectent les exigences stipulées au paragraphe précédent, les événements relevant d'un cas de Force Majeure sont, sans y être limités: les forces de la nature, les grèves, les actes du gouvernement ou de toute autorité gouvernementale ou d'un représentant de celle-ci (ayant ou non valeur légale), la non-obtention ou le non-renouvellement en temps opportun de toute autorisation non attribuable à un retard ou une faute de la Partie concernée, le refus par les autorités de maintenir une autorisation quelconque non attribuable à un retard ou une faute de la Partie concernée, les guerres, les insurrections, les émeutes, les glissements de terrain, les incendies, les inondations, les tremblements de terre, les explosions, les défaillances mécaniques ou les accidents affectant toute installation de transport ou autre usine ou équipement nécessaire à la mise en œuvre du présent Contrat.

Tout conflit du travail est réglé à la seule discrétion de la Partie impliquée dans un tel conflit.

5.2 En cas de Force Majeure, les obligations de la Partie concernée sont suspendues tant que et dans la mesure où elles sont affectées par un tel cas de Force Majeure.

5.3 Une Partie invoquant un cas de Force Majeure doit:

- a) notifier sans délai à l'autre Partie l'événement faisant l'objet du cas de Force Majeure, et lui fournir avec la diligence raisonnablement requise toutes les informations disponibles sur la cause de l'événement ainsi que l'estimation du temps nécessaire pour remédier au cas de Force Majeure ;
et,
- b) prendre sans délai toutes les mesures pratiques raisonnables permettant de corriger les circonstances empêchant le respect de ses obligations et d'en limiter les dommages.

6 DURÉE

Sans préjudice des articles 7 et 8.7, le présent Contrat entre en vigueur à la date de sa signature (la « **Date de début du Contrat** ») et reste en vigueur pour une période indéterminée.

7 RÉSILIATION ET RECOURS

7.1 Le Client final a le droit, moyennant un préavis de trois (3) mois, de demander de mettre fin au raccordement de la Station de Réception de Gaz Naturel au Réseau de transport de gaz naturel et de mettre fin au présent Contrat, sous réserve du paiement des Tarifs régulés pour cette opération.

[OU POUR LES NOUVEAUX RACCORDEMENTS :

Sans préjudice de l'appel par le Gestionnaire à la garantie bancaire dont question à l'article 3.2.1, le Client final a le droit, moyennant un préavis de trois (3) mois, de demander de mettre fin au raccordement de la Station de Réception de Gaz naturel au Réseau de transport de gaz naturel et de mettre fin au présent Contrat, sous réserve du paiement des Tarifs régulés pour cette opération.]

7.2 Sans préjudice de leurs autres droits et recours, le Client final et le Gestionnaire ont le droit de mettre fin immédiatement au présent Contrat dans les cas suivants : (i) le Client final par notification écrite et (ii) le Gestionnaire après avoir obtenu l'autorisation du juge tel que défini à l'article 9:

- si l'autre Partie devient insolvable,
- si un jugement ou une ordonnance est rendu(e) ou si un accord est passé pour la liquidation, l'administration ou la dissolution de l'autre Partie,
- ou si un agent administratif ou autre administrateur judiciaire, un gérant, une fiduciaire, un liquidateur, un administrateur, ou un agent similaire est désigné pour la gestion de l'intégralité ou d'une part substantielle des biens de l'autre Partie,
- ou si tout autre événement similaire aux éléments précités se produit dans une juridiction applicable.

- 7.3 Le Client final et le Gestionnaire ont également le droit, sans préjudice de leurs autres droits ou recours, de mettre fin immédiatement au présent Contrat dans le cas suivant: (i) le Client final par notification écrite et (ii) le Gestionnaire après avoir obtenu l'autorisation du juge tel que défini à l'article 9, si l'autre Partie viole substantiellement le présent Contrat (qu'il s'agisse d'un événement isolé ou d'une série d'événements constituant ensemble une violation substantielle) et ne résout pas ladite violation dans les quinze (15) jours ouvrables à compter de la réception de la mise en demeure écrite dans laquelle la Partie notifiante lui demande de remédier à la situation.
- 7.4 Sans préjudice de l'article 4.5 et de ses autres droits et recours, le Gestionnaire est, en cas d'absence de Contrat de Transport en vigueur ou de suspension de ce Contrat de Transport pour l'approvisionnement du Client final en Gaz Naturel au Point de prélèvement, moyennant simple notification au Client final (c'est à dire par téléphone, par email ou par courrier) et moyennant le respect des dispositions pertinentes du Code de bonne conduite, ou immédiatement en cas d'Urgence ou de Force Majeure, en droit de fermer la Vanne d'isolement général d'entrée, sans indemnisation quelconque due au Client final.

8 DIVERS

8.1 AVIS

Sauf disposition contraire expresse, tout avis et toute demande prévus dans le présent Contrat sont formulés par écrit et réputés avoir été communiqués en temps et en heure s'ils ont été remis ou envoyés à l'autre Partie par poste, télégramme, télécopie (immédiatement confirmée par courrier), ou télex aux adresses suivantes :

(i) *Fluxys SA :*

31, avenue des Arts

1040 BRUXELLES - BELGIQUE

Tél. : + 32 2 282 77 77

Fax : + 32 2 282 02 50

(ii) *Client final :*

.....
.....
.....

ou à toute adresse susceptible d'être modifiée de temps à autre par chaque Partie et notifiée sans délai et par écrit à l'autre Partie. Les avis notifiés dans le cadre des communications de routine, à l'instar des factures, sont considérés comme valablement réceptionnés à la date de signature pour réception par la Partie destinataire ou, s'il n'y a pas eu de réception, au moment où le courrier a été déposé à la poste sous la forme d'une lettre recommandée correctement affranchie.

Un rapport des transmissions par télécopie atteste de la réception des avis et communications envoyés par télécopie.

8.2 CESSION

Le présent Contrat engage et s'applique au profit des Parties et de leurs cessionnaires autorisés.

Le Client final ne peut céder en tout ou en partie (y compris pour toute période inférieure à la durée restante du Contrat, auquel cas le Client final reprendrait automatiquement ses droits et obligations au titre du présent Contrat à la fin d'une telle cession temporaire) tout droit et obligation au titre du présent Contrat sans l'accord écrit et préalable du Gestionnaire.

Le Gestionnaire ne refuse pas cette autorisation si le cessionnaire offre des garanties financières et techniques satisfaisantes et s'est expressément engagé par écrit à être lié par le présent Contrat.

Aucune cession ne sera effective avant notification écrite à l'autre Partie relative à une telle cession et, le cas échéant, avant l'autorisation écrite du Gestionnaire.

8.3 INFORMATION

Les Parties se communiquent à tout moment toutes les informations pouvant s'avérer nécessaires ou utiles pour permettre à chaque Partie d'exercer ses droits et de respecter ses obligations au titre du présent Contrat.

8.4 DIVISIBILITE

Si l'une des dispositions du présent Contrat s'avère être non valable, illégale ou inexécutable en tout ou en partie, les Parties se consultent afin de remplacer cette disposition par une disposition valide et réalisable. A défaut, ladite disposition est retirée du présent Contrat, les autres dispositions restant inchangées.

8.5 RENONCIATION

Si une Partie au présent Contrat omet d'appliquer ou d'exercer, à tout moment ou pendant une durée quelconque, une condition ou un droit quelconque provenant de ou conformément au présent Contrat, cette circonstance ne constitue pas une renonciation par cette Partie à ladite condition ou audit droit et ne peut être interprétée comme tel, et n'affecte nullement le droit de cette Partie de l'appliquer ou à l'exercer ultérieurement, sauf disposition contraire expresse.

8.6 DIVERGENCE

En cas de divergence entre le présent Contrat d'une part, et l'une ou plusieurs de ses Annexes d'autre part, les dispositions du présent Contrat prévalent.

8.7 SURVIE DE DROITS, DEVOIRS ET OBLIGATIONS

La résiliation du présent Contrat pour quelque motif que ce soit ne libère pas les Parties des responsabilités qui, au moment de la résiliation, leur incombaient ou pouvaient leur incomber ultérieurement en raison de tout acte ou omission antérieur(e) à ladite résiliation.

8.8 MODIFICATION DE CIRCONSTANCES

Toute modification des Tarifs régulés s'applique automatiquement au présent Contrat.

Les Parties conviennent que dans le cas où la CREG approuve des modifications au contrat standard de raccordement conformément au cadre légal en vigueur, le Gestionnaire et/ou le Client final a(ont) le droit de demander l'adaptation du présent Contrat conformément à la décision de la CREG avec effet à la date d'entrée en vigueur des modifications du contrat standard de raccordement.

9 LITIGES – DROIT APPLICABLE

Toutes les plaintes, les litiges et autres questions découlant du ou relatifs au présent Contrat, que les Parties ne peuvent résoudre au moyen du service de conciliation organisé par le régulateur concerné conformément aux lois et règlements en vigueur, seront soumis à la compétence des tribunaux de Bruxelles.

Sur base d'un accord préalable, les Parties peuvent soumettre les litiges susmentionnés au service d'arbitrage organisé par le régulateur concerné conformément aux lois et règlements en vigueur.

Le présent Contrat est régi et interprété conformément au droit belge.

Fait à Bruxelles en deux (2) exemplaires originaux le [DATE],

Pour FLUXYS SA

.....
[NOM & FONCTION]

.....
[NOM & FONCTION]

Pour le CLIENT FINAL

.....
[NOM & FONCTION]

.....
[NOM & FONCTION]

ANNEXES:

- 1 Procédures opérationnelles
- 2 Modèle de Contrat d'Allocation
- 3 Plan d'implantation
- 4 Certificat de conformité
- 5 Rapport de mise en service
- 6 Coordonnées
- 7 Spécifications
- 8 Garantie bancaire (pour de nouveaux raccordements)
- 9 Installations du Gestionnaire
- 10 Station de Réception de Gaz Naturel

PROCEDURES OPERATIONNELLES

Version 2.31

DATE : 10/09/2008

TABLE DES MATIÈRES

1	DISPOSITIONS GÉNÉRALES.....	3
2	GENERALITES.....	4
2.1	STATION DE RECEPTION DE GAZ NATUREL	4
2.1.1	Construction et équipement.....	4
2.1.2	Odorisation	4
2.2	ÉQUIPEMENT DE MESURE.....	4
2.3	MISE SOUS SCELLE D'EQUIPEMENT PAR LE TRANSPORTEUR	5
3	SPÉCIFICATIONS TECHNIQUES RELATIVES AUX STATIONS DE RECEPTION DE GAZ NATUREL.....	6
3.1	CATEGORIES DE STATIONS DE RECEPTION DE GAZ NATUREL	6
3.2	RACCORDEMENT AU SYSTEME DE TRANSPORT	6
3.3	DOCUMENTS TECHNIQUES D'ETUDE ET APPROBATION.....	7
3.3.1	Généralités.....	7
3.3.2	Documents à soumettre.....	7
3.3.3	Plan général d'implantation	7
3.4	CONFIGURATION D'UNE STATION DE RECEPTION DE GAZ NATUREL.....	8
3.4.1	Généralités.....	8
3.4.2	Lignes de détente.....	8
3.4.3	Sous-ensemble de mesure de volume	9
3.5	CARACTERISTIQUES DES APPAREILS	11
3.5.1	Règles générales de construction et de montage.....	11
3.5.2	Vannes.....	11
3.5.3	Réchauffage du gaz (le cas échéant)	11
3.5.4	Détendeur « actif ».....	11
3.5.5	Dispositifs de sécurité	11
3.5.6	Sous-ensemble de mesure de volume	12
3.5.7	Mesure de la pression et de la température	14
3.6	CARACTERISTIQUES DES MATERIAUX	16
3.6.1	Sécurité	16
3.6.2	Généralités	16
3.6.3	Tuyaux.....	16
3.6.4	Raccords (coudes, pièces en T, etc.)	16
3.6.5	Brides	17
3.6.6	Accessoires.....	17
3.6.7	Filtres à poussières	17
3.6.8	Échangeur de chaleur	18
3.6.9	Assemblage.....	19
3.7	ÉPREUVES A EXECUTER PAR LE CONSTRUCTEUR.....	20
3.7.1	Pour la partie avec Pression maximale de service (MOP) > 14,7 bar.....	20
3.7.2	Pour la partie avec Pression maximale de service (MOP) ≤ 14,7 bar.....	20
3.8	MISE SOUS GAZ.....	21
4	PROCÉDURES OPÉRATIONNELLES POUR LA STATION DE RECEPTION DE GAZ NATUREL.....	22
4.1	ACCES	22
4.2	CLE DE MANŒUVRE DU CLIENT FINAL	22
4.3	PIECES DE RECHANGE.....	22
4.4	ENREGISTREMENTS D'INDEX	22
4.5	DEFECTUOSITE D'UN ÉQUIPEMENT DE COMPTAGE.....	22
5	DÉTERMINATION DES QUANTITÉS PRÉLEVÉES.....	24
5.1	GENERALITES	24
5.2	DETERMINATION DE L'ENERGIE RELIVRÉE	25
5.2.1	Présence d'un chromatographe en phase gazeuse dans la Station de Réception de Gaz Naturel.....	25
5.2.2	Absence de chromatographe en phase gazeuse dans la Station de Réception de Gaz Naturel.....	25
6	ANNEXES	26
6.1	SCHEMA DE PRINCIPE 4.00.000/0862 : STATION DE RECEPTION DE GAZ NATUREL : ÉQUIPEMENT DU COLLECTEUR D'ENTREE ET DE SORTIE.....	26
	26

1 DISPOSITIONS GÉNÉRALES

Le Client Final transmettra au Transporteur, avant la mise en service d'une nouvelle Station de Réception de Gaz Naturel ou de tout remplacement d'équipements ou de parties d'une Station de Réception de Gaz Naturel existante, tous les documents certifiant la conformité de la Station de Réception de Gaz Naturel ou des parties adaptées :

(a) à ces spécifications techniques applicables au moment de la mise en service,

(b) à toute la législation et la réglementation en vigueur, y compris, entre autres, les documents auxquels il est fait référence aux articles 3.3 et 3.8.

Pour les installations existantes, le Transporteur transmettra au Client Final, sur demande et sous réserve de disponibilité, une copie de tous les documents auxquels il est fait référence aux articles 3.3 et 3.8.

2 GENERALITES

2.1 STATION DE RECEPTION DE GAZ NATUREL

2.1.1 CONSTRUCTION ET EQUIPEMENT

La localisation et les conditions d'exploitation de la Station de Réception de Gaz Naturel, ainsi que toute modification de ces informations, devront être soumises au Transporteur aux fins de vérification de leur conformité aux présentes.

Le Transporteur sera autorisé, sans y être obligé, à installer, à tout moment, un Système de télémessure sur le Site, à ses propres frais.

2.1.2 ODORISATION

Le Gaz Naturel délivré par le Transporteur au point de raccordement n'est pas odorisé. Le Client Final a pour entière responsabilité de se conformer à toutes les exigences légales, y compris, pour autant qu'il soit applicable, à l'Arrêté Royal du 28 juin 1971.

2.2 ÉQUIPEMENT DE MESURE

Le Client Final se chargera de la maintenance de tous les équipements de mesure en conformité avec la législation et la réglementation en vigueur ainsi qu'avec les spécifications de leur fabricant et autres spécifications décrites dans les présentes Procédures Opérationnelles, à l'exception des Installations du Transporteur dont le Transporteur assurera la maintenance. Les limites de tolérance de tous les équipements de mesure seront conformes à la législation et à la réglementation en vigueur .

Le Client Final exécutera les procédures métrologiques requises et appliquera les limites de tolérance en conformité avec la législation et la réglementation en vigueur et plus généralement avec les normes professionnelles reconnues.

Le Client Final, agissant en Opérateur Prudent et Diligent, veillera à effectuer des contrôles avec la régularité nécessaire et conformément à la législation et la réglementation en vigueur, aux codes et normes applicables, ainsi qu'aux spécifications du fabricant et à toute autre spécification décrite dans les présentes Procédures Opérationnelles.

Les deux parties auront le droit, aussi souvent qu'elles le trouveront nécessaire et agissant en Opérateur Prudent et Diligent, de faire vérifier la précision de l'équipement de mesure installé. En outre, chacune des parties concernées aura le droit de demander, agissant en Opérateur Prudent et Diligent, qu'il soit procédé à la vérification de l'équipement de mesure en présence d'un agent représentant l'autre partie.

Cette vérification peut entre autre prendre la forme, si possible, d'une comparaison avec un autre équipement de mesure présent (cf ; infra point 3.4.3) et/ou de la mise des compteurs en série.

Si, à partir de ces vérifications, il s'avère que l'équipement ne fonctionne pas dans les tolérances autorisées, les coûts de vérification, ainsi que les coûts de réglage et d'étalonnage qui en résultent, seront supportés par le Client Final.

Les deux parties auront le droit de faire procéder à un réétalonnage des instruments de mesure auprès d'un banc d'étalonnage agréé aux choix. A cet égard, la présence d'un agent représentant les parties n'est pas requise. Chaque vérification fera l'objet d'un rapport écrit qui devra être signé par les deux parties et, le cas échéant, par le Constructeur.

En cas de résultat de mesure imprécis reconnu par les parties concernées ou en cas de panne ou de mise en réparation d'un équipement de mesure ayant pour conséquence une mesure incorrecte des Quantités relivrées de Gaz Naturel, que ce soit ou non pour une période de temps déterminée, le Transporteur, le Client Final et l'(es) Affréteur(s) du Client Final devront estimer ensemble cette quantité relivrée à l'aide des meilleures données disponibles. La période concernée par une telle estimation se confondra avec la période débutant à l'instant où l'imprécision observée s'est manifestée ou à l'instant de la mise hors service de l'équipement de mesure. En cas de méconnaissance de la période concernée ou de désaccord à son sujet, les corrections apportées devraient porter sur une période s'étendant sur la moitié du temps écoulé depuis la date du dernier contrôle constatant que l'appareil fonctionnait encore bien. Cette date de contrôle est soit la date du dernier contrôle, soit la date du dernier étalonnage.

2.3 MISE SOUS SCELLE D'EQUIPEMENT PAR LE TRANSPORTEUR

Tous les clapets de dérivation ainsi que les vannes, les raccords et les armoires des équipements de commande et de mesure peuvent être scellés par le Transporteur, à sa discrétion exclusive.

Le Client Final peut, par notification préalable écrite et dûment motivée, demander au Transporteur de ne retirer que les scellés non métrologiques qu'il a placés. Si le Client Final est obligé de rompre les scellés, il devra le notifier immédiatement par téléphone au service Dispatching du Transporteur (en expliquant les motifs), puis le confirmer par écrit.

3 SPÉCIFICATIONS TECHNIQUES RELATIVES AUX STATIONS DE RECEPTION DE GAZ NATUREL

3.1 CATEGORIES DE STATIONS DE RECEPTION DE GAZ NATUREL

Les Stations de réception de Gaz Naturel sont classées selon 3 catégories en fonction de la pression d'entrée :

- Catégorie 1 :
Pression d'entrée de la Station de Réception de Gaz Naturel > 14,7 bar.
- Catégorie 2 :
Pression d'entrée de la Station de Réception de Gaz Naturel > 4,9 bar et ≤ 14,7 bar.
- Catégorie 3 :
Pression d'entrée de la Station de Réception de Gaz Naturel ≤ 4,9 bar.

3.2 RACCORDEMENT AU RESEAU DE TRANSPORT

Le Transporteur fournit et installe la Vanne d'isolement général d'entrée la canalisation ainsi que le câble et/ou le conduit à fibre optique, pour le Système de télémesure, jusqu'au point de raccordement.

Le Client Final doit poser le câble et/ou le conduit à fibre optique (fourni par le Transporteur) jusqu'au local d'électricité de la Station de Réception de Gaz Naturel, près du Système de télémesure.

Pour les installations existantes, la situation restera inchangée.

La portion de canalisation comprise entre le point de raccordement et le Poste de détente et/ou la Station de comptage fait partie de la Station de Réception de Gaz Naturel. À ce titre, elle doit être construite par le Client Final et doit être testée selon les règles applicables à la Station de Réception de Gaz Naturel, comme indiqué à l'article 3.7. Par conséquent, une telle portion de canalisation doit avoir le même diamètre que la canalisation au point de raccordement, faisant partie du système de transport, et se terminer au niveau d'une tête (pour effectuer les essais de pression) qui sera retirée lors du raccordement au système de transport.

La Vanne d'isolement d'entrée (le cas échéant) de la Station de Réception de Gaz Naturel sera facilement accessible par le Client Final et/ou son ou ses représentant(s) en toutes circonstances et sera située à une distance de sécurité des limites de la Station de Réception de Gaz Naturel (clôture, mur, etc.). Cette Vanne d'isolement d'entrée (le cas échéant) devra toujours rester opérationnelle (par exemple : en cas d'incendie).

3.2.1.1 LOCAL ELECTRIQUE

- Tous les appareils électriques (et électroniques) seront installés conformément aux instructions du fabricant si nécessaire, dans un local électrique adapté.
- Le Client Final fournira une connexion téléphonique dans le local électrique (câble de 6 paires au minimum).
- Tout Système de télémesure (fourni et installé par le Transporteur) sera fixé au mur. Par conséquent, le Client Final fournira un espace minimum de 1 m x 1 m x 1 m pour installer l'équipement.
- Le Client Final installera le câble et/ou le conduit à fibre optique du point de raccordement au local électrique (près du Système de télémesure).
- Le Client Final fournira trois points d'alimentation électrique de 230 V 50 Hz 10 A pour le Transporteur.

3.3 DOCUMENTS TECHNIQUES D'ETUDE ET APPROBATION

3.3.1 GENERALITES

À chaque remplacement d'appareils ou de parties de la Station de Reception de Gaz Naturel pour lequel les plans as-built de la Station de Réception de Gaz Naturel doivent être modifié, ou pour la construction d'une nouvelle Station de Réception de Gaz Naturel, différents documents doivent être fournis.

3.3.2 DOCUMENTS A SOUMETTRE

Le Client Final soumet au Transporteur pour avis et remarques aux moments définis ci-après les documents suivants :

Avant d'établir les plans d'exécution :

- Un avant-projet d'implantation. (le cas échéant)
- Un avant-projet du plan du bâtiment (le cas échéant).
- Le schéma de principe ou le schéma de procédé (P&ID).
- Une copie des spécifications techniques envoyées au Constructeur avec la demande de prix.

Après étude mais avant construction :

- Une liste des appareils prévus, incluant les notes de calcul et les caractéristiques de ces appareils.
- Les dernières versions des plans d'étude (génie civil, tuyauterie, électricité et régulation).

Après construction :

- Les plans as-built (tuyauterie, électricité et régulation) dès que possible après la construction.

3.3.3 PLAN GENERAL D'IMPLANTATION

Le plan d'implantation indiquera la situation existante et les projets éventuels de construction dans un rayon de 50 m autour de la Station de Réception de Gaz Naturel, ainsi que la position de la Vanne d'isolement général d'entrée (le cas échéant), de la Vanne d'isolement d'entrée, ainsi que le tracé de la canalisation d'arrivée de gaz sur le Site (entre le point de raccordement et le collecteur d'entrée de la Station de Réception de Gaz).

3.4 CONFIGURATION D'UNE STATION DE RECEPTION DE GAZ NATUREL

3.4.1 GENERALITES

Voir schéma de principe 4.00.000/0862 [voir Annexe 6]

Une Station de Réception de Gaz Naturel comprend au moins :

- le tronçon de canalisation compris entre le Point de raccordement et le collecteur d'entrée, y compris la Vanne d'isolement d'entrée (le cas échéant) ;
- le(s) joint(s) isolant(s) ;
- sur le collecteur d'entrée :
 - les prises de pression,
 - une prise de température ;
- le Poste de détente (le cas échéant);
- la Station de comptage (avant, après ou sans le poste de détente);
- un système d'odorisation (le cas échéant);
- le raccordement de la canalisation d'arrivée de gaz aux chaudières (le cas échéant);
- un joint isolant (si la tuyauterie de sortie de la station est souterraine);
- une Vanne d'isolement de sortie (le cas échéant).

3.4.2 LIGNES DE DETENTE

3.4.2.1 GENERALITES

Le Poste de détente doit être conforme à la norme EN12186.

3.4.2.2 APPAREILS DE SECURITE

Chaque ligne de détente des postes de détente de catégorie 1 et 2, telle que décrite ci-après, sera équipée de deux types d'appareils de sécurité non semblables qui, indépendamment l'un de l'autre, empêchent une augmentation de la pression en aval du détendeur au-delà des limites admissibles. Chaque appareil devra fonctionner en secours de l'autre. L'un de ces appareils devra couper l'alimentation en gaz de la ligne si la pression en aval du détendeur actif descend en dessous d'une valeur minimale établie. Dans ce cas, le ré enclenchement de la ligne ne pourra se faire que par une intervention manuelle.

3.4.3 SOUS-ENSEMBLE DE MESURE DE VOLUME

Le sous-ensemble de mesure de volume doit avoir un nombre suffisant de lignes de comptage afin de mesurer tout débit possible (dans la plage d'étalonnage du ou des Compteurs) pour lequel la Station de Réception de Gaz Naturel a été construite.

3.4.3.1 COMPTEUR A PISTONS ROTATIFS

3.4.3.1.1 Lignes de comptage

Chaque lignes de comptage comprend successivement :

- une vanne avec by-pass d'équilibrage (V) ;
- un filtre conique (FL) constitué d'un tamis à mailles fines supporté par une tôle perforée (la surface de passage totale du filtre conique doit être supérieure ou égale à la surface de passage du tuyau). Le filtre sera installé en permanence dans la tuyauterie avec la pointe orientée dans le sens contraire au flux de gaz ;
- des prises de contrôle de la pression différentielle du filtre conique avec vanne ½" NPT F et bouchon ;
- une longueur droite de 4D au minimum avec des doigts de gant en nombre suffisant (voir point 3.5.7.1) ;
- un Compteur à pistons rotatifs (Pm) (voir point 3.5.6.1) ;
- une longueur droite de 2D au minimum avec prise de purge (bossage ½ " + vanne + bouchon) ;
- une vanne de sortie (BV) (à boisseau sphérique, sauf s'il y a une vanne à boisseau sphérique à la sortie de la Station de Réception de Gaz).

3.4.3.1.2 Ligne de by-pass

La ligne de by-pass comprend :

- soit 2 vannes bloquées en position fermée avec un robinet de purge entre les deux (variante 1) ;
- soit une vanne à double étanchéité bloquée en position fermée et munie d'un dispositif de contrôle d'étanchéité (variante 2).

3.4.3.2 COMPTEUR A TURBINE

Le Client Final installera

- deux Compteurs à turbine montés en série/en parallèle pour Stations de réception de Gaz Naturel ayant un débit supérieur à 3 000 m³(n)/h : ;
- un Compteur à turbine équipé d'un by-pass (accord écrit du Transporteur nécessaire) pour Stations de réception de Gaz Naturel ayant un débit inférieur ou égal à 3 000 m³(n)/h : .

3.4.3.2.1 Deux Compteurs à turbine en série/en parallèle

3.4.3.2.1.1 Configuration

- L'installation comportera deux lignes de comptage identiques. Chaque Compteur à turbine devra être à même d'assurer le Débit nominal pour lequel le sous-ensemble de mesure de volume a été conçu.
- L'installation sera conçue de façon à permettre la mise en série et la mise en parallèle des deux Compteurs à turbine. La mise en parallèle est prévue pour l'utilisation du deuxième Compteur en cas de panne ou d'inspection du premier Compteur à turbine. La mise en série est prévue pour comparer les deux Compteurs. Passer d'un fonctionnement en parallèle à un fonctionnement en série ou vice-versa doit pouvoir se faire sans interruption du comptage de la quantité prélevée.

3.4.3.2.1.2 Composition de chaque ligne de comptage

Chaque ligne de comptage comprend successivement :

- une vanne d'entrée (V) avec by-pass d'équilibrage ;
- un filtre conique (FL) constitué d'un tamis à mailles fines supporté par une tôle perforée (la surface de passage totale du filtre conique doit être supérieure ou égale à la surface de passage du tuyau). Le filtre sera installé en permanence dans la tuyauterie avec la pointe orientée dans le sens contraire au flux de gaz ;
- des prises de contrôle de la pression différentielle du filtre conique avec vanne ½" NPT F et bouchon ;
- un Compteur à turbine (Pm) 3D (voir point 3.5.6.1) avec une longueur droite (avant le Compteur) conforme aux directives des fabricants et aux exigences de « perturbation de faible niveau » et de « perturbation de haut niveau » décrites au §5 « Metrological performance requirements » ; « Installation conditions » de la norme EN12261 « Turbine Gas Meters » ;
- une longueur droite minimale de 3D équipée de doigts de gant en nombre suffisant pour mesurer et contrôler la température du gaz, ainsi qu'un robinet de purge. Le premier doigt de gant sera placé à une distance minimum de 1D de la bride de sortie du Compteur à turbine (voir point 3.5.7.1) ;
- une vanne de sortie (BV) (à boisseau sphérique, sauf si la vanne de sortie de la Station de Réception de Gaz est à boisseau sphérique).

3.4.3.2.1.3 Ligne de raccordement en série

La ligne de raccordement en série comprend :

- soit 2 vannes bloquées en position fermée avec une prise de pression entre les deux (variante 1) ;
- soit une vanne à double étanchéité bloquée en position fermée et munie d'un dispositif de contrôle d'étanchéité (variante 2).

3.4.3.2.2 Un Compteur à turbine équipé d'un by-pass

3.4.3.2.2.1 Composition de la ligne

Chaque ligne de comptage comprend successivement :

- une vanne d'entrée (V) avec by-pass d'équilibrage ;
- un filtre conique (FL) constitué d'un tamis à mailles fines supporté par une tôle perforée (la surface de passage totale du filtre conique doit être supérieure ou égale à la surface de passage du tuyau). Le filtre sera installé en permanence dans la tuyauterie avec la pointe orientée dans le sens contraire au flux de gaz ;
- des prises de contrôle de la pression différentielle du filtre conique avec vanne ½" NPT F et bouchon ;
- un Compteur à turbine (Pm) 3D (voir point 3.5.6.1) avec une longueur droite (avant le Compteur) conforme aux directives des fabricants et aux exigences de « perturbation de faible niveau » et de « perturbation de haut niveau » décrites au §5 « Metrological performance requirements » ; « Installation conditions » de la norme EN12261 « Turbine Gas Meters » ;
- une longueur droite de 3D minimum et de diamètre D comportant des doigts de gant en nombre suffisant pour mesurer et contrôler la température du gaz, ainsi qu'un robinet de purge. Le premier doigt de gant sera placé à une distance minimum de 1D de la bride de sortie du Compteur à turbine (voir point 3.5.7.1) ;
- une vanne de sortie (BV) (à boisseau sphérique, sauf si la vanne de sortie de la Station de Réception de Gaz est à boisseau sphérique).

3.4.3.2.2.2 Ligne de by-pass

Chaque ligne de by-pass comprend :

- soit 2 vannes bloquées en position fermée avec une prise de pression entre les deux (variante 1) ;
- soit une vanne à double étanchéité bloquée en position fermée et munie d'un dispositif de contrôle d'étanchéité.

3.4.3.3 AUTRES SYSTEMES DE COMPTAGE

Une autre technologie de comptage pourra être utilisée moyennant l'autorisation écrite du Transporteur et après l'obtention d'une autorisation d'emploi individuelle et spécifique de la Metrologie Belge.

3.5 CARACTERISTIQUES DES APPAREILS

3.5.1 REGLES GENERALES DE CONSTRUCTION ET DE MONTAGE

- 1.1. Pour les caractéristiques des matériaux, voir le chapitre 3.6.
- 1.2. Tous les tubes, accessoires et raccords mécaniques autres que les tuyauteries destinées aux instruments utilisés dans la Station de Réception de Gaz Naturel seront conformes à la législation et aux normes en vigueur [EN 1594 (pour Pression maximale de service (MOP) > 16 bar) en ce qui concerne la détermination de l'épaisseur des parois et les matériaux utilisés pour les tubes et les accessoires] pour les matériaux et la tuyauterie.
- 1.3. La Station de Réception de Gaz Naturel sera conforme aux règles de la directive concernant les équipements sous pression pour les équipements et les matériaux de base nouveaux tels que, entre autres, les vannes, les détendeurs, les dispositifs de sécurité, les appareils sous pression.

3.5.2 VANNES

Les vannes lubrifiées ne peuvent pas être placées à proximité immédiate d'un instrument, qui pourrait être affecté par le lubrifiant.

3.5.3 RECHAUFFAGE DU GAZ (LE CAS ECHEANT)

3.5.3.1 ALIMENTATION EN GAZ DES CHAUDIERES

L'alimentation en gaz des chaudières sera prise à la sortie du comptage du poste et après odorisation.

3.5.3.2 DISPOSITIFS DE SECURITE DES CHAUDIERES A GAZ

Les chaudières et leurs accessoires doivent porter la marque CE pour la Belgique et être adaptées :

- au type de gaz et à la Pression de service (OP) ;
- au conduit de raccordement.

3.5.3.3 ÉCHANGEUR DE CHALEUR

3.5.3.3.1 Généralités

Pour les caractéristiques des matériaux de l'échangeur de chaleur, voir le chapitre 3.6.8.

3.5.3.3.2 Sécurité

- Une soupape de surpression (avec tuyauterie d'échappement à l'extérieur du bâtiment) sera placée sur le circuit d'eau. Cette soupape sera dimensionnée de manière à éviter toute surpression de l'échangeur de chaleur en cas de rupture d'un des tubes du faisceau gaz.
- Une vanne de purge d'air sera prévue dans la partie supérieure de l'échangeur.

3.5.4 DETENDEUR « ACTIF »

Le détendeur « actif » devra satisfaire aux conditions suivantes :

- Pour les caractéristiques des matériaux du détendeur, voir le chapitre 3.6.6.
- L'augmentation maximale de la pression aval, ou « surpression de fermeture », ne devra pas excéder la Pression temporaire de service (TOP).

3.5.5 DISPOSITIFS DE SECURITE

Le premier dispositif de sécurité d'une ligne de détente sera toujours une vanne de sécurité (voir 3.5.5.2). Le deuxième dispositif de sécurité (voir 3.4.2.2) sera :

- Soit un détendeur en « monitor »
- Soit une deuxième vanne de sécurité (mais autre type)
- Soit une vanne motorisée

3.5.5.1 DETENDEUR « MONITOR »

Le détendeur « monitor » devra satisfaire aux conditions suivantes :

- Pour les caractéristiques des matériaux du détendeur, voir le chapitre 3.6.6.
- L'augmentation maximale de la pression aval, ou « surpression de fermeture », ne devra pas excéder la Pression temporaire de service (TOP).

3.5.5.2 VANNE DE SECURITE (SLAM-SHUT VALVE)

La vanne de sécurité devra répondre aux conditions suivantes :

- pour les spécifications des matériaux, voir le chapitre 3.6.6 ;
- être du type à déclenchement par maximum et minimum de pression de sortie ;
- être à action directe par ressort ;
- la réouverture de cette vanne ne pourra s'effectuer qu'à la main.

3.5.5.3 VANNE MOTORISEE (UTILISEE COMME SECOND DISPOSITIF DE SECURITE)

Les vannes motorisées répondront aux conditions suivantes :

- pour les spécifications des matériaux, voir le chapitre 3.6.6 ;
- fail to close (fermeture après défaillance) ;
- temps de fermeture $\leq 2,5$ secondes ;
- la réouverture de cette vanne ne pourra s'effectuer qu'à la main.

3.5.6 SOUS-ENSEMBLE DE MESURE DE VOLUME

3.5.6.1 GENERALITES

- Le comptage du gaz aux conditions de mesure sera effectué sans préjudice de l'article 3.4.3.3:
 - a) par un Compteur à pistons rotatifs ;
 - b) par un Compteur à turbine.
- Le modèle du Compteur sera approuvé conformément à l'Arrêté Royal du 13 juin 2006 (MB du 9 août 2006).
- Les Compteurs ont une étendue de mesure d'au moins 1/20.
- Les tolérances acceptées sur les Compteurs ne seront jamais supérieures à celles de la classe 1,0.
- Pour les caractéristiques des matériaux, voir chapitre 3.6.6.
- Les Compteurs à pistons rotatifs doivent répondre aux spécifications définies dans les recommandations internationales OIML R6, OIML R32 et OIML R137-1 et dans la norme EN12480.
- Les Compteurs à turbine doivent répondre aux spécifications définies dans les recommandations internationales OIML R6, OIML R32 et OIML R137-1 et dans la norme EN12261.
- Les appareils de conversion des volumes doivent répondre aux spécifications définies dans la norme EN12405-1.

3.5.6.2 COMPTEUR A PISTONS ROTATIFS

3.5.6.2.1 Le Compteur à pistons rotatifs et son équipement

Le Compteur à pistons rotatifs sera équipé de :

- deux générateurs d'impulsions B.F. dans le totalisateur, d'une fréquence de 1 Hz max. à Qmax, dont l'un sera réservé au Transporteur (Système de télé mesure) ;
- un générateur d'impulsions M.F. dans le totalisateur ;
- tout autre générateur d'impulsions sera installé séparément et n'aura pas d'influence sur les générateurs d'impulsions réservés au Transporteur.

3.5.6.2.2 Étalonnage du Compteur à pistons rotatifs

L'étalonnage sera effectué avec tous les accessoires (doigts de gant, etc.) installés dans le corps du Compteur.

L'étalonnage des Compteurs à pistons rotatifs s'effectuera à l'air ou au gaz à la pression atmosphérique.

3.5.6.3 COMPTEUR A TURBINE

3.5.6.3.1 Le Compteur à turbine et son équipement

Les Compteurs à turbine seront équipés de :

- deux générateurs d'impulsions B.F. dans le totalisateur (fréquence de 1 Hz max. à Qmax) dont l'un est réservé au Transporteur (Système de télé mesure). Tout autre générateur d'impulsions sera installé séparément et n'aura aucune influence sur les générateurs d'impulsions réservés au Transporteur ;
- deux détecteurs de proximité (émetteur H.F.- détecteur de pales) de 300 Hz minimum au Qmax. du Compteur, l'un étant destiné au Dispositif de conversion des volumes de gaz et l'autre au Système

de télémessure Transporteur (un générateur d'impulsions H.F. sur la roue de référence seulement sur demande explicite) ;

- un ou deux doigts de gant pour la mesure de température (si possible).

3.5.6.3.2 Étalonage du Compteur à turbine

L'étalonnage sera effectué avec tous les accessoires [doigt(s) de gant,...] montés dans le corps du Compteur à turbine.

L'étalonnage s'effectuera :

- Pour des Pressions de service (OP) < 4 bar
 - étalonnage à l'air ou au gaz à la pression atmosphérique ;
- Pour des Pressions de service (OP) \geq 4 bar
 - étalonnage au gaz à une pression aussi proche que possible de la Pression de service (OP) prévue ;
 - vérification avec de l'air ou du gaz à la pression atmosphérique que la courbe d'erreur reste dans les mêmes limites que pour l'étalonnage de la pression.

3.5.6.4 DISPOSITIF DE CONVERSION DES VOLUMES DE GAZ (DCV)

3.5.6.4.1 Types de Dispositifs de conversion des volumes de gaz

3.5.6.4.1.1 DCV électronique alimenté par réseau

Les Dispositifs électroniques de conversion des volumes de gaz répondront aux conditions suivantes :

- type PTZ ;
- alimentation 230 V – 50 Hz ou 24 V CC ;
- raccordement :
 - a) pour un Compteur à pistons rotatifs : à l'émetteur M.F. ou B.F. monté dans le totalisateur,,
 - b) pour un Compteur à turbine : à l'émetteur H.F. détecteur de pales,
- il sera équipé de :
 - une sortie basse fréquence (BF), programmable pour le volume de gaz converti et avec la possibilité de se raccorder à tout amplificateur séparateur avec des spécifications d'entrée conformes aux valeurs NAMUR (EN60947-5-6),
 - l'une des sorties doit être réservées au Transporteur (Système de télémessure). Toute autre sortie sera installée séparément et ne devra pas influencer le signal de sortie réservé au Transporteur,
 - une sortie analogique (4-20 mA) sera mise à la disposition du Transporteur sur demande (pour le Système de télémessure),
 - au minimum un totalisateur de volumes de gaz convertis [$m^3(n)$] et un totalisateur « répéteur du volume brut (m^3) » du type non fugitif, électronique ou mécanique et sans remise à zéro,
 - s'il y a une interruption de l'alimentation, la programmation des Dispositifs de conversion des volumes de gaz doit être conservée au minimum 1 mois.

3.5.6.4.1.2 DCV électronique alimenté par batterie

Les Dispositifs de conversion des volumes de gaz électroniques alimentés par batterie respecteront les propriétés suivantes :

- type PTZ ;
- le Dispositif de conversion des volumes de gaz utilisé dans des zones dangereuses répondra aux conditions électriques mentionnées dans les normes appropriées, notamment les normes EN50014 à EN50020 incluse et la norme EN50039 ;
- la gaine du Dispositif de conversion des volumes de gaz aura un indice de protection mentionné dans la norme EN 60529, respectant les conditions d'installation indiquées par le fabricant. Toute pièce du Dispositif de conversion des volumes de gaz conçue pour un usage externe et non prévue pour une installation placée dans un endroit à l'abri des intempéries doit être conforme au degré de protection IP65 au minimum ;
- raccordement à l'émetteur B.F. monté dans le totalisateur du Compteur ;
- il sera équipé de :
 - une sortie basse fréquence, programmable pour le volume de gaz converti et avec la possibilité de se raccorder à tout amplificateur de commutation avec des spécifications d'entrée conformes aux valeurs NAMUR (EN 60947-5-6),

- l'une des sorties doit être réservées au Transporteur (Système de télémesure), toute autre sortie sera installée séparément et ne devra pas influencer le signal de sortie réservé au Transporteur,
- au minimum un totalisateur de volumes normaux [m³(n)] et un totalisateur « répéteur du volume brut (m³) » du type non fuitif, électronique ou mécanique et sans remise à zéro.

3.5.6.4.1.3 *Autres types*

Aucun autre type de Dispositif de conversion des volumes de gaz ne peut être utilisé sans l'accord préalable écrit du Transporteur, qui pourra l'annuler si le Dispositif de conversion des volumes de gaz ne peut pas prouver un fonctionnement sans problème de six mois minimum (sans aucune interruption et dans les tolérances applicables). Dans le cas d'une telle annulation, le Client Final remplacera aussi vite que possible le Dispositif de conversion des volumes de gaz afin de respecter ces spécifications.

3.5.7 MESURE DE LA PRESSION ET DE LA TEMPERATURE

3.5.7.1 GENERALITES

Chaque ligne de comptage devra être équipée d'un collecteur comportant un point de raccordement à la prise « Pm » (« Pr »), une purge au fond du collecteur et quatre prises de pression avec vanne et bouchon ou raccordement afin de pouvoir mesurer correctement la Pression de service (PS) et contrôler les appareils de mesure. Ces prises de pression servent explicitement à garantir les fonctionnalités suivantes :

- pour le manomètre de précision,
- pour le raccordement d'un manomètre de contrôle,
- pour le raccordement du transmetteur de Pression des Dispositifs de conversion des volumes de gaz,
- pour le Système de télémesure du Transporteur

Chaque ligne de comptage devra être équipée de quatre prises de température (avec doigts de gant) qui sont utilisées explicitement pour garantir les fonctionnalités ci-dessous, afin de pouvoir mesurer correctement la température et contrôler les appareils de mesure :

- pour le thermomètre de précision,
- pour le raccordement éventuel d'un thermomètre de contrôle,
- pour le raccordement éventuel du transmetteur de température des Dispositifs de conversion des volumes de gaz ,
- pour le Système de télémesure du Transporteur

Le Client Final est libre de prévoir des prises supplémentaires (pour la pression et/ou la température) à son propres usage.

3.5.7.2 TYPE DE MATERIEL

3.5.7.2.1 Manomètre de précision

- Le manomètre sera d'une classe de précision de 0,6 (sans obligation de certificat d'étalonnage) et d'un diamètre minimum de 150 mm. La pression de mesure sera en principe comprise entre 50 et 80 % de l'échelle.

3.5.7.2.2 Thermomètre de précision

- Le thermomètre de lecture sera un thermomètre de précision (précision de $\pm 0,5$ °C, sans obligation de certificat d'étalonnage) dont la plage de mesure est comprise entre -10 °C et $+40$ °C.

3.5.7.3 PRESCRIPTIONS DE MONTAGE

3.5.7.3.1 Spécifications générales :

- Les bossages des prises de pression seront d'un diamètre de 1/4" NPT F, équipés d'une vanne à boisseau sphérique (scellable). La vanne destinée au manomètre de précision sera une vanne à pointeau avec vis de décompression.
- Les prises de pression seront montées sur un collecteur propre à chaque ligne de comptage et non solidaire de celle-ci. Le collecteur sera raccordé au point « Pm » du Compteur par une liaison antivibratoire en tube de diamètre 1/4", 6 mm, 8 mm ou 10 mm, ou par un flexible en acier inoxydable (pas de plastique armé).
- Un robinet d'isolement général (scellable) sera prévu au point « Pm » (« Pr »).
- Les bossages pour les prises de température seront d'un diamètre de 3/4" NPT F et auront une hauteur adéquate compte tenu de l'isolation thermique.
- Les doigts de gant, de préférence en acier inoxydable, seront d'un diamètre nominal de 3/4" NPT ; le diamètre intérieur sera adapté au diamètre extérieur du plongeur (pour le Système de télémessure du Transporteur, diamètre intérieur = 13 mm).
- Les doigts de gant ne seront pas soudés directement sur les tuyauteries.
- Les doigts de gant résistent à la Pression maximale en cas d'incident (MIP) et aux contraintes mécaniques dynamiques du Gaz Naturel dans la conduite. La longueur disponible des doigts de gant dans le tuyau sera comprise entre 1/3 du diamètre et 2/3 du diamètre sans excéder cependant 10 cm.
- Les extrémités des doigts de gant devront être couvertes d'une substance bonne conductrice de chaleur (huile, glycol, etc.). Le montage horizontal de ces doigts de gant n'est pas autorisé.

3.5.7.3.2 Lignes de comptage équipées d'un Compteur à turbine

- Les prises de température seront prévues à une distance minimum de 1D après le Compteur à turbine.
- Au cas où des prises de température sont prévues dans le corps du Compteur à turbine, ce dernier aura été étalonné avec le(s) doigt(s) de gant monté(s). L'une de ces prises de température doit ensuite être utilisée pour le Dispositif de conversion des volumes de gaz.
- Le Dispositif de conversion des volumes de gaz ne pourra être remplacé que par un technicien agréé.

3.5.7.3.3 Lignes équipées d'un Compteur à pistons rotatifs

- Les prises de température seront situées en amont du Compteur à pistons rotatifs. Des prises de température dans le corps du Compteur à pistons rotatifs sont également autorisées.
- L'une de ces prises de température doit ensuite être utilisée pour le Dispositif de conversion des volumes de gaz.

3.5.7.3.4 Protection contre le rayonnement solaire

- Une exposition directe des appareils de mesure au rayonnement solaire est à éviter. (L'installation d'un écran parasolaire au-dessus des appareils de mesure est conseillée).

3.6 CARACTERISTIQUES DES MATERIAUX

3.6.1 SECURITE

Le Client Final obligera le Constructeur de la Station de Réception de Gaz Naturel à prendre toutes les mesures nécessaires pour respecter les règles de sécurité applicables à ce type d'ouvrage.

3.6.2 GENERALITES

3.6.2.1 REMARQUE GENERALE

- Tous les matériaux seront livrés avec un certificat selon la norme EN10204 3.1 ou équivalent.
- Le Constructeur est autorisé à transférer le marquage des tuyaux (n° de coulée) selon son propre système de qualité.
- Tous les matériaux utilisés pour les tuyaux et les accessoires avec une Pression maximale de service (MOP) supérieure à 14,7 bar doivent être approuvés par un organisme de contrôle.

3.6.2.2 VERIFICATION DES PLANS

Les documents techniques (plans, listes de pièces, notes de calcul, etc.) relatifs aux tuyaux et aux accessoires doivent être soumis à l'organisme de contrôle pour la vérification de la conformité à la législation en vigueur et aux codes de construction utilisés.

3.6.3 TUYAUX

3.6.3.1 SPECIFICATION DES MATERIAUX

3.6.3.1.1 Pression maximale de service (MOP) > 14,7 bar

Tous les tuyaux dont la Pression maximale de service (MOP) est supérieure à 14,7 bar doivent être conformes aux exigences réglementaires, et notamment, entre autres, à l'Arrêté Royal du 11 mars 1966, aux instructions ministérielles et à la norme EN 1594. Les tuyaux doivent être produits conformément à la norme EN10208-2.

Les tuyaux sont soit sans soudure, soit à soudure longitudinale ou en hélice. Dans le cas de tuyaux soudés, la résistance de la soudure doit être au moins égale à celle du métal de base du tube.

3.6.3.1.2 Pression maximale de service (MOP) ≤ 14,7 bar

Les pièces des tuyaux dont la Pression maximale de service est égale ou inférieure à 14,7 bar doivent être en acier suivant les normes généralement reconnues [EN 10208-1 complétée par EN 12007-3 ; EN10208-2 (pour l'équivalent carbone et les valeurs de l'essai de résilience)].

3.6.3.2 SPECIFICATION DU CODE DE CONSTRUCTION

Les spécifications du code de construction seront conformes aux normes EN 1594, EN 10208-2 et EN 12732 (critères de qualité de catégorie D pour Pression de service (OP) supérieure à 16 bar) ou à la norme EN 12732 (critères de qualité de catégorie C pour Pression de service (OP) inférieure ou égale à 16 bar). Il est interdit de souder directement des supports sur les tuyaux.

3.6.3.3 SPECIFICATION DES ESSAIS

Les tuyaux seront testés suivant les spécifications des matériaux utilisés et seront conformes aux essais requis par les présentes spécifications.

3.6.4 RACCORDS (COUDES, PIECES EN T, ETC.)

3.6.4.1 SPECIFICATION DES MATERIAUX

3.6.4.1.1 Pression maximale de service (MOP) > 14,7 bar

Tous les raccords dont la Pression maximale de service (MOP) est supérieure à 14,7 bar doivent avoir une résilience garantie à -20 °C ou à une température inférieure (selon la norme EN 1594).

3.6.5 BRIDES

3.6.5.1 SPECIFICATION DES MATERIAUX

3.6.5.1.1 Pression maximale de service (MOP) > 14,7 bar

Les brides dont la Pression maximale de service (MOP) est supérieure à 14,7 bar doivent avoir une résilience garantie à -20 °C ou à une température inférieure (selon la norme EN 1594).

3.6.5.1.2 Pression maximale de service (MOP) ≤ 14,7 bar

Les brides dont la Pression maximale de service (MOP) est égale ou inférieure à 14,7 bar doivent être conformes à une norme expérimentée.

3.6.6 ACCESSOIRES

3.6.6.1 SPECIFICATION DES MATERIAUX

3.6.6.1.1 Pression maximale de service (MOP) > 14,7 bar

Le corps des accessoires dont la Pression maximale de service (MOP) est supérieure à 14,7 bar doit satisfaire aux exigences suivantes :

- la résilience à -20 °C ou à une température inférieure doit être garantie.

3.6.6.1.2 Pression maximale de service (MOP) ≤ 14,7 bar

Les normes suivantes s'appliquent pour une Pression maximale de service (MOP) égale ou inférieure à 14,7 bar :

- les vannes doivent être conformes à la norme EN 13774 ;
- les vannes de sécurité doivent être conformes à la norme EN 14382 (dispositifs d'arrêt de sécurité de gaz) ;
- les détecteurs doivent être conformes à la norme EN334 ;
- Compteurs :
 - les Compteurs rotatifs doivent être conformes à la norme EN12480,
 - les Compteurs à turbine doivent être conformes à la norme EN12261.

3.6.6.2 SPECIFICATION DU CODE DE CONSTRUCTION

- Les vannes dont la Pression maximale de service (MOP) est supérieure à 14,7 bar ainsi que les vannes de sortie de la Station de Réception de Gaz Naturel (quelle que soit la Pression maximale de service (MOP)) seront du type à boisseau sphérique.

Un code de construction expérimenté devra être utilisé.

3.6.6.3 SPECIFICATION DES ESSAIS

Les corps des accessoires doivent être testés en respectant les normes utilisées pour la conception ainsi que les présentes spécifications.

Les corps devront subir une épreuve hydraulique d'une durée minimum de 15 minutes à une pression égale à 1,5 fois la Pression maximale de service (MOP) au minimum.

3.6.7 FILTRES A POUSSIERES

3.6.7.1 SPECIFICATION DES MATERIAUX

Voir les instructions relatives aux tuyaux, aux raccords et à l'assemblage.

3.6.7.2 SPECIFICATION DU CODE DE CONSTRUCTION

3.6.7.2.1 Pression maximale de service (MOP) > 14,7 bar

Les filtres à poussière dont la Pression maximale de service (MOP) est supérieure à 14,7 bar doivent être en acier.

La conception devra être approuvée par l'organisme de contrôle.

Le matériau constituant le filtre à poussière doit avoir une valeur de résilience garantie à -20 °C ou à une

température inférieure.

Les soudures seront réalisées suivant un mode opératoire tenant compte de la valeur de résilience à -20 °C ou à des températures inférieures.

3.6.7.2.2 Pression maximale de service (MOP) \leq 14,7 bar

Les filtres à poussière dont la Pression maximale de service (MOP) est inférieure ou égale à 14,7 bar doivent être en acier.

3.6.7.3 SPECIFICATION DES ESSAIS

Les contrôles non destructifs suivants seront effectués sur les soudures du filtre à poussières :

- contrôle radiographique à 100 % de toutes les soudures bout à bout du filtre à poussières ;
- contrôle par ressuage à 100 % de toutes les soudures d'angle du filtre à poussières.

Une épreuve hydraulique doit être effectuée sur le filtre à poussières pendant au moins 15 minutes à une pression d'essai de 1,5 fois la Pression maximale de service (MOP). Si le code de construction prescrit une durée plus longue pour l'épreuve hydraulique, cet essai sera réalisé à une pression égale au minimum à 1,5 fois la Pression maximale de service (MOP).

Il y a lieu de suivre les instructions de l'organisme de contrôle.

Pour des filtres à poussières dont la Pression maximale de service (MOP) est inférieure ou égale à 14,7 bar, il y a lieu de suivre les règles reprises dans les codes utilisées, en plus de l'exigence de réaliser une épreuve hydraulique sous une pression égale à 1,5 fois la Pression maximale de service (MOP) durant au minimum 15 min.

Si les filtres à poussières ne sont pas intégrés dans l'installation complète lors de la réalisation de l'épreuve finale à une pression hydraulique de 1,4 fois la Pression maximale de service (MOP) pendant 6 heures (voir 3.7.1.1), ils seront soumis à cette épreuve pendant 6 heures à une pression d'essai égale à 1,4 fois la Pression maximale de service (MOP).

3.6.8 ÉCHANGEUR DE CHALEUR

3.6.8.1 SPECIFICATION DES MATERIAUX

Voir les instructions relatives aux tuyaux, aux raccords et à l'assemblage.

3.6.8.2 SPECIFICATION DU CODE DE CONSTRUCTION

3.6.8.2.1 Pression maximale de service (MOP) $>$ 14,7 bar

Les échangeurs de chaleur dont la Pression maximale de service (MOP) est supérieure à 14,7 bar seront en acier et leur conception devra être homologuée par l'organisme de contrôle.

Le matériau constituant l'échangeur de chaleur (sauf pour le faisceau tubulaire) doit avoir une résilience garantie à -20 °C ou à une température inférieure (selon la norme EN 1594).

3.6.8.2.2 Pression maximale de service (MOP) \leq 14,7 bar

- Les échangeurs de chaleur dont la Pression maximale de service (MOP) est inférieure ou égale à 14,7 bar doivent être en acier.

3.6.8.3 SPECIFICATION DES ESSAIS

Les contrôles non destructifs suivants seront effectués sur les soudures de l'échangeur de chaleur :

- contrôle radiographique à 100 % de toutes les soudures bout à bout de l'échangeur de chaleur ;
- contrôle par ressuage à 100 % de toutes les soudures d'angle de l'échangeur de chaleur.

Une épreuve hydraulique doit être effectuée sur l'échangeur de chaleur pendant au moins 15 minutes à une pression d'essai égale à 1,5 fois la Pression maximale de service (MOP). Si le code de construction prescrit une durée plus longue pour l'épreuve hydraulique, cet essai sera réalisé à une pression égale au minimum à 1,5 fois la Pression maximale de service (MOP).

Il y a lieu de suivre les instructions de l'organisme de contrôle.

Pour des échangeurs de chaleur dont la Pression maximale de service (MOP) est inférieure ou égale à 14,7 bar, il y a lieu de suivre les règles reprises dans un des codes spécifiés ci dessus, en plus de l'exigence de réaliser une épreuve hydraulique sous une pression égale à 1,5 fois la Pression maximale de service (MOP) durant au minimum 15 min.

Si les échangeurs de chaleur ne sont pas intégrés dans l'installation complète lors de la réalisation de l'épreuve finale à une pression hydraulique égale à 1,4 fois la Pression maximale de service (MOP) pendant 6 heures (voir 3.7.1.1), ils subiront cette épreuve pendant 6 heures à une pression d'essai égale à 1,4 fois la Pression maximale de service (MOP).

3.6.9 ASSEMBLAGE

3.6.9.1 ASSEMBLAGE A BRIDES

3.6.9.1.1 Spécification des matériaux

Les goujons et les écrous doivent être utilisés conformément à une norme largement reconnue [ANSI, DIN, EN (par ex. EN1515-1)] en tenant compte des pressions et températures de service.

3.6.9.1.2 Spécification du code d'assemblage

L'assemblage doit s'effectuer conformément aux normes expérimentées.

3.6.9.1.3 Spécification des essais

Les assemblages à brides doivent être testés selon les normes utilisées pour la conception et selon les présentes .

3.6.9.2 ASSEMBLAGE SOUDE

3.6.9.2.1 Spécification du code de construction

- Les assemblages soudés seront conformes aux normes EN 287.1, EN ISO 15614-1:2004 et EN12732.
- Les tuyaux, éléments de raccordement, raccords et autres éléments constitutifs de la canalisation d'un diamètre supérieur à 30 mm seront assemblés par soudures bout à bout réalisées à l'aide d'un procédé de soudage électrique. Le mode opératoire sera qualifié par un essai de résilience à -20 °C ou à des températures inférieures (exigences de la norme EN 1594). Les caractéristiques mécaniques du joint soudé doivent être au moins égales à celles du métal de base des tuyauteries.
- Toutefois, pour des tuyauteries de diamètre inférieur ou égal à 30 mm, l'assemblage par raccords filetés est admis. Dans ce cas, les tubes filetés auront une épaisseur correspondant au calibre 80 (Schedule 80). Pour des Pressions maximale de service (MOP) supérieures à 4,9 bar, les filetages seront obligatoirement coniques et du type NPT.
- Les tuyaux destinés à l'instrumentation (diamètre < 2") seront réalisés en tubes de précision sans soudures en acier ou en en acier inoxydable d'une épaisseur minimale de 1 mm supportant la Pression maximale de service (MOP), assemblés par raccords soudés ou vissés (à double bague). Les raccords seront de la même matière que les tuyaux et respecteront les normes du fabricant.

3.6.9.2.2 Spécification des essais

Voir le chapitre 3.7 « ÉPREUVES À EXECUTER PAR LE CONSTRUCTEUR ».

3.7 ÉPREUVES A EXECUTER PAR LE CONSTRUCTEUR

Ces épreuves sont à exécuter pour toute nouvelle station et toutes les modifications ou adaptations pour lesquels des soudures sont nécessaires.

3.7.1 POUR LA PARTIE AVEC PRESSION MAXIMALE DE SERVICE (MOP) > 14,7 BAR

3.7.1.1 EN ATELIER

- 1 L'évaluation des soudures se fera suivant la norme EN 12732.
- 2 Un organisme de contrôle (art. 8 de l'Arrêté Royal du 11 mars 1966) se chargera de superviser les essais, contrôles et épreuves mentionnés dans l'Arrêté Royal.
L'organisme de contrôle doit impérativement suivre les essais suivants, à exécuter par le Client Final :
 - Épreuve de résistance hydraulique
Épreuve hydraulique de l'installation d'une durée de 6 h à une pression égale à 1,4 fois la Pression maximale de service (MOP) et limitée à la pression d'épreuve à laquelle les canalisations ont été soumises en atelier.
 - Épreuve d'étanchéité
Vérification de toutes les soudures et joints de l'installation à l'eau savonneuse à une pression de 6 bar de gaz inerte.
3. Avant d'exécuter les essais mentionnés ci-dessus, un dossier complet devra être remis à l'organisme de contrôle. Ce dossier devra comprendre :
 - le plan général de la Station de Réception de Gaz Naturel ;
 - la nomenclature des pièces et les normes suivant lesquelles ces pièces ont été fabriquées ;
 - les notes de calcul approuvées ;
 - les procédures de soudage et la qualification des soudeurs ;
 - les certificats des matériaux utilisés ;
 - les certificats d'essai des matériaux et appareillages utilisés ;
 - les rapports des contrôles non destructifs ;
 - les radiographies de contrôle des soudures ;
 - un plan de l'installation avec une traçabilité de tous les éléments (tubes, raccords, etc.), y compris l'indication des numéros des soudures et des procédures de soudage utilisées (cahier de soudage).

3.7.1.2 SUR CHANTIER

Les essais suivants seront exécutés sur le chantier en présence de l'organisme de contrôle, des délégués du Client Final et du Transporteur et suivant les normes EN 12186 et EN 1776 :

1. Les soudures effectuées sur le chantier seront vérifiées selon les indications de l'article 3.7.1.1.1
2. Un essai général d'étanchéité au gaz inerte (par exemple, à l'azote) à une pression d'essai de 6 bar et à la Pression de service maximum (MOP) sera entrepris.

Les dispositions nécessaires seront prises en temps utile pour que les délégués du Transporteur et de l'organisme de contrôle puissent assister aux différents essais de réception.

3.7.2 POUR LA PARTIE AVEC PRESSION MAXIMALE DE SERVICE (MOP) ≤ 14,7 BAR

3.7.2.1 EN ATELIER

L'évaluation des soudures sera effectuée suivant la norme EN 12732.

Il sera procédé à une épreuve de pression suivant la norme EN 12327 (épreuve hydraulique de l'installation pendant 6 heures à une pression d'essai conforme aux valeurs de la norme EN12186).

Il n'est pas nécessaire d'effectuer ces essais sous la surveillance d'un organisme de contrôle. Toutefois, les dispositions nécessaires seront prises en temps utile pour qu'un délégué du Transporteur puisse assister, le cas échéant, aux différents essais de réception.

3.7.2.2 SUR LE CHANTIER

Les essais suivants seront exécutés sur le chantier en présence d'un délégué du Transporteur et du Client Final :

1. Les soudures effectuées sur le chantier seront vérifiées selon les indications de l'article 3.7.2.1.1.
2. Essais selon les normes EN 12186 et EN 1776.

3.8 MISE SOUS GAZ

1. Avant la mise sous gaz, les documents suivants seront transmis au délégué du Transporteur :
 - le rapport final de l'organisme de contrôle (Quality Release Note – QRN) sur la Station de Réception de Gaz Naturel et la portion de canalisation comprise entre le point de raccordement et la Station de Réception de Gaz Naturel ;
 - la courbe d'étalonnage du ou des Compteurs de gaz ;
 - un document certifiant que toute l'installation en aval de la Station de Réception de Gaz Naturel est en bon état de marche et est conforme à la législation en vigueur, comportant en outre l'approbation formelle du Client Final pour l'ouverture de la Vanne d'isolement général d'entrée.
2. La mise sous gaz, à savoir l'ouverture de la Vanne d'isolement général d'entrée, ne peut être exécutée que par un délégué mandaté du Transporteur sur demande explicite du Client Final.
3. La mise en service de l'installation ne pourra se faire qu'en présence d'un délégué du Transporteur. Des dispositions seront prises pour que celui-ci soit prévenu au minimum 1 semaine avant la date prévue.
4. Pendant la mise en service :
 - Le Client Final doit s'assurer, suivant les instructions des fabricants, que tous les composants sont en bon état et qu'ils fonctionnent correctement.
 - Tous les appareils de sécurité relatifs à la pression doivent être réglés et contrôlés avant la mise en service.
5. Le Dispositif de conversion des volumes de gaz doit être mis en service en même temps. Au cas où il n'y a pas de prélèvement, cette mise en service se fera en statique. Pendant la mise en service du Dispositif de conversion des volumes de gaz, les transmetteurs de pression et de température seront vérifiés par des instruments de précision (manomètre à piston, thermomètre étalonné, etc.) sur trois points représentatifs de la plage opérationnelle de la ligne de mesure. Si la mise en service du Dispositif de conversion des volumes de gaz se fait en statique, un générateur d'impulsions simulera le signal d'entrée (volume). Le volume simulé sera égal à 1 000 impulsions ou équivalent à 1 000 fois l'unité minimale lisible du Compteur, dans les conditions de mesure. L'essai dynamique sera exécuté avec un débit de 0,3 Q_{max} ou plus et un volume équivalent à, au moins, 100 pulsations BF du Compteur. La pression et la température seront mesurées simultanément par des instruments de précision (manomètre à piston, thermomètre étalonné, etc.). Cet essai dynamique sera exécuté dès que possible en présence d'un délégué du Transporteur et du Client Final.

4 PROCÉDURES OPÉRATIONNELLES POUR LA STATION DE RÉCEPTION DE GAZ NATUREL

4.1 ACCES

Le Transporteur doit pouvoir en tout temps avoir accès avec un véhicule jusqu'à la Station de Réception de Gaz Naturel et à l'Installation du Transporteur, en minimisant les formalités, afin de vérifier le bon fonctionnement des appareils de régulation et de mesure.

Le Client Final informera les représentants du Transporteur des prescriptions applicables sur le Site. Les représentants du Transporteur doivent respecter les prescriptions de sécurité applicables sur le Site Client Final.

4.2 CLE DE MANŒUVRE DU CLIENT FINAL

La clé de manœuvre de la Vanne d'isolement général d'entrée, remise par le Transporteur au Client final lors de la mise en service, doit être conservée à un endroit bien connu, facilement accessible et repérable par le personnel chargé de l'exploitation de la Station de Réception de Gaz Naturel. Cette clé doit impérativement se trouver à l'extérieur de la Station de Réception de Gaz Naturel (par ex. dans une armoire vitrée située à proximité de la Vanne d'isolement général d'entrée principale).

Cette clé doit permettre de fermer la Vanne d'isolement général d'entrée, en cas de nécessité impérieuse, dans le cas où un accident ou un cas de Force Majeure empêcherait de prendre les dispositions adéquates au moyen des vannes de la Station de Réception de Gaz.

Le Client Final est responsable de cette clé de manœuvre et de toute utilisation qui en est faite à lieu sous sa responsabilité.

L'ouverture de la Vanne d'isolement général d'entrée ne peut être exécutée que par un délégué mandaté du Transporteur sur demande explicite du Client Final.

4.3 PIÈCES DE RECHANGE

Le Client Final doit garder en stock suffisamment de pièces de rechange en vue d'un remplacement rapide des instruments hors service. L'attention du Client Final est attirée notamment sur les délais requis pour remplacer (ou réparer) des instruments de mesure défectueux ou des instruments hors tolérances ou ne respectant plus les limites de la plage d'étalonnage (voir 4.5).

Si une deuxième installation de comptage est présente en vertu des dispositions du point 3.4.3.2, une des deux installations de comptage de la Station de Réception de Gaz Naturel peut faire office de ligne de comptage de réserve comme visée au point 4.5

Sans préjudice des dispositions du point 2.2, le Client Final sera le seul responsable du respect des délais requis pour le remplacement (ou la réparation) des instruments de mesure défectueux ou des instruments hors tolérances ou ne respectant plus les limites de la plage d'étalonnage.

4.4 ENREGISTREMENTS D'INDEX

Le Client Final consignera chaque semaine (si possible un jour déterminé) pour chaque ligne de comptage l'index du Compteur, l'index du volume converti et les valeurs de température et de pression au moment du relevé (en notant également la date et l'heure).

Les données consignées doivent être mises à la disposition du Transporteur à sa demande (pendant une période de 3 mois au moins).

En ce qui concerne les lignes de comptage dépourvues de tout Système de télémessure, ces mêmes données seront consignées quotidiennement par le Client Final et envoyées au Transporteur une fois par semaine.

4.5 DEFECTUOSITÉ D'UN ÉQUIPEMENT DE COMPTAGE

Tout équipement de comptage jugé défectueux, fonctionnant hors tolérances ou ne respectant plus les limites de la plage d'étalonnage sera immédiatement remplacé ou réparé (et étalonné au besoin) en conformité avec la législation, les codes et les normes en vigueur ainsi qu'avec les spécifications du fabricant et toute autre spécification décrite dans les présentes (voir chapitre 2).

Si, dans l'attente d'une réparation ou d'un remplacement, il s'avérait impossible de passer sur une ligne de comptage en parallèle, le Client Final devrait procéder le plus rapidement possible à la réparation ou au

remplacement requis, en intervenant au plus tard dans un délai de 7 jours ouvrés à dater du constat de défaillance.

Le Client Final prendra toutes les mesures nécessaires pour respecter ces délais en entreposant lui-même les pièces de rechange requises ou en souscrivant un accord en ce sens avec des tiers. Dans l'éventualité où le Client Final ne respecterait pas ces délais, le Transporteur aurait le droit de remplacer à sa discrétion l'équipement de comptage du Client Final considéré, l'ensemble des frais engagés étant à charge du Client Final.

Le Client Final prendra toutes les mesures, dans les limites du raisonnable, pour restreindre le nombre et la durée des coupures téléphoniques ou d'alimentation électrique.

5 DÉTERMINATION DES QUANTITÉS PRÉLEVÉES

5.1 GENERALITES

La quantité de Gaz Naturel prélevée par le Client Final s'exprime en fonction de l'énergie consommée (en kWh). Pour obtenir cette valeur, il suffit de multiplier le volume acheminé (exprimé en mètres cubes normaux) par le Pouvoir calorifique supérieur (PCS) du Gaz Naturel.

Afin de déterminer le volume normal, chaque ligne de comptage est équipée des éléments suivants :

- Compteur volumétrique de gaz permettant de mesurer le volume brut (V_b), à savoir le volume du gaz à sa pression (P) et sa température (T) d'exploitation.
- Capteurs de pression et de température dont les valeurs relevées sont également transmises au Dispositif de conversion des volumes de gaz.
- Dispositif de conversion des volumes de gaz permettant de calculer le volume normal d'un gaz en se fondant sur les données reçues ainsi que sur la loi des gaz parfaits adaptée au Gaz Naturel et en appliquant la formule suivante :

$$V_n = V_b \times \frac{P}{P_n} \times \frac{T_n}{T} \times \frac{Z_n}{Z}$$

Affinage

Les Dispositifs de conversion des volumes de gaz intégrés au réseau de transport du gaz L sont programmés en fonction du gaz de référence N° 6 (doc. réf. ARGB/01-2000).

Les Dispositifs de conversion des volumes de gaz intégrés au réseau de transport du gaz H sont programmés en fonction du gaz de référence N° 3 (doc. réf. ARGB/01-2000).

Les Dispositifs de conversion des volumes de gaz programmés en fonction de l'un des deux gaz de référence mentionnés ci-avant permettent de calculer le facteur Z/Z_n selon l'une des méthodes GERG 88 (de référence ou simplifiée) énoncées dans les normes ISO 12213-1, 2 et 3.

Le Transporteur détermine le facteur Z/Z_n du gaz effectivement délivré en mesurant les variables suivantes :

- la composition moyenne du gaz effectivement délivré, déterminée par le biais d'une analyse semi continue réalisée par un réseau de Chromatographe en phase gazeuses installés sur le système de transport ;
- la pression et la température relevées au point de mesure.

Selon la méthode de calcul du GERG 88 décrite dans le document intitulé « High Accuracy Compressibility Factor - Calculation for Natural Gases and Similar Mixtures by use of a Truncated Virial Equation » GERG TM2 1988.

Pour déterminer la valeur de ce facteur, le Dispositif de conversion des volumes de gaz se réfère aux tables associées à un gaz d'étalonnage. En conséquence, la valeur calculée s'écarte légèrement du facteur Z/Z_n réel.

La formule qui suit permet d'affiner le volume du gaz déterminé dans des conditions normales par le Dispositif de conversion des volumes :

$$V_{n \text{ aff}} = V_{n \text{ conv}} \cdot \frac{\left[\frac{Z}{Z_n} \right]_{\text{gaz de référence}}}{\left[\frac{Z}{Z_n} \right]_{\text{gaz effect. livré}}}$$

où :

- $V_{n \text{ aff}}$ représente le volume de gaz corrigé dans des conditions normales ;
- $V_{n \text{ conv}}$ représente le volume de gaz déterminé par le Dispositif de conversion des volumes de gaz dans des conditions de base.

L'exécution de cet ajustement est systématique.

5.2 DETERMINATION DE L'ENERGIE RELIVÉE

5.2.1 PRESENCE D'UN CHROMATOGRAPHE EN PHASE GAZEUSE DANS LA STATION DE RECEPTION DE GAZ NATUREL

Remarque préliminaire : Sans l'approbation préalable du Transporteur, aucun autre appareil ne saurait être affecté à la détermination de la qualité du gaz aux fins de facturation par le Transporteur.

Calcul de l'énergie livrée :

$$E = V_n \times PCS \text{ (PCS selon la norme ISO N6976)}$$

Le Pouvoir calorifique supérieur (PCS) est calculé pour chaque analyse et multiplié par les volumes mesurés depuis l'exécution de l'analyse antérieure. Toutes les heures, les volumes et énergies mesurés au cours de la dernière heure écoulée sont additionnés afin d'obtenir un Pouvoir calorifique supérieur (PCS) pondéré pour l'heure écoulée.

Les éléments qui suivent sont enregistrés jour après jour et heure par heure : volume, énergie, Pouvoir calorifique supérieur (PCS) correspondant, analyse pondérée, Z pondéré et rho n pondéré.

Le Client Final accepte la validité de la quantité de Gaz Naturel prélevée, telle que calculée dans le système informatique du Transporteur. Le Client Final a le droit de déléguer un agent afin de suivre les vérifications et les calculs.

5.2.2 ABSENCE DE CHROMATOGRAPHE EN PHASE GAZEUSE DANS LA STATION DE RECEPTION DE GAZ NATUREL

Sur le système de transport, les Chromatographes en phase gazeuse sont installés de telle manière que le débit de Gaz Naturel en aval de ces Chromatographes en phase gazeuses puisse être déterminé sans aucune ambiguïté.

Cela signifie que le Transporteur est capable de déterminer à tout moment le Chromatographe en phase gazeuse qui aura procédé à l'analyse du Gaz Naturel prélevé par le Client Final.

Ces Chromatographes en phase gazeuses ont recours à l'analyse pour calculer une composition quotidienne moyenne, un Pouvoir calorifique supérieur (PCS) et les facteurs Z et rho n.

Calcul de l'énergie livrée heure par heure :

$$E = V_n \times PCS_{\text{moyenne quotidienne}} \text{ (avec PCS selon la norme ISO 6976)}$$

Jour après jour, les éléments suivants sont enregistrés heure par heure : volume, énergie, Pouvoir calorifique supérieur (PCS) moyen (24x le même), analyse moyenne (24x la même), Z et rho n (24x les mêmes).

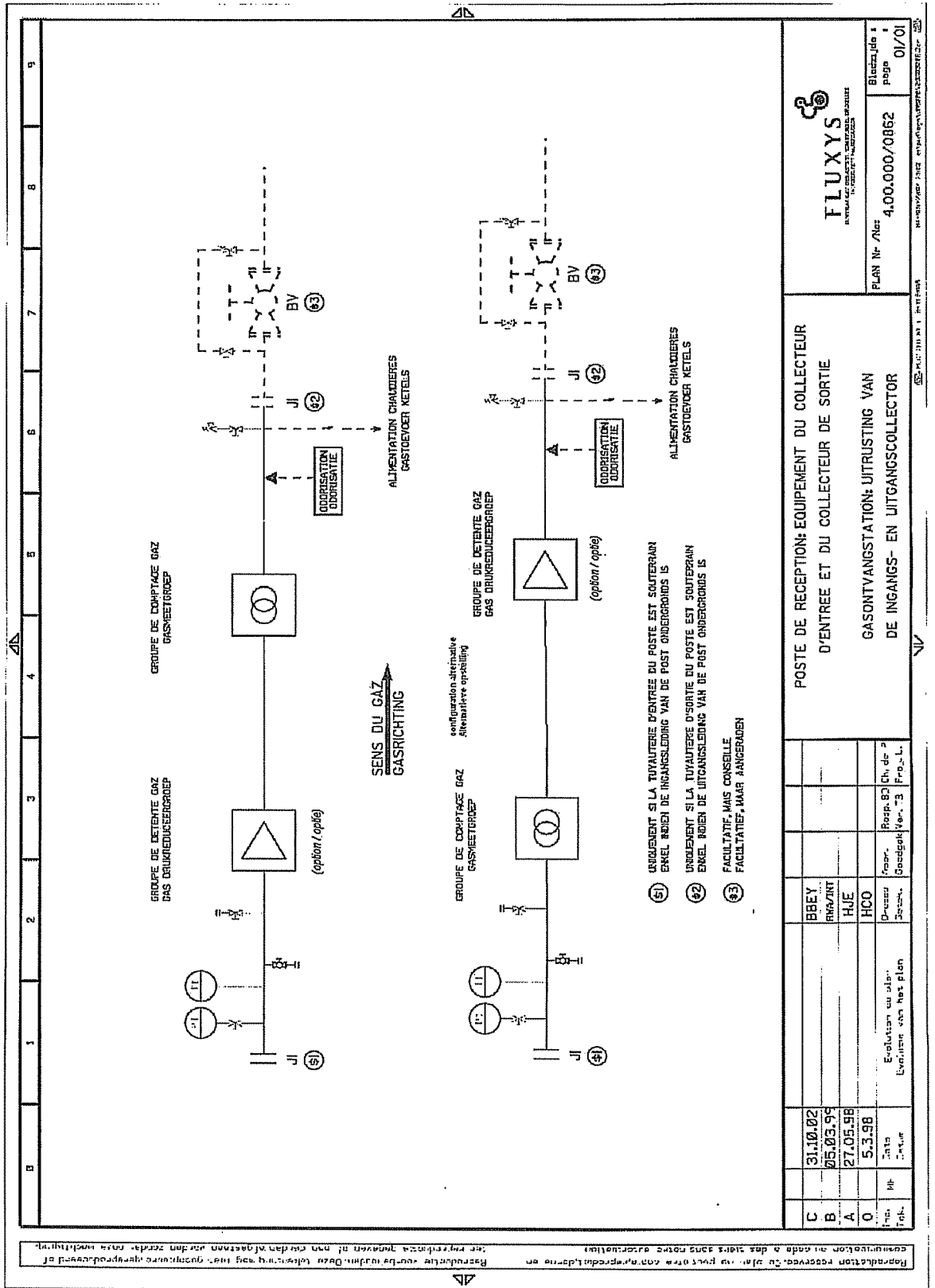
Le Client Final accepte la validité de la composition et du Pouvoir calorifique supérieur (PCS) définis par le Transporteur sur son système de transport. Par conséquent, le Client Final accepte tous les réglages des valeurs enregistrées par l'équipement de mesure du Client Final. Le Client Final a le droit de déléguer un agent afin de suivre les vérifications et les calculs.

La détermination de l'énergie relivée se base sur les résultats du Dispositif de conversion des volumes de gaz du Client Final, tels qu'ils ont été transmis par le Système de télémessure (T-Box, TLR, etc.) du Transporteur, pour autant que les lignes en soient équipées.

En ce qui concerne les lignes de comptage dépourvues de tout Système de télémessure, la facturation sera basée sur les valeurs quotidiennes reçues provenant des données consignées par le Client Final (voir 4.4).

6 ANNEXES

6.1 SCHEMA DE PRINCIPE 4.00.000/0862 : STATION DE RECEPTION DE GAZ NATUREL : ÉQUIPEMENT DU COLLECTEUR D'ENTREE ET DE SORTIE

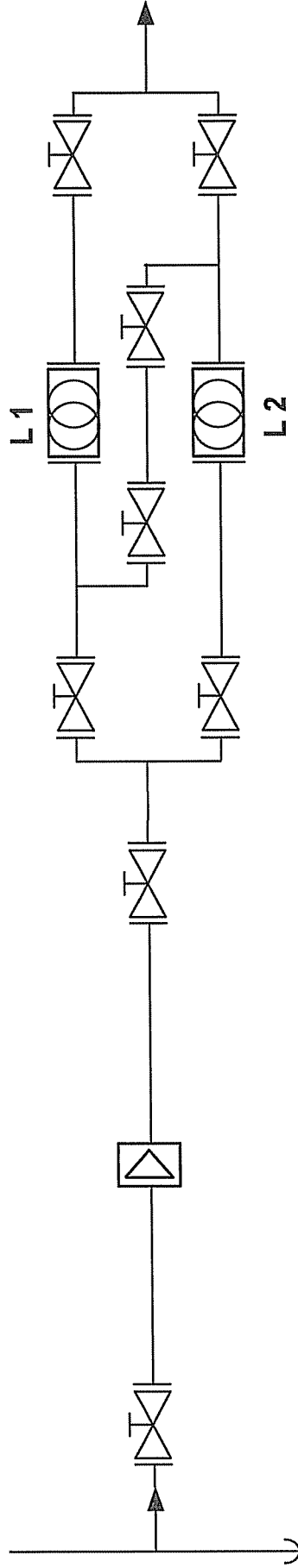

FLUXYS
 INGENIEUR-CONSTRUCTIEBUREAU
 PLAN N° / No: 4.00.000/0862
 Bladz. / de: 01/01
 page

Rapportation reservede... en...
 Rasterprintie...
 consumption ni...
 er...
 er...

ALLOCATION AGREEMENT

Period: xx/xx/xxxx - xx/xx/xxxx

The aggregated offtakes at lines L1 and L2 will be allocated at 100% to the Grid User YYYY

<p><u>For Grid User: XXX</u></p> <p>Date:</p> <p>Name:</p>	<p><u>For Transporter</u></p> <p>Date:</p> <p>Name:</p>	<p><u>For End Consumer</u></p> <p>Date:</p> <p>Name:</p>
--	---	--

ANNEXE 4 EXEMPLE

APRAGAZ

A.S.B.L.
Votre Organisme de Contrôle

CEOC

RAPPORT n°: Provisoire
Délégué Mr: X.Martens

Chée de Vilvorde, 166 B-1120 Bruxelles Tél. 32/2/264.03.60 - Fax. 32/2/268.89.58 - e-mail : info@apragaz.com

Technogas N.V. Vredebaan 69 B-2620 Mortsel	Références M.J. Van Meensel	
Apragaz	0804/P10079/000	
Désignation générale de l'ouvrage: régulateur du gaz (12000Nm ³ /h) Rapport relatif à l' épreuve pneumatique + réception finale Effectué à Le 11/04/2008		

1. Description de l'appareil / des éléments:

Numéro de projet Technogas : 1798
 Destinataire :
 Livraison: 2008
 Medium : Aardgas (Gaz – groep 1)
 Mise: "Gasreducerstation"Regulating&metering station"
 Gas skid 12000 Nm³/h

	Côté à haute pression	Côté à pression intermédiaire	Côté à basse pression (skid 2)
Pression de calcul (PS)	85 barg	10 barg	10 mbarg
Température de calcul (TS)	-20°C / + 60°C	-20°C / + 60°C	-20°C / + 50°C
Pression d'épreuve (PT)	127,5 barg(Hydr) 84 barg(Pneu)	15 barg(Hydr) 4,5 bar(Pneu)	55 mbarg
Pression de marche	25/84 barg	3,9 barg	/

La construction de la tuyauterie et les filtres à poussière a été établi par le firme Petrogas B.V. à Eindhoven (Nederland).
 Technogas est le "constructeur" des accessoires (tuyauteries, filtres à poussière) et de l'assemblage dans le cadre du PED97/23/EC.
 L'installation fait partie du dossier de type approuvé par Apragaz "Pressure reducing – flow measuring equipment" selon module B du PED97/23/EC

2. Code:

Code de construction : ASME B31.3

3. Plan(s):

P&ID : 1798-PID-01
 1798-PA-01
 1798-PA-02
 1798-PA-03

4. Destinataire:

5. Constructeur:

Technogas : Eindhoven

6. Identification:

"Gasreducerstation"Regulating&metering station 12000Nm³/h"

7. Epreuve pneumatique:

L'installation a subi une épreuve pneumatique à 84 bar côté haute pression, 4,5 bar côté pression intermédiaire et 55mbar côté basse pression.

8. Constatations:

A la fin de l'épreuve pneumatique pas de fuites et leakages ont été constatées.

9. Dossier technique

Les choses suivantes du dossier technique de l'assemblage ont été étudiées :

- Les déclarations de conformité selon PED 97/23/EC
- Certificats 3.1,B

- a) Réservoirs: 1798-F-01-02 (Filtres Poussières)
1798-HC-01-02 (Echangeurs)

Conclusion: *Tous les documents nécessaires sont présents dans le dossier technique*

- b) Tuyauterie:

Conclusion: *Tous les documents nécessaires sont présents dans le dossier technique*

- c) Appendages de pression:

Conclusion: *Tous les documents nécessaires sont présents dans le dossier technique*

- d) P&ID

Conclusion: *Tous les documents nécessaires sont présents dans le dossier technique*

10. Conclusion:

L'épreuve pneumatique/réception finale ont donné satisfaction.

, après la date d'épreuve

Vu et approuvé, le
Le Chef du Service Pression/ ADR/ Vapeur,
Ing. P. De Hertefeld

ANNEXE 5 EXEMPLE

Caractéristiques de la ligne

Station: .

Ligne: 1

Nature:

Compteur

Installé: Yes	Scellé:
Marque: Elster-Instromet	Scellé Original:
Type:	Qmax: 1000
Calibre:	Qmin: 50
N° de série:	Technique ANSI/PI:
Année de Construction:	
Label CEE:	
N° label CEE:	Délivré par:
Série/Parallèle possible:	Valeur impulsions BF1:
By-pass:	Valeur impulsions BF2:
By-pass scellé par:	Valeur impulsions MF1:
Diamètre (mm):	Valeur impulsions MF2:
Longueur (mm):	Valeur impulsions HF1:
Index X...:	Valeur impulsions HF2:
Pression de service (bar):	Mise sous gaz le:
Pression Max (bar):	Scellé par:

Equipement compteur		
Nombre de BF:	Nombre de MF:	Nombre de HF:
BF Utilisé:	MF Utilisé:	HF Utilisé:
BF Libre:	MF Libre:	HF Libre:

Dispositif de Conversion de Volume

Existant: Yes	Impulsions d'entrée: ?
Système Utilisé: ?	Type gaz de Calibrat.: 3
Marque: ?	Calcul de Z:
Type:	Méthode de calcul de Z:
Année de Construct.:	Index répéteur:
Installé par: ?	Type Signaux de Sortie: ?
N° de série:	Datalogger possible:
Alimentation: ?	RS232 existe:
Batterie Back-up:	RS232 via relais:
Index X...:	Scellé par:
Utilisé:	

Transmetteurs - Odorisation

Transmetteur P	Transmetteur T	Odorisation
Marque:	Marque:	Odorisation: Yes
Type: ?	Type: ?	Signal Source: ?
N°:	N°:	
Echelle Min:	Echelle Min:	
Echelle Max:	Echelle Max:	

Station: :

Ligne: 1

Nature:

Manomètre

Marque:

N°:

Echelle Min:

Echelle Max:

Graduation:

Thermomètre

Marque:

Echelle Min:

Echelle Max:

Graduation:

Transmetteurs Télécomptage

Transmetteur P

Marque:

Type:

N°:

Echelle Min:

Echelle Max:

Transmetteur T

Marque:

Type:

N°:

Echelle Min:

Echelle Max:

ANNEXE 5 EXEMPLE

Caractéristiques de la ligne

Station:

Ligne: 2

Nature:

Compteur

Installé: Yes	Scellé:
Marque: Elster-Instromet	Scellé Original:
Type:	Qmax: 1000
Calibre:	Qmin: 50
N° de série:	Technique ANSI/PI:
Année de Construction:	
Label CEE:	
N° label CEE:	Dé livré par:
Série/Parallèle possible:	Valeur impulsions BF1:
By-pass:	Valeur impulsions BF2:
By-pass scellé par:	Valeur impulsions MF1:
Diamètre (mm):	Valeur impulsions MF2:
Longueur (mm):	Valeur impulsions HF1:
Index X...:	Valeur impulsions HF2:
Pression de service (bar):	Mise sous gaz le:
Pression Max (bar):	Scellé par:

Equipement compteur		
Nombre de BF:	Nombre de MF:	Nombre de HF:
BF Utilisé:	MF Utilisé:	HF Utilisé:
BF Libre:	MF Libre:	HF Libre:

Dispositif de Conversion de Volume

Existant: Yes	Impulsions d'entrée: ?
Système Utilisé: ?	Type gaz de Calibrat.: 3
Marque: ?	Calcul de Z:
Type:	Méthode de calcul de Z:
Année de Construct.:	Index répé teur:
Installé par: ?	Type Signaux de Sortie: ?
N° de série:	Datalogger possible:
Alimentation: ?	RS232 existe:
Batterie Back-up:	RS232 via relais:
Index X...:	Scellé par:
Utilisé:	

Transmetteurs - Odorisation

Transmetteur P	Transmetteur T	Odorisation
Marque:	Marque:	Odorisation: Yes
Type: ?	Type: ?	Signal Source: ?
N°:	N°:	
Echelle Min:	Echelle Min:	
Echelle Max:	Echelle Max:	

Station:

Ligne: 2

Nature:

Manomètre

Marque:

N°:

Echelle Min:

Echelle Max:

Graduation:

Thermomètre

Marque:

Echelle Min:

Echelle Max:

Graduation:

Transmetteurs Télécomptage

Transmetteur P

Marque:

Type:

N°:

Echelle Min:

Echelle Max:

Transmetteur T

Marque:

Type:

N°:

Echelle Min:

Echelle Max:

Bijlage/ annexe 6: Contact Details/ Détails de Contact

<i>Maatschappij / Société</i>	
<i>Naam/ Nom</i>	
<i>Adres/ Adresse</i>	
<i>Telefoon/ Téléphone</i>	
<i>Telefax</i>	
<i>NACE code</i>	
<i>Website / Site Web</i>	
<i>Commercieel contact/ Contact Commercial</i>	
<i>Naam/ Nom</i>	
<i>Functie/Fonction</i>	
<i>Taal/Langue</i>	
<i>Adres/Adresse</i>	
<i>Telefoon/ Téléphone</i>	
<i>Telefax</i>	
<i>GSM</i>	
<i>E-mail</i>	
<i>Operationeel contact (incl. Noodgeval)/ Contact opérationnel (incl. urgence)</i>	
<i>Naam/ Nom</i>	
<i>Functie/Fonction</i>	
<i>Taal/Langue</i>	
<i>Adres/Adresse</i>	
<i>Telefoon/ Téléphone</i>	
<i>Telefax</i>	
<i>GSM</i>	
<i>E-mail</i>	
<i>Technisch contact/ Contact technique</i>	
<i>Naam/ Nom</i>	
<i>Functie/Fonction</i>	
<i>Taal/Langue</i>	
<i>Adres/Adresse</i>	
<i>Telefoon/ Téléphone</i>	
<i>Telefax</i>	
<i>GSM</i>	
<i>E-mail</i>	

<i>Meetstation contact/ Contact conc. les lignes de comptage</i>	
<i>Naam/ Nom</i>	
<i>Functie/Fonction</i>	
<i>Taal/Langue</i>	
<i>Adres/Adresse</i>	
<i>Telefoon/ Téléphone</i>	
<i>Telefax</i>	
<i>GSM</i>	
<i>E-mail</i>	

ANNEXE 7

SPECIFIEKE VEREISTEN OP HET AFNAMEPUNT/
QUALITÉS REQUISES DU GAZ AU POINT DE
PRELEVEMENT
XXXXXX (XXXXX)

	<i>Eenheid / Unité</i>	<i>Min.</i>	<i>Max.</i>
<i>Calorische Bovenwaarde / Pouvoir Calorifique Supérieur</i>	kWh/m ³ (n)		
<i>Wobbe-index / Indice de Wobbe</i>	kWh/m ³ (n)		
<i>Druk / Pression</i>	Barg		
<i>Temperatuur / Température</i>	°C		
<i>Waterstofsulfidegehalte (H₂S) (exclusief COS) (uitgedrukt in S) / Teneur en sulfure d'hydrogène (H₂S) (hors COS) (exprimée en S)</i>	mg/m ³ (n)		
<i>Totaal zwavelgehalte te allen tijde (uitgedrukt in S)⁽¹⁾ / Teneur totale en soufre à tout moment (exprimée en S)⁽¹⁾</i>	mg/m ³ (n)		

(1) Herleverd aardgas bevat geen toegevoegde odoranten.
 (1) Le Gaz Naturel redélivré ne contient pas d'odorants ajoutés.

Annexe 8

Document à envoyer par la banque du consommateur final à
Fluxys SA, Avenue des Arts 31 – 1040 Bruxelles

GARANTIE BANCAIRE À PREMIÈRE DEMANDE

Réf : Numéro de garantie

Vous avez conclu un contrat le[Date du Contrat + référence]
avec le « consommateur final »[nom, adresse, numéro d'inscription au registre
des personnes morales, numéro TVA du consommateur final]

pour un raccordement au réseau de gaz naturel de FLUXYS SA à
[localisation du raccordement].

Nous faisons référence ici à la demande du « consommateur final » ...[nom].....

de fournir une garantie bancaire à première demande en votre faveur. Suite à la
demande précitée, nous nous engageons irrévocablement par la présente à vous
payer, à première demande, quels que soient la validité et les effets juridiques du
contrat susmentionné, et en renonçant à tous les droits d'opposition et de défense
découlant dudit contrat, tout montant jusqu'à [montant de la garantie
bancaire] €.

Le montant de la garantie bancaire devra vous être payé irrévocablement à la
première demande de votre part, envoyée par lettre recommandée, pour un montant
maximum égal à la somme y indiquée, sans que nous - la banque d'émission - ne
puissions exiger de justification ou présenter un refus émanant du consommateur
final.

En cas de faillite, de litige, de liquidation ou de toute autre procédure équivalente
engagée à l'encontre du consommateur final, le montant de la garantie vous
reviendra de plein droit.

Notre garantie viendra automatiquement à échéance si votre demande écrite de
paiement et votre confirmation écrite ne nous parviennent pas avant le [date
d'échéance].

Tout paiement effectué par nos soins dans le cadre de la présente sera déduit du
montant total de la garantie.

Pour l'exécution du présent contrat et tous les développements y afférents, notre
banque élit domicile à[adresse + données de contact].

Cordialement,

Annexe 9 : Installations du Gestionnaire sur le Site du Client final

Numéro de nœud: _____

1. Appareil de mesure :

	Oui	Non	N° TAG
1. Ligne de comptage 1 :			
• Transmetteur de pression (câble inclus)	☐	☐
• Transmetteur de température (câble inclus)	☐	☐
2. Ligne de comptage 2 :			
• Transmetteur de pression (câble inclus)	☐	☐
• Transmetteur de température (câble inclus)	☐	☐
3. Ligne de comptage 3 :			
• Transmetteur de pression (câble inclus)	☐	☐
• Transmetteur de température (câble inclus)	☐	☐
4. Ligne de comptage 4 :			
• Transmetteur de pression (câble inclus)	☐	☐
• Transmetteur de température (câble inclus)	☐	☐
5. Autre :	☐	☐
Description			

2. Acquisition de données et télétransmission :

6. Armoire d'acquisition de données	☐	☐
7. Cabine d'acquisition de données	☐	☐
Chromatographe inclus	☐	☐
8. Armoire de télétransmission (câble ou fibres optiques)	☐	☐
9. Cabine de télétransmission	☐	☐
10. Système de répartition fibres optiques	☐	☐

FLUXYS – Contrat de raccordement

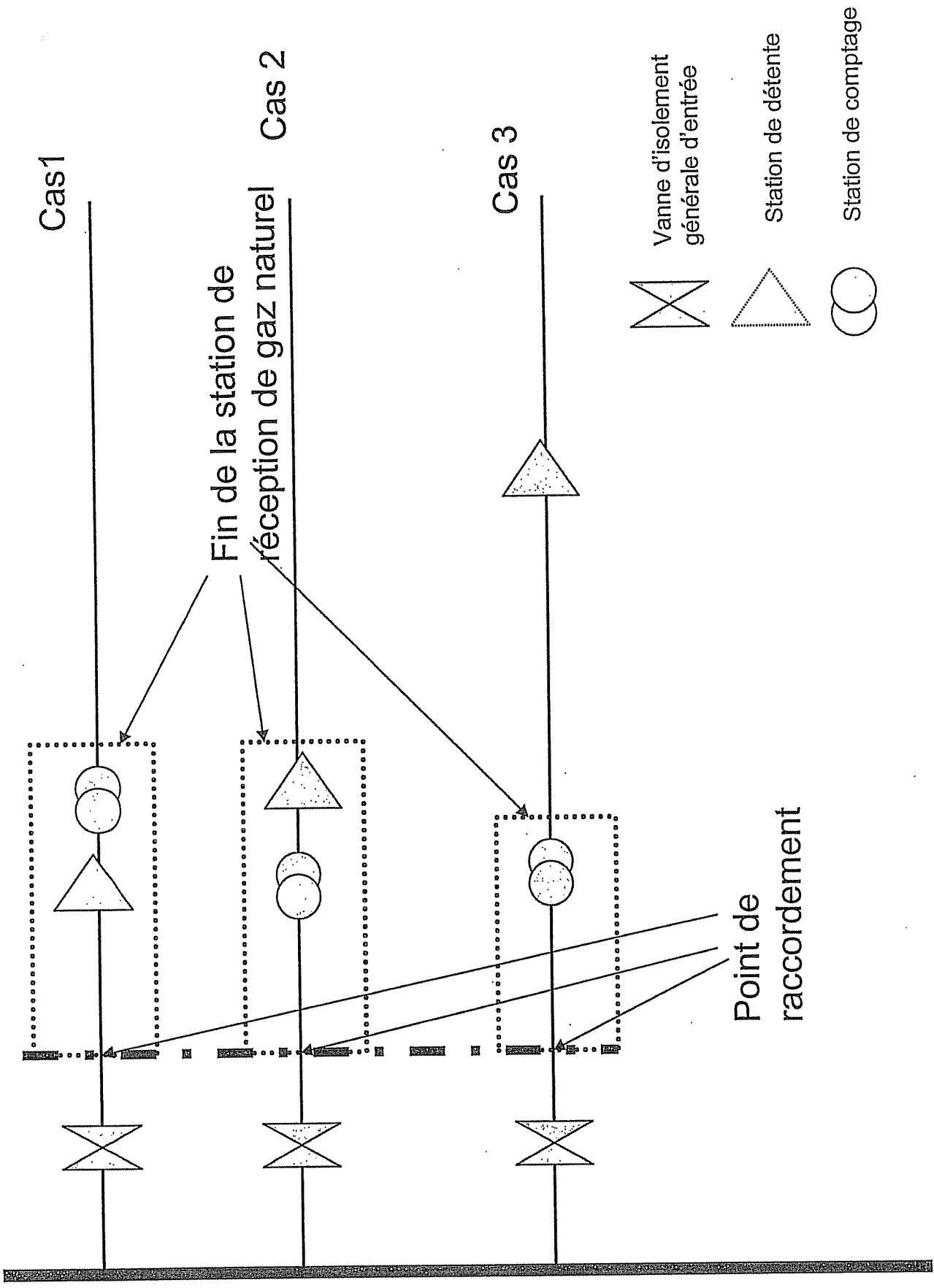
11. Communication :
- Ligne téléphonique
 - Réseau Fluxys
12. Autre :
Description

3. **Exploitation**

13. Clé de manœuvre de la vanne Fluxys
14. Clé de la porte d'accès
15. Clé du cadenas
16. Autre :
Description

4. **Protection cathodique**

17. Appareil de soutirage de courant
(avec raccord électrique)
18. Anode permanente
19. Anode réactive
20. Potelet avec câble (ou trappillon)
21. Joint isolant
22. Mise à la terre avec cellule de dépolariation
23. Câbles anodiques et cathodiques
24. Armoire de télétransmission PC
25. Electrode de référence
26. Armoire de drainage avec câbles
27. Autre :
Description

Fluxys Standaard Aansluitingscontract
Motivering afwijkingen Beslissing CREG dd. 1 september 2008

1. Titelblad: conform de Beslissing aangepast.
2. Identiteit partijen: de term "Transporteur" werd vervangen door de term "Gestionnaire", conform de Beslissing.
3. Preambule: niettegenstaande het recht van de Eindgebruiker om aangesloten te worden op het vervoersnet, wordt zulk een aansluiting telkens gerealiseerd met het oog op de beleving van aardgas. Het is dan ook essentieel deze algemene context en de relatie met het aardgasleveringscontract expliciet te vermelden in de Preambule van het Aansluitingscontract. Wel werd de term "Fluxys" verwijderd, conform de Beslissing.
4. Definitie "Autres Affréteurs": conform de Beslissing verwijderd.
5. Definitie "Compteur de volume de gaz": conform de Beslissing aangepast.
6. Definitie "Contrat d'Allocation": conform de Beslissing aangepast, met dien verstande dat de Eindklant Fluxys kan verzoeken om een Allocatie-overeenkomst per Bevrachter af te sluiten.
7. Definitie "Dommage Matériel et Direct": conform de Beslissing aangepast.
8. Definitie "Installation du Transporteur": reeds goedgekeurd in de Beslissing.
9. Definitie "Point de raccordement": reeds goedgekeurd in de Beslissing.
10. Definitie "Réseau de transport": conform de Beslissing aangepast.
11. Definitie "Site": reeds goedgekeurd in de Beslissing.
12. Definitie "Société liée": conform de Beslissing aangepast, door verwijzing naar de definitie uit het Vennootschapswetboek.
13. Definitie "Station de Réception de Gaz Naturel": de nummering van de definities werd, conform de Beslissing, aangepast. Ook de definitie zelf werd, conform de Beslissing, aangepast.
14. Definitie "Urgence": conform de Beslissing aangepast.
15. Definitie "Vanne d'isolement général d'entrée": conform de Beslissing aangepast.
16. Artikel 3.1.1: het eerste lid werd, conform de Beslissing, aangepast, alsook paragraaf b) van het tweede lid.
17. Artikel 3.1.2: conform de Beslissing aangepast.
18. Artikel 3.1.3: conform de Beslissing aangepast.
19. Artikel 3.2.1: het eerste lid werd, conform de Beslissing, aangepast.
20. Artikel 3.2.2: De woorden "s'il a connaissance ou est censé avoir connaissance" werden, conform de Beslissing, verwijderd. Dit artikel werd tevens in

overeenstemming gebracht met de huidige versie van het ontwerp van de nieuwe Code of Conduct.

21. Artikel 3.2.3: reeds goedgekeurd in de Beslissing.
22. Artikel 3.2.4: reeds goedgekeurd in de Beslissing.
23. Artikel 3.2.5: reeds goedgekeurd in de Beslissing.
24. Artikel 3.2.6: conform de Beslissing aangepast.
25. Artikel 3.2.7: aan dit artikel werd, conform de Beslissing, een tweede lid toegevoegd hetwelk voorziet in het recht voor de Eindklant om de informatie verkregen via het telemetingsysteem te bekomen. “sans préjudice de l’article 8.3 » werd, conform de Beslissing, verwijderd.
26. Artikel 3.2.8: de nummering van deze bepaling werd, conform de Beslissing, aangepast.
27. Artikel 3.3.1: conform de Beslissing aangepast.
28. Artikel 3.3.2: deze bepaling werd behouden, gezien het feit dat Fluxys noch de eigenaar, noch de exploitant is van de installaties downstream van het Aansluitingspunt, en hiertoe bovendien meestal geen toegang heeft. Indien gewenst door de eindklant kan Fluxys het onderhoud van deze installaties verzekeren, doch enkel onder de vorm van een aparte dienst, waarvan de voorwaarden het voorwerp van een andere overeenkomst uit maken. Voorts wenst Fluxys erop te wijzen dat het “Point de raccordement” geenszins een ‘fictief punt’ is, maar net een fysiek aanwijsbaar punt (cf. definitie). De toevoeging “sans préjudice des obligations découlant des lois applicables » verduidelijkt dat het geenszins de bedoeling is Fluxys’ verplichtingen krachtens de Gaswet te beperken, doch eerder te preciseren.
29. Artikel 3.3.3: conform de Beslissing aangepast.
30. Artikel 4.1: conform de Beslissing aangepast.
31. Artikel 4.2: wat betreft de bemerkingen van de CREG in haar Beslissing m.b.t.:
 - (i) opzet en bedrog, werd artikel 4.2, conform de Beslissing, aangepast;
 - (ii) zware fout, is Fluxys het niet eens met de CREG dat artikel 4.2 zo gelezen dient te worden als zou enkel een zware fout aanleiding geven tot een schadevergoeding krachtens de Aansluitingsovereenkomst. De kwalificatie of een inbreuk op een contractuele bepaling een zware dan wel een andere inbreuk uitmaakt, dient enkel om de toepasselijke beperking van aansprakelijkheid te bepalen;
 - (iii) de beperking tot vergoeding van materiële en directe schade, werd artikel 4.2, conform de Beslissing, aangepast; en,
 - (iv) de hoogte van de plafonnering van de schadevergoeding, werd artikel 4.2, conform de Beslissing, aangepast.
32. Artikel 4.3 (nieuw 4.4):

Het tweede lid van artikel 4.3 werd door de toevoeging van 'garante' in overeenstemming met de Beslissing gebracht.

33. Artikel 4.4.1 (nieuw 4.6.1): dit artikel, alsmede het "knock for knock" principe voor lichamelijke schade werden behouden. Fluxys is het niet eens met de CREG als zou het regresrecht van een verzekeraar van openbare orde zijn, en bevestigt dat tot heden zowel Fluxys als de eindklanten dergelijk afstand van verhaal konden bekomen van hun respectievelijke verzekeraars.
34. Artikel 4.4.2 (nieuw 4.6.2): door toevoeging van de woorden 'dans la mesure où et pour autant que' wordt afdoende duidelijk gemaakt dat Fluxys slechts van haar verbintenissen onder het Aansluitingscontract ontslagen wordt in de mate dat de Bevrachter zijn verplichtingen onder het aardgasleveringscontract niet nakomt. Het gaat dus geenszins om een volledige, doch eerder om een conditionele en proportionele exoneratie van Fluxys' verplichtingen, dewelke niet volledig ondervangen werd door de bestaande (overmacht) bepalingen in het standaard Aansluitingscontract.
35. Artikel 4.4.3 (nieuw 4.6.3): middels de verhoging van de aansprakelijkheidslimieten is deze bepaling nu conform de Beslissing.
36. Artikel 4.5 (nieuw 4.7): de verwijzing naar 'Sociétés liées' werd conform de Beslissing verwijderd. Echter, gezien de ernst van de mogelijke gevolgen van een miskenning van artikelen 4.1 en 4.2 door de Eindklant, is het essentieel om geen limieten te voorzien voor de aansprakelijkheid van de Eindklant in voorkomend geval. Dit artikel werd tevens in overeenstemming gebracht met de 'drop procedure' in de huidige versie van het ontwerp van de nieuwe Code of Conduct.
37. Artikel 5: dit artikel werd conform de Beslissing aangepast door de verwijdering van 'lock-out' als een situatie van overmacht en de verduidelijking van de voortdurende betalingsverplichting.
38. Artikel 6: reeds goedgekeurd in de Beslissing.
39. Artikel 7: reeds goedgekeurd in de Beslissing. Artikelen 7.2 en 7.3 werden conform de Beslissing aangepast door de toevoeging dat Fluxys de Aansluitingsovereenkomst slechts kan beëindigen na rechterlijke tussenkomst. Artikel 7.4 werd conform de Beslissing (en van het ontwerp van de nieuwe Code of Conduct) aangepast.
40. Artikel 8.1: werd conform de Beslissing aangepast door de invoering van het onderscheid tussen opgehaalde en niet-opgehaalde aangetekende brieven.
41. Artikel 8.4: conform de Beslissing aangepast.
42. Artikel 8.7: conform de Beslissing aangepast door het weglaten van het tweede lid.
43. Artikel 8.8: reeds goedgekeurd in de Beslissing.